ΕΤΟΣ Ε΄

ΑΡΙΘ. 242

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΑΠΕΙ ΡΩΤΑΝ

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

ΜΗΝ ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ
ΕΛΑΣΤΙΚΑΣ ΖΩΝΑΣ
ΚΟΡΣΕΔΕΣ,
ΚΑΛΤΣΕΣ,
ΚΗΛΕΠΙΔΕΣΜΟΥΣ
πρὶν ἐπισκεφθῆτε τὸ κατάστημά μας
Ν. ΧΙΟΝΗΣ & Σια
15 ΟΔΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ

Μὴ ζητεῖτε
ἀπὸ τὰ καταστήματα
ἁπλῶς "ἕνα φίλμ" — —
ζητεῖτε ἕνα
Agfa-φίλμ

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ ΤΟ
ΓΟΥΤΟ ΘΡΕΠΤΙΚΟΝ
ΔΕΡΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ
ΕΧΕΤΕ ΩΡΑΙΟ ΧΡ

Ὅλα τὰ ἄβλαβῆ συστατικ
νευμένα ἐν τῇ σκευασίᾳ
ΔΑΛΙΝΗ χορηγοῦσιν εἰς τὸ
εἰς τοὺς ἱστοὺς πολύτ
τικὰ στοιχεῖα, διὰ τῆς ἀπο
κῆς δὲ ἐπιδράσεως αὐτῶν
νανίδων καὶ κυριῶν ἀπέκτ
α λεῖον, ἁπαλὸν καὶ διαφα
νιᾶς ροδίνας καὶ θαυμασία
χρωσιν. Δοκιμάσατέ την ἀπ
χον καὶ θὰ πεισθῆτε πάρα
ἐπανέρχεται ἡ καλλονὴ τῆς
τας. Ἀποτελεῖ τὸ μυστικὸ
αισίας ἀποχρώσεως καὶ τῆ
ναζούσης μορφῆς πλεῖσται
κυριῶν, αἵτινες διακρίνονται
χάριν καὶ τὴν γοητείαν τ
ΛΕΙΤΑΙ εἰς ὅλα τὰ Φαρμα
τὰ Καταστήματα Καλλ
Προϊόντων

Τὰ προηγούμενα φύλλα το
κέτου» τιμῶνται δραχ

«ΒΟΤΡΥΣ»
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ
Κεφάλαιον Μετοχικὸν καὶ Ἀποθεματικὸν Δραχ. 57.500.000
Κεντρικὸν Πρατήριον ὁδ. Ἀθηνᾶς 53
Οἶνοι χῦμα: λευκοί, ἐρυθροί, γλυκεῖς, μοσχάτοι.
Οἶνοι εἰς φιάλας: Ἐπιτραπέζιοι, ἐπιδόρπιοι, ὀρεκτικοί, τονωτικοί.
Βερμοὺτ ἐκ παλαιοῦ Μοσχάτου οἴνου.
Μαυροδάφνη ἀπαράμιλλος.
Παλαιὸν ἀπόσταγμα Οἴνου «ΒΟΤΡΥΣ» τύπου Κονιάκ.
ΕΦΑΜΙΛΛΟΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΡΩΝ ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΚΟΝΙΑΚ
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ κέντρα καταναλώσεως.

Δ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ, ΕΡΜΟΥ 24α
Φθηναί - Κάλτσαι — Καλαί

LAMPOCREMA
Διὰ νὰ ξυρίζεσθε ἐντὸς ἑνὸς λεπτοῦ
— Πῶς μπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς ἐσέ;
ΧΩΡΙΣ ΝΕΡΟ ΣΑΠΟΥΝΙ ΚΙ ΠΙΝΕΛΛΟ

LAMBOCREMA-ΛΑΜΠΟΚ

Ἡ LAMBOCREMA
μία φυσικὴ καὶ ὑγιειν
κατασκευασία Κρέμας
ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα
τέλεια, βέβαια καὶ θετικ
συγκρίσει πρὸς τὸν
δια τὰ γένεια μὲ τὴν
τῆς βούρτσας ἔχει τὰ
πλεονεκτήματα:
1ον) Ὑπηρετεῖ τὸ ξυ
μὲ ταχύτητα δίχως νερ
χως σάπωνα καὶ δίχως
τσαν.
2ον) Εἶνε πολὺ καθαρ
ἀποξενωμένη ἀπὸ βλαβ
ἢ ἐξερεθιστικὰς οὐσίας.
3ον) Μὴ περιέχουσα κα
κὰς οὐσίας ἐπιτρέπει τὴν
λὴν διατήρησιν τοῦ ξυρα
4ον) Αὐτὴ ἡ Κρέμα
τό δέρμα καὶ τοῦ δίδει
εὐχάριστον δροσερότητα.
5ον) Μετὰ τὴν χρῆσιν
δὲν χρειάζεται τὸ πλύσιμο
προσώπου.
6ον) Δὲν ἐμπεριέχει
δεις οὐσίας.
7ον) Ἀντέχει θαυμασίως εἰς κάθε κλῖμα.
8ον) Εἶνε ἀξιοσύστατη διότι εἶνε πολὺ πρακτικὴ καὶ οἰκονομ
Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ συγχέη αὐτὴν τὴν Κρέμαν μὲ ἄλλας
αὐτας ὁμοίας κατασκευῆς αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν τὴν τελειότητα
εἶνε συχνάκις καὶ ἐνοχλητικαί.
Τιμᾶται δραχμὰς 75, 40 καὶ 22.50 ἀναλόγως τοῦ μεγέθους.
τὰς Ἐπαρχίας ἐπὶ πλέον δραχμὰς 5 διὰ ταχυδρομικὰ τέλη.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
ΠΕΤΡΟΣ ΝΤΟΥΡΑΤΣΟΣ
ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ — ΑΘΗΝΑΙ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ὁδὸς Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἀριθ. 33 1ον Πάτωμα

ΠΙΑΝΑ ΠΙΑΝΟΛΕΣ
ΤΑΠΕΤΑ
ΠΟΥΛΩ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΣΕ ΤΙΜΑΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ
ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 12
ΕΝΑΝΤΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ
Κάλτσες, Κυλόττες, Γάντια, Κομβία, Ἀγκράφ καὶ ὅλα τὰ
τῆς μόδας εἰς πλουσίαν συλλογὴν καὶ μὲ πολὺ μικρὰς τιμὰς
νεόδμητον κατάστημα "ΡΕΚΟΡ„ Δ. ΚΟΡΑΚΗ Εὐαγγελιστρίας
PUBLIBURO

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΜΑΤΘΙΛΔΗΣ ΣΕΡΑΟ

Η ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΛΦΕΣ

Θὰ σᾶς ἐξιστορήσω τὴν ὡραία καὶ ποιητικὴ ναπολιτάνικη παράδοση τῶν τριῶν ἀδελφάδων: τῆς δόννας Ἀλβίνας, τῆς δόννας Ρομίτας καὶ τῆς δόννας Ρετζίνας. Ἦτανε κ' ἡ τρεῖς θυγατέρες τοῦ εὐγενοῦς βαρώνου Τοράλδο. Ἡ μητέρα τους, ἡ δόννα Γαετάνα Σκαῦρο εἶχε πεθάνει πολὺ νέα, καὶ ὁ πατέρας τους μολονότι φοβότανε πὼς ὅταν πεθάνη θὰ σβύση μαζύ του καὶ τὸ οἰκογενειακό του ὄνομα, ὥστόσο δὲν ξαναπαντρεύτηκε. Ἐπέτυχε ὅμως νὰ πάρη ἀπὸ τὸ βασιλέα Ροβέρτο τοῦ Ἀνζοὺ τὴν ἄδεια νὰ διατηρήση ἡ μεγαλείτερη κόρη του, ἡ δόννα Ρετζίνα τ' ὄνομά της κι' ὅταν ἀκόμα παντρευτεῖ, γιὰ νὰ τὸ μεταβιβάση στὰ παιδιά της. Ὁ εὐγενὴς αὐτὸς βαρῶνος πέθανε στὰ 1320. Ἡ δόννα Ρετζίνα ἦτανε τότε δέκα ἐννέα ἐτῶν, ἡ δόννα Ἀλβίνα δέκα ἑπτὰ καὶ ἡ τρίτη, ἡ δόννα Ρομίτα, μονάχα δεκαπέντε.

Ἡ μεγαλείτερη ἀδελφὴ ἦτανε μιὰ ὑπέροχη καὶ περήφανη καλλονή, μὲ μαλλιὰ μαῦρα σὰν τὴν ἄναστρη νύχτα, μὲ μεγάλα κατάμαυρα μάτια πάντοτε ὀνειροπόλα, μὲ πρόσωπο χλωμό, μὲ χείλη κατακόκκινα, ποὺ δὲ χαμογελούσανε ποτὲ καὶ ποὺ μιλούσανε πολὺ σπάνια. Τὸ ἀγαλματένιο σῶμα της εἶχε τὴν ἀκινησία τοῦ μαρμάρου. Μὰ καὶ ἡ σκέψη της φαινότανε πὼς ἔμοιαζε μὲ τό κορμὶ της. Ἡ ὡραία αὐτὴ ψυχὴ εἶχε πάθει πρόωρη ἀνάπτυξη. Ἡ δόννα Ρετζίνα καταλάβαινε πὼς ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατο τοῦ πατέρα της, αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη ἀρχηγὸς τοῦ εὐγενοῦς οἴκου τῶν Τοράλδο. Προσεπάθησε νὰ πειθαρχίση τὰ αἰσθήματά της, νὰ φαίνεται αὐστηρὰ καὶ ἀπαθής, γιατὶ αὐτὴ κρατοῦσε στὰ χέρια της τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπόληψη τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος καὶ τῶν μικροτέρων ἀδελφάδων της. Καὶ ὅταν, κάπου-κάπου, μιὰ ἄγνωστη θερμὴ καὶ φλογερὴ πνοὴ περνοῦσε ἀπὸ τὴν καρδιά της, ὅταν ἔννοιωθε τὴν ψυχή της πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀόριστους πόθους κ' ἐπιθυμίες, παρακαλοῦσε ἀμέσως τό Θεὸ νὰ τὴ συχωρέση γιὰ τὴν ἀδυναμία της καὶ ξαναγινότανε ἡ σοβαρὴ καὶ ἀσυγκίνητη δόννα Ρετζίνα, βαρώνη Τοράλδο.

Ἡ μεσαία, ἡ δόννα Ἀλβίνα, εἶχε πρόσωπο κατάλευκο, πάντα πρόσχαρο καὶ χαμογελαστό, μαλλιὰ κατάξανθα, μάτια γαλανὰ καὶ σῶμα λεπτὸ κ' εὐλύγιστο. Ἐκείνη εἶχε τὴν ἔγνοια ὅλων τῶν ἐργασιῶν τοῦ σπιτιοῦ, ἐκείνη ἐπέβλεπε τὶς γυναῖκες ὅταν κεντοῦσαν ἢ ἔρραβαν, ἐκείνη ἔδινε στὴ μεγαλείτερη ἀδελφή της ἀναφορὰ γιὰ τὶς αἰτήσεις ποὺ ὑπέβαλαν οἱ φτωχοὶ τῆς περιφερείας τους. Ἡ εὔθυμη καὶ ἀνοιχτόκαρδη φύση της, ἔπληττε φοβερὰ μέσα στοὺς γυμνοὺς τοίχους, τοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους καὶ τὴ νεκρικὴ σιωπὴ τοῦ μεγάρου. Λυπότανε βλέποντας τὴν ἀπάθεια καὶ τὴν ψυχρότητα τῆς μεγαλείτερης ἀδελφῆς της, ἀλλ' ἀκόμα περισσότερο λυπότανε τὴ μικρότερη ἀδελφὴ τους, τὴ δόννα Ρομίτα.

Ἡ δόννα Ρομίτα ἦταν ἀκόμα σχεδὸν παιδί, μολονότι τὰ πράσινα μάτια της εἶχαν μιὰ θερμότητα ἐξαιρετικῶς γυναικεία. Ἡ ψυχὴ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ κοριτσιοῦ ἦτανε σκοτεινὴ καὶ ἀνεξήγητη. Ἡ δόννα Ρομίτα ἄλλοτε φαινότανε ψυχρὴ καὶ ἀδιάφορη καὶ ἄλλοτε πάλι ταραζόταν ὁλόκληρη ἀπὸ μιὰ μυστικὴ ἐσωτερικὴ φλόγα ποὺ ἄναβε σπίθες στὰ μάτια της, ποὺ χρωμάτιζε τὰ μάγουλά της κ' ἔκανε τὰ ρουθούνια της ν' ἀνοιγοκλείνουν νευρικά, ἐνῶ τὰ χείλη της ἔφρισσαν σὰ νἄδινε φιλιά, σὰ νὰ ψιθύριζε ἀνάκουστα λόγια ἀγάπης. Τὶς χειμωνιάτικες μέρες, ὅταν ἡ βροχὴ ἔδερνε τὰ τζάμια καὶ ὁ ἄνεμος σφύριζε θρηνητικὰ στοὺς διαδρόμους καὶ στὰ μεγάλα τζάκια, ἡ δόννα Ρομίτα κουβαριαζότανε σὲ μιὰ μεγάλη βαθειὰ πολυθρόνα κ' ἔμενε ἔτσι ὧρες ὁλόκληρες, ἀκίνητη, ἀμίλητη, σὰν φοβισμένο πουλάκι. Τὶς θερμὲς ἀνοιξιάτικες μέρες, τριγυρνοῦσε ἀπὸ τὸ πρωῒ στὶς ἐρημικὲς ἀνθισμένες δενδροστοιχίες τοῦ πάρκου καί, κάπου-κάπου, ἔπεφτε σὲ βαθειὰ ὀνειροπολήματα...

***

Καὶ ἡ τρεῖς ἀδελφὲς περνούσανε ζωὴ ἤρεμη, μονότονη. Ἡ ὧρες τῆς τουαλέττας, τῆς προσευχῆς, τῆς ἐργασίας, τοῦ φαγητοῦ ἦτανε κανονισμένες μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια. Ἡ δύο μικρότερες σέβονταν πάντοτε τὴ μεγαλείτερη, τὴ δόννα Ρετζίνα. Κάθε πρωῒ καὶ βράδυ, πήγαιναν στὸ δωμάτιό της καὶ τῆς φιλούσανε τὸ χέρι, εὐχόμενες σ' αὐτὴ τὴν καλημέρα ἢ τὴν καληνύχτα. Ὅταν ἦταν ἐκείνη μπροστά, καμμιὰ ἀπὸ τὶς δύο ἀδελφὲς δὲν τολμοῦσε ν' ἀνοίξη πρώτη τὸ στόμα της. Καὶ ὅταν ἡ δόννα Ρετζίνα ἔλεγε κάτι, τὰ λόγια της ἦτανε νόμος γιὰ τὶς ἄλλες δύο ἀδελφὲς της.

***

Μιὰ μέρα, ὁ βασιλεὺς Ροβέρτος, καταδέχθηκε νὰ γράψη ὁ ἴδιος, μὲ τὸ χέρι του, στὴ δόννα Ρετζίνα Τοράλδο, ὅτι τῆς προώριζε γιὰ σύζυγο, τὸ δόν Φίλιππο Καπέτσε, εὐγενῆ τῆς βασιλικῆς Αὐλῆς τῆς Νεαπόλεως.

***

Ἕνα βράδυ—πέρασαν κάμποσες μέρες ἀπὸ τότε—ἡ δόννα Ρετζίνα καθότανε μπρὸς σ' ἕνα παράθυρο κρατῶντας ἕνα προσευχητάριο στὰ χέρια της, χωρὶς ὅμως νὰ διαβάζη.

— Μοῦ ἐπιτρέπεις, ἀδελφή μου, νὰ μείνω λίγο κοντά σου; τὴ ρώτησε ντροπαλὰ ἡ ἀδελφή της, ἡ δόννα Ἀλβίνα.

— Μεῖνε, ἀδελφή μου, τῆς ἀποκρίθηκε ἡ δόννα Ρετζίνα.

Ἡ δόννα Ρετζίνα ἦτανε κεῖνο τὸ βράδυ πιὸ χλωμὴ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Τοῦ κάκου ἡ ἀδελφή της προσπαθοῦσε νὰ μαντεύση σὰν τὶ σκέψεις ἄραγε νὰ βασάνιζαν τὸ μυαλό της.

— Ἔχεις νὰ μοῦ ἐμπιστευθῇς τίποτα, δόννα Ἀλβίνα; ρώτησε τέλος ἡ δόννα Ρετζίνα τὴν ἀδελφή της.

— Ναί, θὰ ἤθελα νὰ σοῦ πῶ δυὸ-τρία λόγια γιὰ τὴν ἀδελφή μας, τὴ δόννα Ρομίτα. Φαίνεται ἄρρωστη.

— Δὲν τὸ πρόσεξα. Φαντάζομαι ὅμως πὼς θἄστειλες νὰ φωνάξουν τὴν Τζιοβάννα τὴ γιάτρισσα.

— Ὄχι, ἀδελφή μου, δὲν ἔστειλα νὰ τὴ φωνάξουν.

— Καὶ γιατί;

— Ἀλλοίμονο, ἀδελφή μου, μοῦ φαίνεται πὼς τὰ συνηθισμένα γιατρικὰ δὲν μποροῦν νὰ τῆς κάνουν τίποτα τῆς δόννας Ρομίτας.

— Μὰ ποιὰ εἶνε λοιπὸν ἡ παράξενη αὐτὴ ἀρρώστεια της ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴ θεραπεύση γιατρικό;

— Ἡ δόννα Ρομίτα ὑποφέρει, ἀδελφή μου, εἶπε τότε φοβισμένα ἡ δόννα Ἀλβίνα. Τὴ νύχτα δὲν μπορεῖ νὰ κλείση μάτι ἀπὸ τὴν ἀγωνία ποὺ τὴν κατέχει, καὶ ὅταν τέλος, στὰ χαράματα τὴν παίρνει ὁ ὕπνος, τὴ βασανίζουνε τρομεροὶ ἐφιάλτες. Τὴ μέρα ἀποφεύγει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ πάει καί κρύβεται σὲ καμμιὰ σκοτεινὴ γωνιά καὶ κλαίει μὲ τὶς ὧρες... Ἡ δόννα Ρομίτα ἀργοπεθαίνει, λυώνει σὰν τὸ κερί, ἀδελφή μου.

— Μήπως ξέρεις τὴν ἀφορμὴ τῆς κρυφῆς ἀρρώστειας της; ρώτησε ἡ δόννα Ρετζίνα μὲ ἀτάραχη φωνή.

— Μοῦ φαίνεται πὼς τὴν ξέρω, ἀποκρίθηκε ἡ ἀδελφή της, μὲ τρεμάμενη φωνή.

— Νὰ τὴν ἀκούσω.

— Ἐσὺ μοῦ ζητᾶς τέτοιο πρᾶγμα;

— Ναί, ἐγώ, καὶ ἀργεῖς πολὺ βλέπω ν' ἀπαντήσης στὴν ἐρώτησή μου.

— Ἡ δόννα Ρομίτα πεθαίνει ἀπὸ ἀγάπη, ἀδελφή μου, τῆς εἶπε τότε ἡ δόννα Ἀλβίνα.

— Ἀπὸ ἀγάπη! ἀνεφώνησε ἡ δόννα Ρετζίνα κατάπληκτη, πηδῶντας ἀπὸ τὴν καρέκλα της. Ἀπὸ ἀγάπη! Μὰ τὶ λόγια εἶν' αὐτὰ ποὺ ἀκούω ἀπὸ τὸ στόμα σου, ἀδελφή μου; Ποιὸς σᾶς πληροφόρησε πὼς ὑπάρχει τὸ θλιβερὸ αὐτὸ πάθος; Καὶ πῶς μπόρεσε ἡ ἀδελφή μας ν' ἀφήση τὸ ἀνόητο αὐτὸ αἴσθημα νὰ ριζώση στὴν καρδιά της;

— Ἡ ἀγάπη εἶνε ἡ ζωὴ μας! τῆς ἀποκρίθηκε τότε ἀργὰ καὶ σοβαρὰ ἡ δόννα

'Αλβίνα.

— 'Η Ρετζίνα σώπασε γιὰ μιὰ στιγμή, σὰ νὰ προσπαθοῦσε νὰ συγκεντρώση τὴ σκέψη της.

— Καὶ πῶς τὸν λένε αὐτὸν ποὺ ἀγαπάει ; ρώτησε ἀπότομα, ὕστερ' ἀπὸ λίγο τὴν ἀδελφή της.

'Η δόννα 'Αλβίνα ἄρχισε νὰ τρέμη καὶ δὲν ἀποκρίθηκε.

— Θέλω νὰ μάθω τ' ὄνομά του, ἐπανέλαβε ἡ δόννα Ρετζίνα σὲ ὕψος πιὸ ἔντονο.

— Εἶνε ἕνας νέος εὐγενής, ἕνας ὡραῖος καὶ πλούσιος ἱππότης.

— Τ' ὄνομά του !...

— 'Η δόννα Ρομίτα γοητεύθηκε ἀπὸ τὴν ὁμιλία του, ἀπὸ τὴ φλογερὴ ματιά του. Θὰ τὸν ἀγάπησε χωρὶς νὰ τὸν καταλάβη.

— Μά, ἐπὶ τέλους θὰ μοῦ πῆς τ' ὄνομά του ! φώναξε ἡ Ρετζίνα, ἀρχίζοντας ν' ἀνυπομονῆ.

— Δὲν μπορῶ, ἀδελφή μου. Μὰ θὰ τὴν συγχωρέσης τή Ρομίτα ἂν σοῦ τὸ πῶ ;

— Δὲν ξέρω τὶ θὰ κάνω. Γιὰ τὴν ὥρα ἐκεῖνο ποὺ θέλω εἶνε νὰ μάθω τ' ὄνομά του...

— Λυπήσου τὴ δόννα Ρομίτα, ἀδελφή μου. 'Αγαπάει τὸ δόν Φίλιππο Καπέτσε, τὸ μνηστῆρα σου...

— Ὄχι ! ἔκραξε μ' ἀπελπισία ἡ δόννα Ρετζίνα.

— Ναί,τὸν ἀγαπάει, τὸν ἀγαπάει τρελλὰ ! ἐπανέλαβε μὲ μεγαλείτερο πάθος ἡ δόννα'Αλβίνα.Μὰ εἶνε δυνατὸν νὰ δῆ μιὰ γυναίκα αὐτὸν τὸν ἄντρα καὶ νὰ μὴν τὸν ἀγαπήση ἀμέσως ; ἐξακολούθησε μὲ θερμὴ φωνή. Ὅταν θὰ ψιθυρίζη ἕνα ἐρωτικὸ λόγο, ἡ καρδιὰ ἐκείνης ποὺ τὸν ἀκούει θ' ἀνατριχιάζη ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν εὐτυχία. Ὅταν θ' ἀγγίζη μὲ τὰ χείλη του τὸ μέτωπο καμμιᾶς νέας, ἡ εὐτυχισμένη αὐτὴ θνητὴ θὰ βλέπη ἀσφαλῶς μιὰ γωνιὰ τοῦ παραδείσου. Φαντάζομαι τὴν εὐδαιμονία τῆς γυναίκας ποὺ θὰ τοῦ ἀνήκει. Τὶ ὄνειρο μαγευτικό, τὶ θεία ὀπτασία, τὶ ἀσύλληπτο ὅραμα !... Συγχώρεσε τὴ δόννα Ρομίτα, ἀδελφή μου !... Τὸν ἀγαπάει πολύ !...

Καὶ ἡ δόννα 'Αλβίνα, γονάτισε μπρός στὴ μεγαλείτερη ἀδελφή της.

— Μὰ ποιὰν ζητᾶς νὰ συγχωρέσω, ποιὰν ζητᾶς νὰ λυπηθῶ ; ρώτησε ἡ δόννα Ρετζίνα μὲ φωνὴ λυπημένη καὶ ὀργισμένη συνάμα.

— Τὴ δόννα Ρομίτα, τῆς ἀποκρίθηκε ἡ ἀδελφή της τρομαγμένη.

— Γιατὶ δὲ μοῦ ζητᾶς νὰ σὲ συγχωρέσω καὶ σένα, ἀφοῦ καὶ σὺ ἀγαπᾶς τὸ δόν Φίλιππο Καπέτσε ;

— Δὲν τὸ εἶπα αὐτὸ ! ἀνέκραξε τότε σὰν τρελλὴ ἡ δόννα 'Αλβίνα.

— Τ' ὁμολόγησες χωρὶς νὰ τὸ καταλάβης. Τὸν ἀγαπᾶς καὶ σύ ! Καὶ τὸ τρομερὸ εἶνε πὼς δὲν μπορῶ νὰ συγχωρέσω καμμιὰν ἀπ' τὶς δυὸ σας, γιατὶ καὶ γὼ τὸν ἀγαπῶ ! Αὐτὴ εἶνε ἡ πρώτη δυνατὴ ἀγάπη ποὺ νοιώθω στὴ ζωή μου !...

...Καὶ τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας σκέπασε τὸ παληὸ μέγαρο τῶν Τοράλδο, χωρὶς ἐλπίδα νὰ ξαναφανῆ τὸ πρωΐ ὁ ἥλιος...

***

Βαθειὰ σιωπὴ βασιλεύει στὸ παρεκκλῆσι τοῦ μεγάρου τῶν Τοράλδο. 'Η ἀσημένια καντήλα ποὺ κρέμεται μπροστὰ σ' ἕνα παληὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας, σκορπίζει ἕνα δειλὸ καὶ κατανυκτικὸ φῶς κάτω ἀπὸ τὸ θόλο τοῦ μικροῦ ναοῦ. Μπρὸς στὸ ἱερό, μιὰ λευκὴ σκιὰ εἶνε γονατισμένη πάνω στὰ κρῦα μάρμαρα, ἀπὸ ὥρα τώρα, καὶ παρακαλεῖ τό Θεό, τὸν παρακαλεῖ μὲ θερμὴ καὶ ἀπελπισμένη φωνή...

— ...Βγάλε, Θεὲ μου, ἀπὸ τὴν καρδιά μου, ξερρίζωσε ἀπὸ τὴν ψυχή μου τὸν ἔνοχο αὐτὸ ἔρωτα !... Κάνε με, Παναγία μου, νὰ πεθάνω !... Τὶ τὴ θέλω πειὰ αὐτὴ τὴ ζωή !...

Εἶνε ἡ δόννα Ρομίτα, ἡ παιδούλα ποὺ ἀγάπησε τὸ δόν Φίλιππο Καπέτσε, τὸ μνηστῆρα τῆς ἀδελφῆς της καὶ παρακαλοῦσε τό Θεὸ νὰ ἐξαγνίση τὴν καρδιὰ της, ἔστω καὶ μὲ τὸ θάνατο, τὸν ἄνομο αὐτὸν ἔρωτα.

'Εκεῖ ὅμως ποὺ ἔκλαιγε, γονατισμένη στὰ μάρμαρα τῆς ἐκκλησίας, ἄκουσε δίπλα της μιὰ φωνή, ἡ ὁποία ἐπανελάμβανε τὴν ἴδια παράκληση ποὺ εἶχε κάνει καὶ κείνη πρὶν ἀπὸ λίγο... Πρόσεξε καὶ ἀναγνώρισε τὴ φωνὴ τῆς δόννας 'Αλβίνας !...

Τότε μονάχα ἡ δόννα Ρομίτα κατάλαβε τὴν τραγωδία ποὺ παιζότανε στὴν ψυχὴ τῆς ἀδελφῆς της. Ἔφριξε μὲ τὴ συμφορὰ ποὺ τὶς βρῆκε καὶ τὶς τρεῖς ἀδελφὲς μ' ἕνα δυνατὸ ἔρωτα καὶ κατάλαβε πὼς αὐτὸ ἦταν προειδοποίηση τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ σβύσιμο τῆς γενεᾶς τους. Κ' ἔφυγε σὰν τρελλὴ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ἀφήνοντας τὴν ἀδελφή της τήν 'Αλβίνα νὰ προσεύχεται, γονατισμένη ἀκόμα στὰ μάρμαρα...

***

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ τρεῖς ἀδελφὲς εἴχανε συγκεντρωθῆ στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν ἑορτῶν τοῦ μεγάρου. 'Η δόννα Ρετζίνα εἶχε φορέσει τὰ ἐπίσημα ροῦχα τῆς οἰκοδεσποίνης, μ' ὅλα τὰ διαμαντικὰ της. 'Η δύο ἀδελφὲς της ἤτανε ντυμένες ἁπλᾶ, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ φορέσουνε στολίδια.

Τὸ λόγο ἔλαβε πρώτη ἡ 'Αλβίνα,καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ρομίτας καὶ ἀνεκοίνωσε στήν Ρετζίνα τὴν ἀπόφασὴ τους νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ ἐγκόσμια καὶ νὰ πᾶνε νὰ γίνουν καλόγρηες. 'Η Ρετζίνα ἄκουσε τὴν ἀπόφασὴ τους ἀτάραχη καὶ ἀπαθής.

—Καλύτερα εἶνε νὰ μεταβάλλετε γνώμη,εἶπε τέλος.

— Ὄχι, ἀποκρίθηκε μ' ἔντονη φωνὴ ἡ δόννα 'Αλβίνα. Προσβάλαμε ἐσένα, ἀφοῦ τολμήσαμε ν' ἀγαπήσουμε τὸ μνηστῆρα σου [illegible] πρέπει νὰ τιμωρηθοῦμε. Θὰ χαθοῦμε ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. 'Εσὺ ὅμως, σὰν ἀθῶα καί σὰν μεγαλείτερὴ μας, ἔχεις κάθε δικαίωμα στὴ χαρὰ τῆς ζωῆς. Σοῦ πρέπει νὰ γνωρίσης τὴν εὐτυχία τοῦ γάμου καὶ τῶν παιδιῶν...

— Μά, σκληρόκαρδο κορίτσι ! ἀνεβόησε τότε ἡ δόννα Ρετζίνα μ' ἀπελπισία, σὰν νὰ τὴν εἴχανε πληγώσει θανάσιμα τὰ λόγια αὐτὰ τῆς ἀδελφῆς της, μὰ δὲν καταλαβαίνεις λοιπὸν πὼς ὁ δόν Φίλιππο Καπέτσε δὲν μ' ἀγαπάει ;

— Οὔτε καὶ μένα ἀγαπάει ! ψιθύρισε μελαγχολικά ἡ 'Αλβίνα.

— 'Αλλοίμονο ! ὠλώλυσε τότε ἡ Ρομίτα. 'Εμένα ἀγαπάει μὰ τὶ νὰ τὴν κάνω τὴν ἀγάπη του, ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ τὸν πάρω ἄντρα ;...

'Η τρεῖς ἀδελφὲς ἀγκαλιαστῆκαν τότε κ' ἔκλαψαν κ' ἡ τρεῖς μαζὺ γιὰ τὴν ἀπροσμέτρητη δυστυχία τους.

Καί, ἄξαφνα, ἡ δόννα Ρετζίνα σήκωσε ἀπότομα τὸ κεφάλι της, πῆρε ἀπὸ τὸ τραπέζι ἕνα μικρὸ ραβδί,—τὸ σύμβολο τῆς βαρωνικῆς ἐξουσίας—κύτταξε τὸ πορτραῖτο τοῦ πατέρα της, ποὺ ἦτανε κρεμασμένο στὸν τοῖχο καί, σπάζοντας τὸ ραβδὶ στὰ γόνατὰ της, εἶπε :

— Χαῖρε, πατέρα. 'Ο εὐγενὴς σου οἶκος δὲν ὑπάρχει πειά ! 'Η τρεῖς κόρες σου θὰ γίνουν καλόγρηες !...

Ματθίλδη Σεράο

'Η Ματθίλδη Σεράο

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ
ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Τὰ νύχια τοῦ ἀνθρώπου μεγαλώνουν ἀναλόγως τοῦ μήκους τῶν δακτύλων. Ἂν δὲν κόβαμε τὰ νύχια μας τὸ μῆκος τους θἄφτανε, σ' ἕνα χρόνο, τὰ 31 χιλιοστὰ τοῦ μέτρου !

— Τὰ νύχια τῶν μικρῶν δακτύλων ἀνανεώνονται κάθε 120 μέρες. Τῶν τριῶν μεσαίων δακτύλων κάθε 130 μέρες καὶ τοῦ ἀντίχειρος κάθε 150 μέρες !

— Τὰ νύχια μεγαλώνουν γρηγορώτερα τὸ καλοκαῖρι παρά τὸ χειμῶνα.

— Τὰ νύχια τοῦ δεξιοῦ χεριοῦ μεγαλώνουν γρηγορώτερα ἀπὸ τὰ νύχια τ' ἀριστεροῦ χεριοῦ.

— 'Επίσης τὸ νύχι τοῦ ἀντίχειρος μεγαλώνει γρηγορώτερα ἀπὸ τὰ νύχια τῶν ἄλλων δακτύλων.

— Τὰ νύχια ἑνὸς ἀνθρώπου 70 ἐτῶν, ἔχουν ἀνανεωθῆ 186 φορὲς καὶ θἄφταναν, ἂν δὲν τἄκοβε, εἰς μῆκος 2 μέτρων καὶ 17 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου !

— Σὲ 20 γυναῖκες ἀναλογεῖ μιὰ στεῖρα. Σὲ 20 ὅμως ἄντρες οἱ στεῖροι εἶνε 2.

— Τὰ 4 τοῖς 100 τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶνε στεῖροι!

— 'Η στειρότης στοὺς γάμους εἶνε 5 0)0. Ὅταν ὅμως οἱ γάμοι γίνονται μεταξὺ στενῶν συγγενῶν, ἡ στειρότης φτάνει στὰ 21 0)0.

— 'Ο 'Αριστοτέλης ἀναφέρει κἄπου, ὅτι μιὰ γυναίκα γέννησε 4 φορές, κἄθε δὲ φορὰ ἀπὸ 5 παιδιά !

— 'Επίσης ὁ Μενὰζ ἀναφέρει τὴν περίπτωσι μιᾶς γυναίκας, ποὺ σὲ 7 γέννες ἔκαμε 21 παιδιά !

— Μιὰ ρωσσίδα γέννησε 57 παιδιά ! Ἔκαμε δηλαδὴ 4 γέννες ἀπὸ 4 παιδιὰ τὴν κάθε γέννα. 7 ἄλλες γέννες ἀπὸ 3 παιδιὰ τὴν κάθε γέννα καὶ 10 τελευταῖες γέννες μὲ δίδυμα. Ποτέ της δὲν γέννησε ἕνα μόνον παιδί !...

Ἕνας Ρῶσσος, ὁ ὁποῖος πέθανε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, εἶχε ἀποχτήσει 83 παιδιά ! 'Ο εὐτυχὴς αὐτὸς πατέρας παντρεύτηκε 2 φορές. 'Η πρώτη του γυναίκα τοῦ ἔκαμε σὲ 27 γέννες 69 παιδιά ! Κι' ἡ δεύτερη τὰ ὑπόλοιπα 14 !...

— Μιὰ 'Αμερικάνα, ἀπὸ τὸ Τεξάς τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν, σὲ μιὰ γέννα της ἔκαμε 6 παιδιά 4 ἀρσενικὰ καὶ 2 θηλυκά !

— 'Επίσης μιὰ ἄλλη 'Αμερικάνα, ἡ Βίλιγκ. πρὸ 2 ἐτῶν. γέννησε σὲ μιὰ γέννα 6 παιδιά, ὅλα ἀρσενικά !...

— Μιὰ ἄλλη πάλιν 'Αμερικάνα γέννησε σὲ μιὰ γέννα 7 παιδιά, ὅλα θηλυκά !

— Ἕνα ἀντρόγυνο στὸ Γάκτον ἀπέκτησε σὲ 9 γέννες 27 παιδιά, 3 δηλαδὴ σὲ κάθε γέννα !...

— Μιὰ Οὐγγαρέζα σὲ δυὸ γέννες ἀπέκτησε 10 παιδιά, 5 σὲ κάθε γέννα. 'Η Οὐγγαρέζα αὐτὴ πέθανε μετὰ ἕνα χρόνο. 'Αλλὰ πρὶν πεθάνη γέννησε ἄλλα 2 παιδιά. Δηλαδὴ σὲ 20 μῆνες γέννησε 12 παιδιά !

— Σὲ μιὰ συνεδρίασι τῆς ἀνθρωπολογικῆς 'Εταιρίας τοῦ Βερολίνου ὁ καθηγητὴς Βάρτες, ἀπέδειξε ὅτι μιὰ γυναίκα μπορεῖ εὔκολα νὰ συλλάβη καὶ νὰ γεννήση περισσότερα ἀπὸ 7 παιδιὰ σὲ μιὰ γέννα !

('Απὸ τὰ ξένα 'Επιστημονικὰ Περιοδικά)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ

ΤΟΥ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

'Η 'Ιωάννα τὴν ἄκουγε. Χωρὶς ν' ἀπαντᾶ, μὲ τὸ κεφάλι σκυμένο.

'Η κ. Ντ' 'Ερμανὺ σώπασε μερικὰ δευτερόλεπτα κι' ἔπειτα συνέχισε :

– 'Η ἀλήθεια εἶνε, ἀγαπητή μου, ὅτι μᾶς ἀνατρέφουν ὅλες γελοῖα. Μὲ τὴν ἀνατροφὴ αὐτὴ ποὺ μᾶς δίνουν, εἶνε μοιραῖον ἢ νὰ παραστρατήσουμε ἢ ν' ἀπογοητευθοῦμε καὶ νὰ πεθάνουμε ἀπὸ μαρασμό. Μὴ γελοιέσαι, ἀγαπητή μου 'Ιωάννα.Καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο κορίτσι ἀνάθρεψαν ἐμένα οἱ γονεῖς μου. Ἔκανα ὡραῖα ὄνειρα, νόμιζα πὼς ἡ ζωὴ εἶνε ἐπίγειος Παράδεισος. Φρόντισε ὅμως νὰ μὲ βγάλη γρήγορα ἀπ' τὴν ἀπάτη αὐτὴ ὁ ἀχρεῖος καὶ διεφθαρμένος σύζυγός μου. Ἔτσι εἶδα καὶ ἐγνώρισα καλὰ τὸν κόσμο. Εἶδα σὲ τί βοῦρκο ζοῦμε...

– Σὲ βοῦρκο !...ψιθύρισεν ἡ 'Ιωάννα.

– Ναί, σὲ βοῦρκο, σὲ λάσπες, ὅπως οἱ χοῖροι ! ἐτόνισεν ἡ κ. Ντ' 'Ερμανύ. Ἄλλα πράγματα ὀνειρεύεται ἕνα κορίτσι κι' ἀλλοιῶς βρίσκει τὴν ζωὴ ὅταν παντρευτῆ, ὅταν μπῆ στὸν κόσμο. Τόλμησε νὰ πῆς στοὺς σημερινοὺς ἀνθρώπους τὶς ἰδέες σου, τὶς πεποιθήσεις σου. Θὰ γελάσουν μαζύ σου, θὰ σὲ πάρουν γιὰ τρελλή. Ἂν ἤξερες πόσο σκέφθηκα,πόσο βασανίστηκα, πόσες νύχτες ἀγρύπνησα ὅσο νὰ πάρω μιὰ ἀπόφασι ! Μὰ στὸ τέλος κατάλαβα πῶς μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ κάμω ἀλλοιῶς. Καὶ παραστράτησα. 'Αμάρτησα ! Ἔπεσα στὴ λάσπη!'Αφοῦ δὲν μ'ἀγαποῦσε ὁ ἄνδρας μου, ἀφοῦ κ' ἐγὼ δὲν τὸν ἀγαποῦσα, ἔπρεπε ν' ἀγαπήσω κἄποιον ἄλλο, ν' ἀγαπηθῶ, νὰ νοιώσω τὶς συγκινήσεις τοῦ ἔρωτος... Κι' ἀγάπησα... Γνώρισα τὸν Σαβέλ. Μοῦ ἐξομολογήθηκε τὸν ἔρωτά του. Ἔμεινα, πολὺ σκεπτική, πολὺ διστακτική, πρὶν τοῦ πῶ τὸ ναί. Τέλος ὑπέκυψα. Τί ἤθελες νὰ κάνω ;

Ἔξαφνα ἄρχισε νὰ βρέχη. 'Η κ. Ντ' 'Ερμανὺ προχώρησε στὴν ἄκρη τοῦ ἐξώστου καὶ στάθηκε κάτω ἀπὸ τὴν βροχή, ἀναπνέοντας δυνατά, σηκώνοντας τὸ πρόσωπό της ψηλὰ γιὰ νὰ δέχεται πιὸ πολὺ ἐπάνω της τὶς δροσερὲς πυκνὲς σταλάγρες...

'Η 'Ιωάννα ἀνησύχησε.

– Λουΐζα, τῆς φώναξε, πήγαιν στὸ δωμάτιό σου, σὲ παρακαλῶ..ε

'Η Λουΐζα μουσκευμένη ἀπὸ πάνω ὣς κάτω, ταραγμένη ἀκόμα, προχώρησε, στάθηκε μπρὸς στὴν κ. Μωρεσκὰν καὶ τῆς εἶπε :

– Πρέπει ν' ἀποχωριστοῦμε γιὰ πάντα...Γιά πάντα...Χαῖρε 'Ιωάννα...Δὲν θὰ ξαναϊδωθοῦμε πειά...

'Η 'Ιωάννα κύτταξε τὴν Λουΐζα παράξενα. Δὲν τὸ περίμενε αὐτό.

– Γιατὶ νὰ χωριστοῦμε ; τῆς εἶπε. Γιατὶ τὸ εἶπες αὐτό ; Μὲ παρεξήγησες, Λουΐζα. Δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσι νὰ σιάξω τὸν κόσμο. Γιὰ ἕνα μόνον θέλω νὰ σὲ παρακαλέσω. Νὰ μὴ μοῦ ξαναμιλήσης ποτὲ –ποτὲ πειὰ γιὰ τοὺς ἔρωτάς σου. Ἔτσι θἄμαστε πάντα ἀγαπημένες. 'Η φιλία σου θἆναι γιὰ μένα ἕνα μεγάλο καλό. 'Ελπίζω ὅτι κ' ἐσὺ θὰ μ' ἀγαπᾶς ὅπως σ' ἀγαπῶ, Λουΐζα.

'Η κ. Ντ' 'Ερμανὺ ἔπνιξε ἕνα της λυγμό, ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς 'Ιωάννας καὶ τὴν φίλησε, λέγοντας :

– Εὐχαριστῶ ! Ὤ, σ' εὐχαριστῶ 'Ιωάννα !...

Ἔτσι ἀγκαλιασμένες ἀνέβηκαν στὰ δωμάτιά τους. Τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ξαναχώριζαν ξαναφιλήθηκαν....

. . . .

Ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα ἄρχισε νὰ θαμποφέγγη. 'Η 'Ιωάννα δὲν εἶχε κοιμηθῆ ἀκόμα. Καθισμένη στὸ κρεββάτι της κύτταζε ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ τζάμι τὸν οὐρανὸ ποὺ ἀργοφωτίζοταν. Ἦταν χλωμή...Τὰ μάτια της ἦσαν δακρυσμένα. Τὰ χείλη της σιγοψιθύριζαν :

– 'Αμαρτωλή !...Βουτηγμένη στὴ λάσπη !...Αὐτή...'Η Λουΐζα... Θεέ μου, Θεέ μου !....

. . . .

Τίποτε δὲν ταράσσει τόσο τὸ ἠθικὸ τοῦ ἀνθρώπου, τίποτε δὲν τὸν πληγώνει τόσο βαθειά, ὅσο ἡ ἀποκάλυψις τῶν σφαλμάτων ἑνὸς συγγενικοῦ ἢ φιλικοῦ προσώπου, γιὰ τὸ ὁποῖο εἶχε τὴν πιὸ καλὴ ἰδέα. τὸ ὁποῖο ἐνόμιζε ἁγνὸ καὶ ἠθικό. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὴν 'Ιωάννα. 'Η ἀποκάλυψις τοῦ ἐρωτικοῦ παραπτώματος τῆς Λουΐζας Ντ' 'Ερμανὺ τὴν εἶχε συντρίψει. Τὴν θεωροῦσε ἀθῶα καὶ ὅμως δὲν ἦταν. Τὴν θεωροῦσε ἁγνὴ κι' ὅμως αὐτὴ κυλιόταν στὴν λάσπη !

Θὰ τῆς συγχωροῦσε βέβαια ἡ 'Ιωάννα ὁποιοδήποτε ἐρωτικό της παράπτωμα, ἀρκεῖ ν' ἀγαποῦσε ἕναν Πετράρχη, ἕνα Δάντη, ἕνα Γκαῖτε. 'Ενῶ ὁ ὡραῖος Σαβὲλ ἦταν ἕνα; κοινὸς ἄνθρωπος, ἕνα ἀστεῖο ὑποκείμενο. Διέπραττε μεγάλο ἁμάρτημα μιὰ γυναῖκα παραδιδομένη στὸν κομψὸ αὐτὸν γυναικοκαταχτητή. Μολαταῦτα ἡ 'Ιωάννα ἐξακολουθοῦσε ν' ἀγαπᾶ τὴν Λουΐζα. Ἦταν ὁμοιοπαθὴς μ' αὐτή. Εἶχε τὴν ἀνάγκη νὰ λέη σὲ μιὰ φίλη της τὰ μυστικά της, τοὺς πόνους της. Ἔπειτα εἶχε κ' ἕνα ἄλλο ἐλαφρυντικὸ ἡ Λουΐζα. Τὴν πολιορκοῦσαν τόσο οἱ ἄνδρες! Τὸ ἤξερε καλὰ αὐτὸ ἡ 'Ιωάννα. Εἶχε ὡς παράδειγμα τὸν ἑαυτό της. Ἕνα πλῆθος κομψῶν κυρίων τὴν πολιορκοῦσε κι' αὐτή. Περισσότερο μάλιστα ἀπ' ὅλους ὁ ὑποκόμης δὲ Μοντελέν, πασίγνωστος στοὺς κοσμικοὺς κύκλους τοῦ Παρισιοῦ.'Ο κ. Μοντελὲν ἦταν γνωστὸς γιὰ τὰ ὀργιώδη γλέντια του, γιὰ τὶς κατακτήσεις του, γιὰ τὴν ξέγνοιαστη ζωή του. Δὲν ἔπαιζε χαρτιά, ὅπως οἱ ἄλλοι κοσμικοὶ κύριοι, δὲν ἐκάπνιζε, σπανίως πατοῦσε στὴν Λέσχη. 'Η μόνη του ἀπασχόλησις ἦταν ὁ ἔρωτας. Δὲν ἦταν πειὰ νέος. Εἶχε πρὸ πολλοῦ παρακάμψει τὰ σαράντα. Διετήρει ἐν τούτοις τὴν κομψότητά του, μιλοῦσε χαριτωμένα, εἶχεν ἱπποτικὴ συμπεριφορά. Τὴν ζωή του ὁλόκληρη, ὅπως εἴπαμε καὶ παραπάνω, τὴν εἶχε ἀφιερώσει στὸν ἔρωτα. Σἄν τὸν καλὸ κυνηγό, παραμόνευε τὰ δυσαρεστημένα ἀνδρόγυνα, κι' ὅταν καταλάβαινε τὴν εὐκαιρία κατάλληλη, προσήγγιζε τὴν σύζυγο καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὴν κατακτήση, νὰ τὴν κάμη δική του. Στὶς ἐπιχειρήσεις του αὐτὲς πετύχαινε ἑκατὸ τοῖς ἑκατό.Ἦταν μοναδικὸς στὸ νὰ παρασύρη τὶς ἀπογοητευμένες ἀπὸ τὸν σύζυγό τους γυναῖκες, νὰ τὶς πιάνη στὰ δίχτυα του, νὰ τὶς κάνη δικές του. Πῶς ἐνεργοῦσε ; Μὲ πονηρία καὶ μὲ τέχνη. Σιγὰ-σιγά, χωρὶς νὰ βιάζεται. Προσεποιεῖτο πὼς τὶς συμπονοῦσε, ἄκουγε μὲ θλίψη δῆθεν τὰ παράπονά τους, ἐγίνετο ὁ ἄνθρωπος, στὸν ὁποῖο ἐμπιστευόντουσαν τοὺς πόνους τῆς καρδιᾶς των. Ἦταν ὁ παρηγορητής των. Καὶ σιγὰ-σιγὰ παρέσυρε τὰ θύματά του ἀπὸ τὴν φιλία στὸν ἔρωτα.

'Ο κόμης ντὲ Μοντελὲν εἶχεν, ἐπὶ πλέον, φήμην καλοῦ μονομάχου. Δυὸ-τρεῖς ἐπιτυχεῖς μονομαχίες του,τὸν ἔκαναν ἀγαπητὸ στὶς γυναῖκες. Τελευταίως εἶχε μονομαχήσει μὲ τὸν κόμητα 'Ιάκωβο δὲ Λέρν, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε ἀποκαλέσει «*Καρχαρίαν τῶν αἰθουσῶν*» καὶ τὸν ὁποῖο εἶχε τραυματίσει σοβαρῶς.

'Ο Μοντελὲν πολιορκοῦσε τὴν 'Ιωάννα πρὸ καιροῦ. Ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ μυρίστηκε τὴν ἀπογοήτευσί της ἀπὸ τὸν γάμο της, ἀπὸ τὸν σύζυγό της. Τὴν ποθοῦσε ἐξαιρετικά, ἦταν ὁ τύπος τῆς γυναίκας ποὺ τοῦ ἄρεσε, ποὺ τὸν ξετρέλλαινε ! Θὰ θυσίαζε γι' αὐτὴ τὰ πάντα.

Ὅταν τελείωσε τὸ θέρος ὁ κ. Μωρεσκὰν γύρισε μὲ τὴν γυναῖκα του στὸ Παρίσι. Φυσικὰ ἔσπευσε νὰ ἀφήση τὴν Ντωβὶλ καὶ νὰ γυρίση μαζύ τους στὴν πρωτεύουσα κι' ὁ κ. Μοντελέν. Ὅπως εἴπαμε καὶ παραπάνω, ὁ Μοντελὲν δὲν ἦταν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἀπογοητεύουνται εὔκολα, ποὺ παρατᾶνε εὔκολα τὸ κυνῆγι τους. Γι' αὐτὸ μόλις ἐγκατεστάθη στὸ Παρίσι ἄρχισε νὰ ἐπισκέπτεται τακτικὰ κάθε ἀπόγευμα τὴν 'Ιωάννα στὸ σπίτι της. Φρόντιζε ἀκόμα νὰ τὴν συναντᾶ τακτικὰ κάθε πρωΐ, στὸν περίπατο ποὔκανε στὸ δάσος. Τὴν Παρασκευὴ πήγαινε καὶ τῆς ὑπέβαλε τὰ σέβη του στὸ θεωρεῖο της, στὴν Ὄπερα καὶ τὴν Τρίτη στὴν Γαλλικὴ Κωμῳδία.'Επὶ πλέον περιποιόταν ἐξαιρετικὰ τὸν σύζυγό της, τοὔκανε χίλια—δυὸ κομπλιμάν, χίλιες—δυὸ κολακεῖες...

Μ' ἄλλα λόγια εἶχε προδιαγράψει ὁλόκληρο σχέδιο ἐκπορθήσεως τῆς καρδιᾶς τῆς νεαρᾶς γυναικός.

'Η 'Ιωάννα τὰ καταλάβαινε ὅλα, καταλάβαινε τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ σχέδια τοῦ Μοντελέν, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ λαμβάνη καμμιὰ προφύλαξι ἐναντίον του. 'Απελπισμένη ὅπως ἦταν, ἀπογοητευμένη ἀπὸ τὸν σύζυγό της, πικραμένη ἀπ' τὴ ζωή, ἔννοιωθε κάποια γοητεία, κάποια μυστικὴ παρηγοριά, στὴν τρυφερότητα καὶ τὴ λατρεία τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ.

('Ακολουθεῖ)

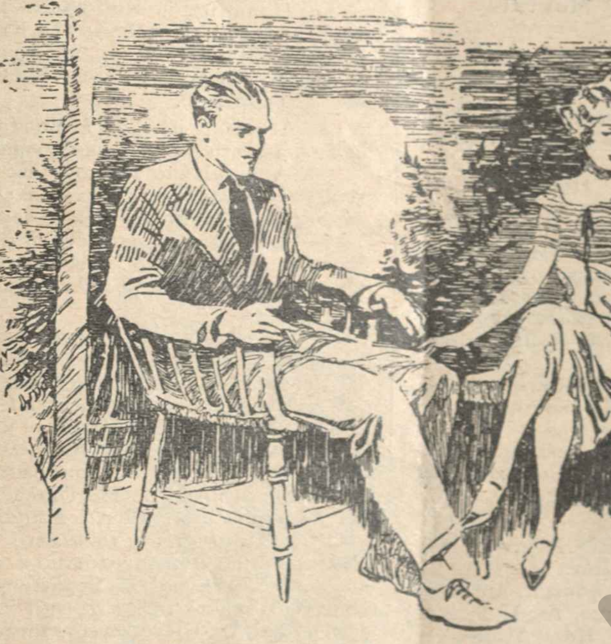

'Απόμενα σκεφτική, ἀφηρημένη,...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΘΙΔΩΝ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Α. Φ.

Ἰταλικῆς καταγωγῆς, νυμφευμένη μὲ ἐκλεκτὸν Ἀθηναῖον, εἶνε ὡραιοτάτη. Μιὰ φυσιογνωμία εὔγλωττη, μὲ μάτια φωτοβόλα σὲ χρώματα γκρὶ - μπλέ, πράσινη σιλουέττα ἀριστοτεχνική, πόζες ποὺ τὶς διακρίνει μιὰ ἔμφυτη χάρις. Δὲν ἐμφανίζεται πολὺ σὲ δεξιώσεις, οὔτε σὲ κοσμικὰς συναθροίσεις, ἴσως ἐπειδὴ ἀγαπᾶ πολὺ τὴν χαρτοπαιξία καὶ εἰς γνωστὸ φιλικό της κύκλο. Καπνίζει μανιωδῶς καὶ μὲ γοητεύουσαν θελκτικότητα. Στὴν ὁμιλίαν της καὶ στὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι διακρίνει κανεὶς τὴν εὐγενῆ καταγωγήν της καὶ δικαιώνεται ἀπολύτως ὁ τίτλος τῆς Κομήσσης.

Ἡ Μονταὶν

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Τὸ κυριώτερον κοσμικὸν γεγονὸς τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἦσαν οἱ γάμοι τῆς Δος Ἴδας Τσικαλιώτη μετὰ τοῦ κ. Ἀρ. Μπαλάνου.

— Οἱ γάμοι ἐτελέσθησαν εἰς τὴν Ρουμανικὴν Πρεσβείαν καὶ παράνυμφος ἦτο ἡ ἐρίτιμος κυρία Σπ. Λάμπρου, θεία τοῦ γαμβροῦ.

— Τὸ θέαμα ἀνώτερον πάσης περιγραφῆς. Λόφοι ἀπὸ λουλούδια, ντάλιες πυρόχρυσες, βισσυνιές, ἄσπρες, ρόζ, τριαντάφυλλα κρουστὰ καὶ ἄσπρα σὰν ἀπὸ χιόνι, ἄλλα ρόζ, κίτρινα, ἄλικα, σχημάτιζαν ἕνα μαγευτικὸ φόντο γύρω ἀπὸ τὸ ἐκλεκτὸ καὶ ὡραῖο ζευγάρι.

— Ἡ νύφη ἔφερεν θαυμασίαν τουαλέττα ἀπὸ κρὲπ - μπριγιὰν λευκὸ σὲ φόρμα πρενσέςς, μακρύτατον καὶ πολύπτυχον πέπλο ἀπὸ τούλια ἐπλαισίωναν τὸ ὁλόδροσο προσωπάκι της.

— Θαῦμα κομψότητος ἡ κ. Λάγκα Ρασκάνο μὲ δαντέλλα ρὸζ Σανὲλλ—καὶ μοντέλλο Σανὲλλ—ποὺ σχημάτιζε μιά κοντὴ βέστα, καὶ μακρύτατες ἄκρες ἡ φοῦστα, εἶδος «παννώ».

— Γύρω ἀπὸ τὴν νύφη ἕνα γκροὺπ ἀπὸ ὤμορφες κοπέλλες μὲ φορέματα ἀντιπροσωπεύοντα τὴν τελευταία λέξι τῆς μόδας, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ βελοῦδο ἢ κρὲπ - σατὲν σὲ χρώματα μπὲζ καὶ μπλὲ σιέλ, ἢ γκρί.

— Διακρίνομεν τὶς Δεσποινίδες Ἀλεξ. καὶ Λελὲ Βεζανῆ ἡ μιὰ μὲ ζωρζὲττ μπλὲ παστὲλ καὶ ἡ ἄλλη μπὲζ κρὲπ σατέν, Δις Ἀλίκη Διπλαράκου ὡραιοτάτη μὲ γκρὶ μπὲζ ἐλεγκάντικο φόρεμα, Δις Νεοφύτου μὲ μπλὲ - τυρκουὰζ βελοῦδο πολὺ καλλιτεχνικό, Δις Ι. Σακοράφου μὲ δαντέλλα μπλὲ - μαρὶν καὶ ζωρζέττ, Δις Κάρι Λίτσα—ἑλκυστικὴ ὠμορφιὰ—μὲ κομψότατο ἐλεγκάντικο σύνολον, Δις Μ. Μηταυτσῆ μὲ μπλὲ - ἀρντουὰζ βελοῦδο ἐμπριμέ, Δις Ἀλεξ. Ζίννη μπέζ, Δις Μαρία Μπαλάνου—ὡραία ἐμφάνισις—μὲ μπλὲ - σιὲλ ζωρζέττ, Δις Μεζίκη μὲ μπλὲ - ρουά, Δις Μπελίνα Κεφαλᾶ μὲ μαῦρα, Δις Φίλη Καρτάλη—ἐκφραστικὴ καὶ ὤμορφη φυσιογνωμία—μὲ φόρεμα βὲρ - ντ - ώ, Δις Ἰσιγόνη μὲ μπέζ, Δις Τσιμινάκη μὲ μπλὲ - ρουά.

— Δυὸ τουαλέττες ποὺ τὶς χαρακτηρίζει ἐξαιρετικὴ μαεστρία εἶνε τῆς Δος Ἀρ. Γκέκα ἀπὸ κρὲπ σατὲν μπὲζ σὲ φόρμα νεωτάτη, καὶ Δος Νία Ἠσαΐα ἀπὸ κρὲπ μπρὸνζ γραμμὴ ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν καθ' αὐτὴν «ἀκτουαλλιτέ».

— Μεταξὺ τῶν κεκλημένων ἦσαν κ. κ. Βικέλα, Σαριπόλου, Ἀνδ. Μιχαλακοπούλου, Φραντζῆ, Μεζίκη, Παπαδημητρίου, Μ. Σακορράφου, Πεσματζόγλου, Σεβαστοπούλου—μὲ λίαν καλαίσθητον σύνολον μαῦρον,—κ. καὶ κ. Π. Χέλμη μὲ βισσυνὴ ζωρζὲττ καὶ καστόρι στὸν ἴδιο χρωματισμό, κ. καὶ κ. Ἀποστολίδη, κ. καὶ κ. Καρτάλη, κ. Κεφαλᾶ, κ. καὶ κ. Μιχαηλίδη μὲ μαύρη δαντέλλα, κ. καὶ κ. Τσιμινάκη, κ. καὶ κ. Ἀργυροπούλου, κ. Μπονάνου, κ. Ἀντωνοπούλου μὲ κομψὴ τουαλέττα σὲ συνδυασμὸ μαῦρο καὶ ἄσπρο, κ. καὶ κ. Μπαλάνου.

— Ἐμφανίσεις ποὺ διεκρίνοντο : κ. Μαλτσινιώτη μὲ τουαλέττα κόκκινη—μοντέλλο Πρεμή,—Δις Λ. Ἀβέρωφ μὲ τουαλέττα μπλὲ μαρὶν σὲ μοδέρνο στὺλ γαρνιρισμένη μὲ ἰδιότυπο γιακᾶ καὶ μανσέττα μπὲζ μὲ μπλέ, κ. Χαρισιάδη μὲ κατάμαυρα καὶ ρὸζ λουλοῦδι, Δις Παπούλια μὲ ζωρζέττ κόκκινα λακάς, καὶ οἱ κ. κ. Μπραβετσιάνο α΄ γραμματεὺς Ρουμανικῆς Πρεσβείας, Στρατηγὸς Φραντζῆς, Ἀλεξανδρῆς, Γ. Μερκούρης, Δ. Ἀποστολίδης, Α. Βουτσινᾶς, Ἀργυρόπουλος, Μ. Βουτσινᾶς, Ἀντωνόπουλος, κ.λ.π.

—Τὰ δῶρα ποὺ προσεφέρθησαν στοὺς νεονύμφους εἶνε ἀναρίθμητα καὶ τὸ καθένα ἀπὸ αὐτὰ ἔργον τέχνης, εἶνε ἐκτεθειμένα στὴ «Λότζια» καὶ προσελκύουν τὸ θαυμασμό.

"ΜΠΟΥΚΕΤΟ,,
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος... Δρχ. 130 || Ἐξωτερικοῦ Λίρ. Ἀγγλίας Μία
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ
Τὰ προηγούμενα τεύχη τιμῶνται δραχ. 3.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,, ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ
Mr D. Stroumbos 261 w. 85th Str New-York City U.S.A

— Ἐπηκολούθησεν χορὸς ζωηρότατος τοῦ συνθήματος δοθέντος ἀπὸ τοὺς νεονύμφους.

— Τὸ κυλικεῖον ἦτο ἀνεξάντλητον ἀπὸ τὶς σπανιώτερες καὶ πλέον περιζήτητες φινέτσες γλυκῶν καὶ μεζέδων.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον χορευτικὴ ἑσπερὶς παρὰ τῷ Πρεσβευτῇ τῆς Ἰαπωνίας κ. Καβαχίμα. Τῆς ἑσπερίδος προηγήθη γεῦμα καὶ παρεκάθησεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἐλ. Βενιζέλος, Ὑπουργὸς Ναυτικῶν κ. καὶ κ. Ἀργυροπούλου, Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Ἀλ. Καραπάνος, Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. καὶ κ. Γ. Μαρῆ, κ. καὶ κ. Τσαμαδοῦ.

— Αἴθουσαι μὲ πολὺ ἐνδιαφέροντα διάκοσμον ποὺ περιλαμβάνει σπάνιο τάπητα καὶ κομψοτεχνήματα.

— Ἀρκεταὶ ἀπὸ τὶς κοσμικὲς κυρίες λάμπουν διὰ τῆς ἀπουσίας των, ἐνῶ συγχρόνως βλέπει κανεὶς ἀρκετοὺς νέους καὶ προφαντοὺς τύπους εἰς τὰς διπλωματικὰς δεξιώσεις.

— Ἐκτάκτως χαριτωμένη ἡ σύζυγος τοῦ α΄ γραμματέως τῆς Ἰαπωνικῆς Πρεσβείας κ. Μιλακοῦχι, θύμιζε ἕνα ἔμψυχον Ἰαπωνικὸν κομψοτέχνημα, μὲ τὴν πολυτελῆ μπλὲ - οὰξ ἐνδυμασίαν τῆς πατρίδος της.

— Ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος Πρέσβυς Ἀγγλίας Σὲρ Πέρσυ Λωραίν, Πρέσβυς Γαλλίας κ. Κλεμὰν Σιμόν, Πρέσβυς Ὀλλανδίας κ. Περσούμ. Οἱ Ἐπιτετραμμένοι Γερμανίας, Ἰταλίας καὶ Ἑλβετίας.

— Παρευρέθησαν κ. καὶ κ. Γ. Καφαντάρη μὲ μαύρη ζωρζέττ, κ. καὶ κ. Ἀνδρ. Μιχαλακοπούλου μὲ μαῦρο βελοῦδο, κ. καὶ κ. Κ. Πολίτη μὲ μαῦρα κ. καὶ κ. Βενιζέλου μὲ μπλὲ τυρκουὰζ τουαλέττα πολὺ «σίκ», κ. καὶ κ. Β. Λομπρέστη, κ. καὶ κ. Ν. Μακκᾶ, κ. καὶ κ. Δ. Μανέττα κ. καὶ κ. Π. Τσαλδάρη, κ. καὶ κ. Καραϊσκάκη, κ. καὶ κ. Τσιριμώκου, κ. καὶ Δις Μπραλλιόν, κ. καὶ κ. Νικολούδη, κ. καὶ Δις Ἠσαΐα μὲ ἄσπρη τουαλέττα καὶ βεντάλλια ἀπὸ λευκὰ πτερά, κ. Βάττη μὲ κόκκινη τουαλέττα, κ. καὶ Δις Γ. Βλάχου πολὺ χαριτωμένη μὲ πράσινα, κ. καὶ κ. Στρατήγη μὲ φόρεμα πολυτελὲς ὅσον καὶ ἀσυνείθιστον ἀπὸ τούλια χρυσᾶ, κ. καὶ κ. Σπυρίδη μὲ μαύρη τουαλέττα, κ. καὶ Δις Παπαζαφειροπούλου—ὡραία κοπέλλα—μὲ πράσινα.

— Δυὸ ἔμψυχα κροκὲ τῆς Βόγκ ἡ Δις Ἰρὲν Ν. Μακκᾶ μὲ κίτρινη δαντέλλα στύλ, κ. καὶ Δις Λελὲ Βεζανῆ μὲ ρὸζ τούλινο ἐπίσης στύλ.

Ἡ Μονταὶν

ΤΟ ΕΛΙΞΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ

Κάποιος αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας στὰ παληὰ τὰ χρόνια ἔτρεφε μεγάλη ἀδυναμία πρὸς τὶς ἀπόκρυφες ἐπιστῆμες. Μιὰ μέρα, ἕνας ἀγύρτης, τοῦ ἐπῆγε ἕνα «θαυματουργὸ» ἐλιξήριο, τὸ ὁποῖο, καθὼς τοῦ εἶπε, εἶχε τὴν δύναμη νὰ τὸν καταστήση ἀθάνατο.

Ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ ὁποῖος παρευρίσκετο στὴ σκηνὴ αὐτή, προσπάθησε μὲ κάθε τρόπο νά πείση τὸν κύριό του ὅτι ὁ δῆθεν θαυματοποιὸς δὲν ἦταν παρὰ ἕνας κοινὸς ἀπατεών. Βλέποντας ὅμως ὅτι ἡ προσπάθειές του πηγαίναν χαμένες, ἅρπαξε τὸ ποτῆρι μὲ τὸ ἐλιξήριο καὶ τὸ ἤπιε ὅλο. Ὁ αὐτοκράτωρ τότε, ἔξω φρενῶν, τὸν κατεδίκασε εἰς θάνατον. Ὁ πρωθυπουργὸς ὅμως, ἀπαθέστατα τοῦ εἶπε :

— Ἐάν, Μεγαλειότατε, τὸ ποτὸ αὐτὸ χαρίζη τὴν ἀθανασία, δὲν θὰ μπορέσετε νὰ μὲ σκοτώσετε. Ἐὰν πάλι δὲν ἔχη καμμιὰ δύναμη, εἶνε σωστὸ τάχα νὰ μὲ τιμωρήσετε ἐπειδὴ αὐτὸ ἀκριβῶς σᾶς προεἶπα καὶ ἐγώ ;...

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΗΝ
"ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ,,
ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΥΡΙΟΝ ΜΕ ΕΚΛΕΚΤΗΝ ΥΛΗΝ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΣΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ
Μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν περιεχομένων της εἶνε καὶ τὰ ἑξῆς :
«Ἡ φρικτὴ τραγωδία ἑνὸς ὑποβρυχίου», «Ὁ Ναπολέων στὴν Ἔλβα», «Τὸ ἔγκλημα Τσάρου Νικολάου Β΄», «Ἡ ἀνατροφὴ τῶν κοριτσιῶν», «Ὁ... Δὲν Ξέρω» παραμῦθι τῆς Θράκης, *«Εἰσιτήριο μ' ἐπιστροφή», «Ὅταν ἔπαιζα χαρτιά», «Τὸ γράμμα ἑνὸς πνιγμένου», κλπ. κλπ.*

Παρακαλεῖται ὁ κ. Ι. Νάκος διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Ἀττική», ὅπως διέλθη ἐκ τῶν Γραφείων μας.

Ἀγοράζονται εἰς καλὴν τιμὴν παλαιὰ βιβλία καὶ ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι. Οἱ διαθέτοντες τοιαῦτα παρακαλοῦνται νὰ μᾶς ἀποστείλουν κατάλογον τῶν πρὸς πώλησιν βιβλίων των, ὁδὸς Λέκα 7.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΕΙΑ...

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Κανδὰλ ἔκρυψε τὸ κεφάλι μέσα στὰ χέρια του.

—Λοιπόν, ρώτησε ὁ ἱεροεξεταστής, τὶ λὲς γιὰ τὸ χαρτὶ αὐτὸ ποὺ σοῦ ἔδειξα ;

— Λέγω, ἀποκρίθηκε θλιβερά, ὅτι εἶχα καλύτερη ἰδέα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ πρὸ πάντων γιὰ τὸν Λαχερπέ.

— Μπορεῖς καὶ σὺ νὰ σωθῆς, ἂν θέλης, τοῦ εἶπε ὁ ἱεροεξεταστής. Ἀπὸ σένα ἐξαρτᾶται ν' ἀποφύγης τὴν καταδίκη σου. Αὐτὸ μπορῶ νὰ σοῦ τὸ βεβαιώσω.

— Λοιπὸν τί νομίζετε, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κάνω γιὰ νὰ σωθῶ ; ρώτησε ὁ κόμης.

— Ἕνα τιποτένιο πρᾶγμα !

— Ἐξηγηθῆτε μου σᾶς παρακαλῶ.

— Νὰ λοιπόν· θὰ ἔφθανε νὰ ὁμολογήσετε τὸ ἔγκλημά σας.

— Μὰ πῶς θὰ μποροῦσα νὰ ὁμολογήσω ἕνα ἔγκλημα ποὺ δὲν τὸ διέπραξα ;

— Αὐτὸ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ πολύ, ἀπάντησε ὁ ἱεροεξεταστής. Θὰ καταδικασθῆς, εἴτε ἔνοχος εἶσαι, εἴτε ἀθῶος.

Ἀπὸ τὴ συνομιλία αὐτὴ μὲ τὸν ἱεροεξεταστή, ὁ Κανδὰλ ἄρχισε νὰ καταλαβαίνη πολλά. Ἔβλεπε καθαρά, ὅτι ὁ Δεστραδὲς εἶχε μπῆ μέσα στὸ κελλί του, μὲ τὸν σκοπὸ νὰ τὸν ἐκβιάση. Καὶ ἡ ὀργὴ ἔβραζε μέσα του.

— Λοιπόν, εἶπε μὲ φαινομενικὴ γαλήνη, ἂν ὁμολογήσω τὸν ἑαυτόν μου γιὰ δολοφόνο, δὲν θὰ καταδικασθῶ ;

— Ὄχι. Καὶ θὰ βρίσκεσαι πολὺ μακρυὰ ἀπὸ τὴ Βάζα αὔριο, ὅταν τὸ δικαστήριο θὰ βγάζη τὴν ἀπόφασὶ του γιὰ σένα.

— Καὶ ποιὸς μοῦ ἐγγυᾶται ὅτι θὰ εἶχα τὸν καιρὸ νὰ φύγω ; ρώτησε ὁ Κανδάλ.

— Δὲν πιστεύετε στὸ λόγο μου, κύριε ;

— Δὲν πιστεύω καθόλου.

— Λοιπὸν ἀκοῦστε. Ἡ πόρτα τῆς φυλακῆς θ' ἀνοίξη γιὰ σᾶς,κ' ἕνα ἄλογο θὰ σᾶς περιμένη. Θὰ σᾶς δώσω καὶ λεπτὰ καὶ ἕνας μόνο ἄνθρωπος θὰ σᾶς συνοδεύση. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ὁρκισθῆτε στὴν τιμὴ σας, ὅτι ἅμα θὰ βρισκόσαστε πολὺ μακρυὰ ἀπ' ἐδῶ καὶ σὲ πλήρη ἀσφάλεια, θὰ δώσετε στὸν ἄνθρωπο ποὺ θὰ σᾶς συνοδεύη ἕνα χαρτὶ μὲ τὴν ὑπογραφή σας καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτά : ***«Εἶμαι ἔνοχος· ἀλλὰ βρίσκω τὴν εὐκαιρία νὰ δραπετεύσω καὶ δραπετεύω»***. Βλέπεις, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ ἁπλό, εἶπε ὁ Δεστραδές.

— Ἁπλούστατο, εἶνε ἀλήθεια, ἀπάντησε ὁ κόμης.

— Ὁρκίσου λοιπὸν καὶ εἶσαι ἐλεύθερος.

Ὁ Κανδὰλ σηκώθηκε ἔξαφνα ὀρθὸς καὶ μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια πάνω στὸ στῆθος του, εἶπε περιφρονητικὰ στὸν ἱεροεξεταστή :

— Ἔτσι λοιπόν, σοῦ πέρασε ἡ ἰδέα, ὅτι θὰ ἐξαγόραζα τὴ ζωή μου μὲ μιὰ τόσο μεγάλη ἀνανδρία ! Ἄτιμε μοναχέ ! Τὶ εἶνε οἱ δολοφόνοι, ὅταν ἄνθρωποι, ὅπως σύ, γίνωνται δικασταὶ τους ! Φύγε ἀπ' ἐδῶ πρὶν σὲ πετάξω ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔξω ἀπὸ τὴ φυλακή μου, τὴν ὁποία μολύνεις.

Ὁ ἱεροεξεταστὴς κάτωχρος καὶ γεμᾶτος τρόμο ἔφυγε ἀπὸ τὸ δεσμωτήριο ἀφήνοντας ἕνα μυκηθμὸ τίγρεως...

Ὁ Δεστραδὲς φεύγοντας ἀπὸ τὸ κελλὶ τοῦ Κανδάλ,πῆγε πάλι στὰ διαμερίσματα τοῦ διοικητοῦ τῆς φυλακῆς, γιατὶ νόμιζε ὅτι θὰ τοῦ ἦταν ἐντελῶς ἀδύνατο νὰ μείνη μόνος τὴ νύχτα ἐκείνη.

Ὁ διοικητὴς τὸν κράτησε καὶ ἔφαγαν μαζύ. Ὅταν ἐρώτησε τὸν Δεστραδὲς πῶς συνέβη νὰ ἀργοπορήση τόσο πολὺ στὸ κελλὶ τοῦ κόμητος Κανδάλ, ὁ Δεστραδὲς ἀπάντησε στὸν ἴδιο ὑποκριτικὸ τόνο :

— Προσπάθησα νὰ ἐλαφρώσω τὴ θέσι του, μὰ δὲν θέλησε. Τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν... Θὰ κρεμαστῆ καὶ ἡ τιμωρία αὐτὴ τοῦ πρέπει. Μήπως δὲν εἶνε Οὐγενότος ; Ἔχω συνεπῶς τὴν συνείδησί μου ἥσυχη. Ἐργάζουμαι γιὰ τὴ θρησκεία καὶ κάθε πράξη μου δικαιολογεῖται...

Ἔχω τὴν συνείδησὶ μου ἥσυχη. Ἐργάζουμαι γιὰ τὴ θρησκεία...

Η ΔΙΚΗ

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κανδὰλ παρουσιάσθηκε στὸ δικαστήριο, ὅπου τὴ φορὰ αὐτὴ κάθησε μόνος του στὸ ἑδώλιο τοῦ κατηγορουμένου. Ὁ Γαβριὴλ Λαχερπὲ δὲν φαινότανε πουθενά.

Πρῶτος σηκώθηκε ὁ Εἰσαγγελεὺς καὶ μέσα σὲ μιὰ νεκρικὴ σιγὴ ἄρχισε τὴν ἀγόρευσὶ του, ἡ ὁποία κατέληξε ὡς ἑξῆς :

«Ἂν καὶ ἡ ἀποδείξεις ποὺ ἀνέφερα γιὰ τὴν ἐνοχὴ τοῦ κατηγορουμένου εἶνε τρανώτατες, ἐν τούτοις θὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ ὑποκύψη ἐμπρὸς σὲ μιὰ τρομερώτερη καὶ πειστικώτερη ἀπόδειξι ποὺ κράτησα τελευταία».

Καὶ μέσα στὴ γενικὴ φρικίασι τῆς προσδοκίας καὶ τῆς περιεργείας ξετύλιξε ἀργὰ ἕνα χαρτὶ καὶ γυρίζοντας πάλι πρὸς τοὺς δικαστὰς καὶ τὸ ἀκροατήριο, εἶπε :

— Χθὲς ἦταν ἐδῶ καὶ ἕνας ἄλλος συνένοχος τοῦ κόμητος Κανδάλ, ὁ Γαβριὴλ Λαχερπέ. Ὁ ἄθλιος αὐτὸς τρελλός, ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ τὴν ἀπελπισία του ἴσως, κρεμάστηκε μόνος του τὴ νύχτα μέσα στὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς του ! Καὶ νὰ τί βρέθηκε ἐπάνω του :

— ***«Ὁρκίζομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς μου, ὅτι εἶμαι ἀθῶος καὶ ὅτι ὁ κόμης Κανδὰλ εἶνε ὁ μόνος ἔνοχος !»***

Θύελλα ἀπὸ ἐπιφωνήσεις φρίκης καὶ καταρῶν σηκώθηκε μέσα στὴν αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων.

— Θάνατος στὸν δολοφόνο ! φώναζαν ἀπὸ παντοῦ. Στὴν ἀγχόνη ὁ αἱρετικός. Ἂς τοῦ κάψουν τὰ σπλάγχνα μὲ πυρακτωμένο σίδερο.

Ὁ Κανδὰλ ἀρνήθηκε ν' ἀφήση τὴν ὑπεράσπισι νὰ μιλήση καὶ ὁρκίσθηκε νὰ πῆ τὰ λόγια τοῦτα μόνον :

— Περιμένω χριστιανικὰ τὴν ἀπόφασὶ σας, κύριοι, ὅποια κι' ἂν εἶνε. Ἂν μὲ δικάσετε κατὰ συνείδησιν σᾶς συγχωρῶ. Ἂν δὲ δικάσετε κατὰ τὸν γνωστὸ δικό σας τρόπο, τότε σᾶς λυπᾶμαι, ἀλλὰ καὶ πάλι σᾶς συγχωρῶ. Μοῦ ἀποδίδουν ἕνα ἔγκλημα ποὺ εἶνε ἀποτρόπαιο ! Ὅσοι ὅμως θὰ μὲ δοῦν νὰ πεθαίνω, θὰ μπορέσουν νὰ κρίνουν ἂν ἐγὼ ὑπῆρξα ἄτιμος !

Τὸ δικαστήριο ἀπεσύρθη γιὰ νὰ βγάλη τὴν ἀπόφασὶ του.

Μέσα στὸ μαινόμενο ἀκροατήριο, εἶχαν σταθῆ καὶ δυὸ ἄνθρωποι ποὺ φαινόντουσαν ὅτι δὲν συμμεριζόντουσαν τὴ γνώμη τῶν ἄλλων. Ὁ φίλος μας λοχαγὸςΡολάνδος Φερουλλιὰκ καὶ ὁ σοφὸς χειροῦργος Ἀμβρόσιος Παρέ.

— Ἂν ὁ νέος αὐτός, ἔλεγε ὁ ἕνας, ἦταν ἔνοχος, θὰ δοκίμαζα μεγάλη ἔκπληξι, εἶπεν ὁ Φερουλλιάκ.

— Τὸν γνώρισες λοιπὸν ; ρώτησε ὁ Ἀμβρόσιος Παρέ.

— Βεβαιότατα, ἀπάντησε ὁ Φερουλλιάκ. Παίζει τόσο καλὰ τὸ σπαθὶ του ὥστε νὰ μὴν ἔχη ἀνάγκη ἀπὸ μαχαῖρι γιὰ νὰ σκοτώση ἕναν ἄνθρωπο. Μολαταῦτα ὅμως, πρόσθεσε, βλέπω τόσα πράγματα στὸν κόσμο, ὥστε ἐπὶ τέλους θὰ καταντήσω νὰ σχηματίσω τὴν τρομερώτερη ἰδέα γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος καὶ θὰ πιστεύω ἀπ' ἐδῶ καὶ μπρός, ὅτι κανένα πρᾶγμα δὲν εἶνε ἀδύνατον στὸν κόσμο, ἐκτὸς ἀπὸ τό...

— Ἐκτὸς ἀπὸ τί ;

— Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ νὰ ὑποχρεώση κανεὶς τὸν ἀξιόλογο φίλο μας Μαθουρῖνο νὰ γίνη ἀσκητής ! Ἀλλὰ σωπᾶστε τώρα, γιατὶ οἱ κόρακες καὶ οἱ γῦπες ἔρχονται... Νάτοι οἱ δικασταί... Ἂς τοὺς ἀκούσουμε...

Οἱ δικασταὶ εἶχαν συσκεφθῆ ἀλλὰ μονάχα γιὰ τὸν τύπο. Καὶ ἡ ἀπόφασις, ἡ ὁποία διαβάσθηκε μεγαλόφωνα, κατέληγε ὡς ἑξῆς :

«***Ὁ κόμης Ράλφ Κανδὰλ καταδικάζεται : Πρῶτον, σὲ καθαίρεσι γιατὶ ἐκηλίδωσε μὲ τὴν ἀτιμία τὴν εὐγένειά του. Δεύτερον, νὰ ὑποβληθῇ στὸ μαρτύριο τῆς βόττας γιὰ νὰ ὁμολογήση τὸ ἔγκλημά του. Καὶ τρίτον, νὰ ὁδηγηθῇ ἀπὸ τὸν ἐκτελεστὴ τῶν ἀποφάσεων τῆς ὑψηλῆς Δικαιοσύνης ἀπέναντι ἀπὸ τὸν πῦργο τοῦ μακαρίτη μαρκησίου τῆς Βάζας καὶ κεῖ ἐπάνω στὸ ἰκρίωμα νὰ κρεμασθῇ ἕως ὅτου νὰ πεθάνη !...***»

Ἀμέσως ὕστερα ὁ Ράλφ Κανδὰλ ὁδηγήθηκε στὴ φυλακή.

Ὁ κόμης καθισμένος τώρα πάνω σ' ἕνα ἀχυρένιο στρῶμα ποὺ βρισκότανε σὲ μιὰ γωνία τοῦ κελλιοῦ του σκεπτότανε. Τὸ σκοτάδι ἦταν πυκνὸ μέσα στὸ ὑπόγειο ἐκεῖνο. Αἰσθανότανε τὴ νύχτα ν' ἀνεβαίνη σὰν σάβανο καὶ νὰ τὸν περικυκλώνη ὁλόκληρον

— Νὰ πεθάνω ! ψιθύριζε· νὰ πεθάνω πριν νὰ ζήσω ! καὶ νὰ πεθάνω ἀθῶος ! Μποροῦσα νὰ ἤμουνα μεγάλος, πλούσιος καὶ ἀγαπητός. Θεέ μου, ποιὸς μὲ καταράσθηκε λοιπόν ;

Ἄκουσε γρήγορα βήματα στὶς μαρμάρινες σκάλες τῆς φυλακῆς καὶ τὸν κρότο ἑνὸς ὁρμαθοῦ ἀπὸ κλειδιά, ποὺ τοῦ φάνηκεν ἀπαίσιος.

(Ἀκολουθεῖ)

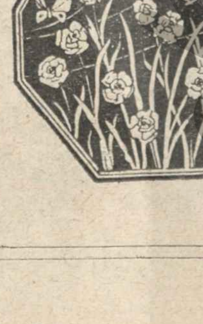

ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Ο ΑΡΧΩΝ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ ἀριστοκρατία στὴ Ρουμανικὴ αὐλή. Ὁ ἡγεμὼν Ἰωάννης Καρατζᾶς καὶ ὁ ἄρχων Ἀργυρόπουλος. Ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ παράστασις στὸ Βουκουρέστι. Ὁ «Φωκίων» καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Ἀκαδημίας. Ὁ πρῶτος δραματικὸς πρωταγωνιστὴς τῆς νεοελληνικῆς σκηνῆς. Ὁ Ἀλκαῖος καὶ ὁ τραγικὸς θάνατός του, κλπ. κλπ.

ΜΕΤΑΞΥ τῆς βυζαντινῆς ἀριστοκρατίας τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος ξεχωρίζει ἡ μορφὴ τοῦ Κωνστ. Ἀργυροπούλου. Ὁ «ἄρχων» Ἀργυρόπουλος ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς εὐγενεστάτους ἄντρες τῆς ἐποχῆς, πεπαιδευμένος καὶ διακεκριμένος, ὅπως ἀναφέρουν οἱ βιογράφοι του. Ἀπόγονος τῆς μεγάλης οἰκογενείας ποὺ ἤκμασε ἐπὶ Κομνηνῶν, εἶχε ζηλευτὴ θέσι στὴν κοινωνία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅταν τὸν ἐκάλεσε ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἰω. Καρατζᾶς στὸ Βουκουρέστι ὡς γραμματέα του. Ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα αὐτὴ ὁ Ἀργυρόπουλος ἔγραψε ὁλόκληρη σειρὰ ἐπιστολῶν στὴν ἀδελφή του κυρίαν Κορνηλίαν Μάϊγερ, στὶς ὁποῖες περιγράφει τὶς ἐντυπώσεις του καὶ δίνει τελεία εἰκόνα τῆς κοινωνίας καὶ τῶν προσώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Στὸ Βουκουρέστι ὁ Ἀργυρόπουλος βρῆκε τέλεια ἐξελληνισμένη τὴν αὐλὴ τῶν Βλάχων ὁσποδάρων. Ὁ ἡγεμὼν Ἰωάννης Καρατζᾶς τὸν ἐδέχθηκε μὲ ὅλη τὴν αὐστηρὴ ἐθιμοτυπία ποὺ ἐσυνηθίζοταν τότε ἐκεῖ, πρὸ πάντων ὅταν ἐπρόκειτο νὰ παρίστανται Ρουμᾶνοι σὲ γιορτὴ τιμητικὴ Ἑλλήνων. Γράφει λοιπὸν ὁ Ἀργυρόπουλος :

«Ὁ ἐκλαμπρότατος αὐθέντης καὶ φίλος Ἰωάννης ὁ Καρατζᾶς οὐδὲν παρέλειπεν ὅπως ἐπιβάλη τὴν ἐμὴν μετριότητα εἰς τὴν ἐκτίμησιν καὶ ὑπόληψιν τῶν ἐγχωρίων εὐγενῶν καὶ αὐθεντῶν».

Τὸ Ἀνάκτορον Ποδεσόϊ εἶχε τότε κ' ἕνα πολὺ εὐρύχωρον διαμέρισμα προωρισμένο γιὰ τοὺς ἐπισήμους ξένους. Στὴ μεγάλη αἴθουσα, στολισμένη μεγαλοπρεπῶς, ὑπεδέχθη ὁ ἡγεμὼν Καρατζᾶς τὸν ἄρχοντα Ἀργυρόπουλον. Κατὰ τὴν ἐθιμοτυπία, ὁ ξένος ἀφοῦ ὑπεκλίνετο βαθειά, φιλοῦσε τὴν ἄκρη τῆς γούνας τοῦ ἡγεμόνος. Ἀλλ' ὁ Καρατζᾶς δὲν ἄφησε τὸν Ἕλληνα σοφὸ νὰ κλίνη, οὔτε ν' ἀσπασθῆ τὸ ἡγεμονικὸ ἔνδυμα. Ἀλλ' εὐθὺς μόλις τὸν εἶδε νὰ μπαίνη στὴ σάλα, κατέβηκε ἀπὸ τὸ θρόνο του, τὸν ἀγκάλιασε, τὸν ἐφίλησε δυὸ φορὲς καὶ παρουσιάζοντάς τον στοὺς ἄλλους, εἶπε μὲ τὴ φρασεολογία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης :

— Ὁ ἀνὴρ οὗτος, τὰ μάλα πολύτιμος ἐστίν. Πολλάκις ἐστάθην καὶ ἐθαύμασα τὴν ἐμπειρίαν, τὰς γνώσεις του καὶ τὴν ἑτοιμότητα εἰς τὴν λαλιάν. Τοιοῦτοι ἄνδρες τιμῶσιν ἡμᾶς διὰ τῆς φιλίας των, καὶ εἴθε ὁ Θεὸς νὰ φωτίση αὐτοὺς νὰ προσέρχωνται καὶ πρὸς ἡμᾶς διανέμοντες τὰ φῶτα των.

Ἐκεῖνο ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ παρετήρησε ὁ Ἀργυρόπουλος στὸ Βουκουρέστι ἦταν ὅτι ὅλη ἡ Αὐλὴ ἦταν σχεδὸν Ἑλληνική, ἀκόμη καὶ αὐτοὶ οἱ Ρουμάνοι μιλοῦσαν τέλεια Ἑλληνικὰ καὶ εἶχαν βαθειὰ ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα. Οἱ περισσότεροι μάλιστα εἶχαν ἀλλάξει στὸ Ἑλληνικώτερο καὶ τὰ ὀνόματά τους.

Σὲ ἄλλη ἐπιστολή του μιλεῖ ὁ Ἀργυρόπουλος, γιὰ τὶς ἐξέχουσες οἰκογένειες τοῦ Βουκουρεστίου. Ἡ ἀρχοντικιὰ οἰκογένεια τοῦ «βοεβόδα» Μουρούζη διατηροῦσε αἴθουσα ἀνοιχτὴ σὲ ὅλους τοὺς ξένους ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ τὴ Βλαχία. Μέσα στὸ μέγαρο αὐτὸ ζοῦσαν —στολίδια ζωντανὰ— ἡ δυὸ κόρες τοῦ βοεβόδα ἐξαίσιας ὠμορφιᾶς καὶ σπανίας μορφώσεως. Ἀπὸ τὶς κυρίες καὶ δεσποινίδες τοῦ Ἰασίου ἐξαιρετικὴ ἐντύπωσι τοῦ ἔκαναν τρεῖς : ἡ Αἰκατερίνη Σούτσου, ἡ Δομνίτσα Ραλλοῦ Σούτσου καὶ ἡ Ρωξάνη Σαμουρκάση. Γιὰ τὴ δεύτερη λέει : «*...μορφὴ ἔκπαγλος ! Εἶνε ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ ὁμοία πρὸς τὴν νεάνιδα θυγατέρα τοῦ Σούτσου, τὴν Ραλλοῦν ! Ἡ φύσις προχέει τὰ δῶρα αὐτῆς ἐνίοτε ὑπὲρ τὸ προσδοκητὸν καὶ εἴς τινα τοιαύτην γενναιότητα τῆς φύσεως ὀφείλει τὴν ὡραιότητα τῆς ψυχῆς καὶ τὴν εὐμορφιὰν τοῦ σώματος ἡ Ραλλοῦ !*»

Τὰ βράδυα ἡ ἀρχοντικὲς οἰκογένειες ἐμαζεύονταν στὶς σάλες τοῦ ἡγεμονικοῦ μεγάρου, ὅπου ἐπικρατοῦσε ἀπόλυτη ἐλευθερία. «*Ἡ Ἑλληνικὴ φωνὴ*—γράφει ὁ Ἀργυρόπουλος— *εἶνε ἡ προτιμωμένη ἐνταῦθα. Ὁμιλεῖται ὅμως καὶ ἡ Λατινικὴ καὶ ἡ Γαλλική, ἤκουσα ὅμως καὶ τὴν Ρουμανικὴν καὶ τὴν Τουρκικήν. Εἰς τοῦ λογίου καὶ εὐγενοῦς φίλου κυρίου Σαμουρκάκη τὸν οἶκον ἐλαλήθησαν ἐνώπιον ἐμοῦ ὅλαι αἱ γλῶσσαι τοῦ κόσμου, πολλάκις δὲ μοῦ ἦτο ἀδύνατον νὰ παρακολουθήσω τὴν τοιαύτην συνδιάλεξιν. Παρετήρησα ὅμως ὅτι πανταχοῦ ἐπικρατεῖ ἡ ὡραία Ἑλληνικὴ φωνὴ καὶ ὅτι αὐτὴν ἤδη λαλοῦσι ὄχι μόνον οἱ εὐγενεῖς βογιάραι τῆς Ρουμανίας, ἀλλὰ καὶ αἱ σύζυγοι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν. Ψάλλουσι δὲ καὶ Ἑλληνικὰ ᾄσματα, καὶ ὁ κύριος Ἀθανάσιος Χριστόπουλος ἔχει ἐνταῦθα φήμην ἀρίστου μουσικοῦ καὶ στιχοπλόκου...*»

***

Πολὺ περίεργη ὅμως εἶνε μιὰ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀργυροπούλου ποὺ περιγράφει τὴν πρώτη παράστασι στὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο τοῦ Βουκουρεστίου. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, στὴν πρωτεύουσα τῆς Βλαχίας ὑπῆρχαν δύο θέατρα. Τὸ ἕνα ἦταν τὸ Ἡγεμονικό, σὲ μιὰ ἀπέραντη σάλα τοῦ μεγάρου. Ἡ σάλα ἦτο κυκλική· τὸ βάθος της, χωρισμένο ἀποτελοῦσε τὴ σκηνή. Στὸ θέατρο αὐτὸ ἐγίνοντο πολὺ συχνὰ συναυλίες, ἀγῶνες πάλης, ταχυδακτυλουργίες καὶ καμμιὰ φορὰ καὶ παραστάσεις κωμῳδιῶν ἀπὸ ξένους, περαστικοὺς θιάσους.

Τὸ θέατρο αὐτὸ ἐκάηκε στὰ 1803, μιὰ βραδυὰ ποὺ ὁ Πολωνέζος τενόρος Πονιελόφσκη ἐτραγουδοῦσε στὴ σκηνή.

Τὸ δεύτερο θέατρο τοῦ Βουκουρεστίου ἦταν στὴ θέσι Ποδοσόϊ, μέσα σ' ἕναν ὡραῖο κῆπο. Μποροῦσε καλύτερα νὰ πῆ κανεὶς ὅτι ἦταν ἕνα εἶδος καφεσαντάν. Στὸ θέατρο αὐτὸ λοιπὸν — μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν ποὺ ἔγιναν γιὰ τὰ γενέθλια τοῦ ἡγεμόνος Καρατζᾶ καὶ τὴν ἄφιξι τοῦ ἐπισήμου ἀπεσταλμένου τῆς Ὑψ. Πύλης Νετζὶπ—ἐδόθη καὶ μιὰ περιεργοτάτη παράσταση :

Τὸ θέατρο Ποδοσόϊ ἦταν στὸ βάθος τοῦ κήπου καὶ εἶχε τὸ σχέδιο τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν θεάτρων. Στὸ φόντο του ἦταν μιὰ μικρὴ σκηνή, γύρω καθίσματα, καὶ πιὸ πίσω μιὰ σειρὰ καφάσια γιὰ τὶς οἰκογένειες τῶν Τούρκων. «*Τὰ καφάσια ταῦτα πάντοτε μένουν κλειστὰ*—γράφει ὁ Ἀργυρόπουλος—*διότι ἡ τέχνη τοῦ θεάτρου δὲν εἶναι ἐπαγωγὸς διὰ τὸν Τοῦρκον, οὔτε ἀρεστὴ εἰς τὴν βαρβαρικήν του φύσιν*».

Ἡ παράστασις ἐδόθη στὰς 7 Ἰανουαρίου 1810. Τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος εἶχαν μοιρασθῆ στοὺς μαθητὰς τοῦ σχολείου τοῦ Βουκουρεστίου, τῆς Ἀκαδημίας, ὅπως ἐλέγονταν.

Τὸ δρᾶμα εἶχε τὸν τίτλον «Ὁ Φωκίων», φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ὑπόθεσίς του ἦταν παρμένη ἀπὸ τὴν περιπετειώδη ζωὴ τοῦ ἀρχαίου στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων. Εἶνε πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ σχετικὴ ἐξιστόρησις τοῦ Ἀργυροπούλου, ἀκόμη καὶ γιὰ τὴ γλῶσσα ποὺ ἔγραφαν οἱ λόγιοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης :

«*Ἐν τῷ θεάτρῳ τούτῳ ἐδόθη, εἰς τιμὴν τοῦ ἐκλαμπροτάτου αὐθέντου καὶ τοῦ ἐνδοξωτάτου ἀπεσταλμένου τῆς Πύλης μιὰ ὡραία θεατρικὴ διδαχή. Τὰ ὑψηλὰ πρόσωπα, εἰς τιμὴν τῶν ὁποίων ἐδίδετο ἡ διδαχή, δὲν παρέστησαν —τὶ νὰ εἴπω δὲ ἀδελφή μου ;— καλῶς ἔπραξαν, διότι παρεξηγήσεις τινὲς ἠδύναντο νὰ ἐπέλθωσι καὶ νὰ βλαφθῇ ὁ καλὸς διδάσκαλος καὶ λογιώτατος Κωνσταντῖνος Ἰατρόπουλος. Τὴν πρώτην λοιπὸν ἑσπερινὴν ὥραν ἤρχισεν ἡ διδαχή. Τὸν Φωκίωνα, τὸν Ἀγάθωνα καὶ Ἀνθίππην, τὴν Μίγαιραν, τὸν Μελανίωνα, τὸν Σπίσιππον ὑπεδύθησαν οἱ μαθηταὶ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Αὐθέντου, πάντες δὲ μετὰ περισσῆς ἐπιτυχίας ἐνεσάρκωσαν τ' ἀρχαϊκὰ ταῦτα ὑποδείγματα. Ὁ Φωκίων, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐρίζει πρὸς τὸν Μελανίωνα, ἐνόμιζα ὅτι ἔβλεπα ἄνθρωπον πραγματικῶς ἐξαγριωμένον καὶ ἕτοιμον νὰ προβῇ εἰς κακουργίαν ! Διὸ ἐγκαρδίως ἐπεδοκίμασα τὸν νεανίαν τὸν ὑποδυσάμενον τὸ πρόσωπον τοῦτο καὶ συνεβούλευσα αὐτῷ νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν τέχνην τὴν σκηνικήν, ἐν ᾗ κέκληται ἵνα διαπρέψῃ. Εἶνε δὲ καὶ οὗτος μαθητὴς καὶ ὀνομάζεται Φωτίδης, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ τὸν Μελανίωνα ὑποκριθεὶς Μουνδανιώτης.*

»*Καὶ τώρα, ἀδελφή μου πολυφίλητος, ἄκουσον καὶ κάτι, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ φυλάξῃς ἐγκάρδιον. Ἐν τῷ δράματι ἄφθονοι ἦσαν οἱ ὑπαινιγμοὶ καὶ αἱ προβλέψεις καὶ προφητεῖαι περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ρωμαϊκοῦ γένους, περὶ ἀποτινάξεως τοῦ καταθλιπτικοῦ ζυγοῦ τῶν Ἀγαρηνῶν. Ἡ ὑποδυσαμένη τὴν Ἀνθίππην ἀντεπροσώπευε αὐτὴν τὴν καταδεδουλωμένην Ἑλλάδα, καὶ ὁ πονήσας τὸ ἔργον ἐξέφερε δι' αὐτὴν ὡραῖα καὶ παρορμητικὰ λόγια, τὰ ὁποῖα ἐκλόνισαν τὰς ψυχάς. Εἶδον παρ' ἡμῖν δακρύοντας ὀφθαλμοὺς καὶ ἐγὼ αὐτὸς συνεῖχον τὴν καρδίαν μου.*

»*Εἶνε ὅμως παράφρον τοῦτο καὶ ἔπρεπε νὰ κατασιγασθῇ ὁ ἐθνικὸς πόθος ἐν κοινῇ καὶ δημοσίᾳ συναθροίσει, ἐκθετοῦσι οὕτω εἰς κίνδυνον τοὺς παρισταμένους. Ὁ Φωκίων, ὑποβαμμένα ἔχων τὰ βλέφαρα, κατὰ τὸ ἀρχαϊκόν, τόσον ἐδάκρυσεν ὥστε ἡ βαφὴ νὰ καταρρεύσῃ μετὰ δακρύων, ἡ δὲ ποδήρης ἐσθὴς τῆς Ἀνθίππης, ἐσχίσθη περὶ τὸ στῆθος ἐκ τῆς ὁρμῆς μεθ' ἧς ὁ ὑποδυόμενος μαθητὴς ἐκτύπησε τὰς χεῖρας, εἰς δεῖγμα τῆς ἐκ τῆς δουλείας ἀπελπισίας.*

»*Ὁ ἔκλαμπρος αὐθέντης ὡς ἔμαθε τὰ συμβαίνοντα, ἐκάλεσε τὸν Φωτίδην καὶ ἐπεδοκίμασε μὲν τὴν τέχνην αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας εἶχε λάβει, κατέκρινεν ὅμως αὐστηρῶς τὴν διαγωγήν του, ἥτις ἐξέθετεν εἰς κίνδυνον ὄχι μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὴν σχολὴν καὶ τὴν μαθητείαν. Καὶ διὰ γλώσσης πατρικῆς καὶ ἠρέμου ἐπέβαλλεν αὐτῷ συννοχὴν τῶν πόθων δι' ἄλλον ἐπικαιρότερον χρόνον.*»

Ἀπὸ τὸ γράμμα αὐτὸ τοῦ Ἀργυροπούλου μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ἀσφαλῶς ὅτι αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη Ἑλληνικὴ παράστασις στὸ Βουκουρέστι, καὶ ἑπομένως ὅτι ὁ πρῶτος Ἕλλην πρωταγωνιστὴς εἶνε ὁ μαθητὴς Φωτίδης.

Ποῖος ὅμως ὁ συγγραφεὺς τοῦ δράματος ; Οἱ ἐρευνηταὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου ἀνεκάλυψαν τ' ὄνομά του, ἢ μᾶλλον τὰ ὀνόματά του. Εἶνε ὁ Θεόδωρος Μυτιληναῖος, ἢ Ἀλκαῖος ἢ Λέσβιος. Ἦταν καὶ αὐτὸς μαθητὴς τῆς Σχολῆς, ψυχὴ θερμή, γεμάτη πατριωτισμό. Ἀργότερα, στὰ 1818, ἀνέβηκε στὴ σκηνὴ καὶ ὡς ἠθοποιὸς κ' ἔπαιξε πολλοὺς ρόλους. Μαζύ του ἀνέβηκε στὴ σκηνὴ καὶ ἡ νεαρὴ γυναίκα του Μαριγώ. Μόλις ἔγινε γνωστὴ στὸ Βουκουρέστι ἡ κήρυξη τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ ἐνθουσιώδης συγγραφεὺς καὶ πατριώτης κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα, ἐπῆγε στὰ Ψαρά, ὅπου ὁ ναύαρχος Ἀποστόλης τὸν προσέλαβε γραμματέα του. Ὁ Ἀλκαῖος ἔλαβε μέρος σὲ ὅλες τὶς ναυμαχίες τοῦ Ἀποστόλη, παρευρέθη καὶ στὴν τραγικὴ καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν, ἐπολέμησε γενναῖα, πληγώθηκε καὶ σώθηκε κολυμπῶντας. Ἀργότερα, στὰ 1824, βρίσκουμε τὸν Ἀλκαῖο στὸ Ναύπλιον νὰ ἐξοπλίζῃ σῶμα γιὰ τὴν Κρήτη. Μὲ τὸ ἴδιο στρατιωτικὸ σῶμα ἐπῆγε στὴ Χίο, ὅπου πληγώθηκε στὸ χέρι. Στὰ 1832 ἀγωνίστηκε ὡς τακτικός, καὶ ἀργότερα ἔγινε ταγματάρχης ὑπὸ τὸν Ν. Κριεζώτην. Μετὰ τὴν κατάπαυσι τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν, κατετάχθη στὴν τετάρτη τάξι τῆς Φάλαγγος, στὸ μητρῶον τῆς ὁποίας φέρεται ὑπ' ἀριθ. 522.

Ἀργότερα τὸν βλέπουμε στὴ Σάμο, ὄχι πειὰ ὡς ἀγωνιστήν, ἀλλὰ πάλι ὡς δραματικὸν συγγραφέα καὶ ἠθοποιόν. Τέλος, στὰ 1834, ἔρχεται στὸ Ἄργος, μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ ἐγκατασταθῆ ὁριστικῶς στὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἐθνικὸ θέατρο. Δυστυχῶς τὸ μικρόβιο τῆς πολιτικῆς δὲν τὸν ἀφήνει ἥσυχο. Ἀνακατεύεται στὶς πολιτικὲς διαμάχες, μὲ τὸ μέρος τῶν ἀντικαποδιστριακῶν κ' ἔτσι δημιουργεῖ ἐχθρότητες ἐναντίον του.

Ὁ Ἀλκαῖος πέθανε θάνατο τραγικό : Τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Γαλλικὸς στρατὸς τῆς κατοχῆς ἐξώρμησε ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ στρατῶνα τοῦ Ἄργους κι' ἔσφαξε σωρηδὸν καὶ μὲ λύσσα πολλοὺς ἀθώους κατοίκους τῆς πόλεως, ὁ Ἀλκαῖος ἔτυχε νὰ γευματίζῃ μὲ διάφορους φίλους. Οἱ συμποσιασταί, ὅλοι ἐνθουσιώδεις ὁμοϊδεάτες, ἦταν στεφανωμένοι μὲ ἄνθη, ἔπιναν κ' ἐτραγουδοῦσαν ἀνυποψίαστοι. Ἔξαφνα στὴ μακρυνὴ ἐκείνη συνοικία, κοντὰ στὸ φρούριο, ἔφτασε ἕνα μπουλοῦκι ἐξαγριωμένων Γάλλων, ἐμπῆκε στὸ χαρούμενο σπίτι καὶ κατέσφαξε τὸν Ἀλκαῖο καὶ ὅλους τοὺς φίλους του. Ὁ Ἀλκαῖος ἐτάφη στὸν περίβολο τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Ὁ Παλαιὸς

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ

I

Τοῦτο τὸ μικρούτσικο, τοῦ βασιληᾶ τ' ἀγκόνι,
τό λουζαν τὸ χτένιζαν σ' τὸ δάσκαλο τὸ στέλνουν
τὸ καρτερεῖ ν' ὁ δάσκαλος μὲ μι' ἀσημένια βέργα
τὸ καρτερεῖ ἡ δασκάλισσα μὲ δυὸ κλωνάρια μόσκο:
— Παιδί μου ποῦ' ν' τὰ γράμματα, παιδί μου ποῦν ὁ νοῦς σου ;

— Τὰ γράμματα 'νε 'στὸ χαρτὶ κι' ὁ νοῦς μου πέρα-πέρα
πέρα-πέρα κι' ἀντίπερα, πέρα στὶς μαυρομάταις
πὤχουν τὰ μάτια σἂν ἐληές, τὰ φρύδια σἂν γαϊτάνια
πὤχουν καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιὰ σαράντα πέντε πῆχες !

II

Τοῦτα τὰ ψηλὰ τὰ σπίτια, τὰ μαρμαροχτισμένα,
ποὺ κάθεται ὁ νιούτσικος μὲ τὴν περδικοποῦλα·
σ' τὰ γόνατα τὴν κράταγε σ' τὰ μάτια τὴν ἐτήρα.
«Κόρη μ' ἂν ἦσαν ἄσπρη ἂν ἦσαν κι' ὤμορφη
πάρε χτένι νὰ χτενιστῆς καὶ γυαλὶ νὰ γυαλιστῆς,
νὰ βγῆς σ' τὸ μεσοχῶρι σ' τὸν πέρα μαχαλᾶ,
νὰ κάμης Τούρκους νὰ σφαοῦν, λεβέντες νὰ πλαντάξουν,
νὰ κάμης τὸν κοτσάμπαση νὰ χάση τὰ δεφτέργια
νὰ κάμης τὸν πρωτό(γ)ερο νὰ χάση τὰ χαρτιά του,
νὰ κάμ(η)ς τὸν πρωτόπαππα νὰ χάσ' τὸ πετραχῆλι !»

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ἡ ἀφηρημάδα τοῦ Ροντὲν

Ὁ διάσημος γάλλος γλύπτης Αὔγουστος Ροντὲν φημιζότανε γιὰ τὴν κλασσικὴ ἀφηρημάδα του, ἡ ὁποία πρέπει ν' ἀποδοθῇ στὴν ἐξαιρετικὴ προσήλωσή του πρὸς τὴν τέχνη.

Μιὰ μέρα βρισκότανε στὸ ἀτελιέ του καὶ καμάρωνε ἕνα ἀτέλειωτο ἀκόμα ἔργο του, ἕνα γυναικεῖο γυμνό, στὸ ὁποῖο ἐπέφερε πολλὲς διορθώσεις. Ἦταν ὁλόκληρος ἀφοσιωμένος στὴ δουλειά του, τόσο πολὺ μάλιστα, ὥστε δὲν ἀντελήφθη πὼς μπῆκε μέσα ἡ περίφημος χορεύτρια Ἰσαδώρα Δούγκαν, ἡ γνωστὴ στοὺς Ἀθηναίους θαυμάστρια τοῦ ἀρχαίου κάλλους, ἡ ὁποία βρῆκε τελευταίως τραγικὸ θάνατο.

Ἡ Ἰσαδώρα ἦτανε φίλη τοῦ Ροντὲν καὶ κάθε φορὰ ποὺ πήγαινε στὸ Παρίσι, περνοῦσε ἀπὸ τὸ ἀτελιέ του νὰ τὸν δῆ. Ἔτσι κι' ἐκείνη τὴ μέρα, βρέθηκε στὸ ἐργαστήριό του, τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ὁ μεγάλος γλύπτης διόρθωνε τὸ ἔργο του, πλάθοντας μὲ τὰ χοντρὰ καὶ γυμνασμένα δάχτυλά του τὸ μαλακὸ ἀκόμα πηλό.

Ἡ χορεύτρια τὸν χαιρέτησε, ἐκεῖνος ὅμως, ἀφηρημένος, οὔτε καὶ τὴν πρόσεξε κ' ἐξακολουθοῦσε τὴν ἐργασία του. Μὰ ὅταν ἡ Δούγκαν πλησίασε τὸ μισοτελειωμένο ἄγαλμα, γιὰ νὰ τὸ δῆ καλύτερα ἀπὸ κοντά, ὁ Ροντὲν ξεγελάστηκε καί, καθὼς ἡ χορεύτρια ἦτανε ντυμένη σὰν ἀρχαία Ἑλληνίδα, μὲ τὸν κλασσικὸ ποδήρη χιτώνα καὶ τὰ σανδάλια, τὴν πέρασε γιά... τὸ ἄγαλμά του ! Καὶ τὴν ἐργασία ποὺ ἔκανε πρὶν ἀπὸ λίγο στὸ πήλινο πρόπλασμά του ἐξακολουθοῦσε νὰ τὴν κάνη τώρα πάνω... στὸ ζωντανὸ σῶμα τῆς Δούγκαν, ζητῶντας νὰ φορμάρῃ δηλαδὴ δυνατὰ τοὺς ὤμους της, τὰ χέρια της, τὰ πόδια της !... Καὶ μόνο ὅταν ἡ Δούγκαν ἔμπηξε τὶς φωνές, ἀπὸ τοὺς πόνους ποὺ τῆς προξενούσανε στὸ κορμί της οἱ κάθε ἄλλο παρὰ τρυφερὲς θωπεῖες τοῦ Ροντὲν, τότε μονάχα ὁ ἀφηρημένος γλύπτης κατάλαβε τὸ λάθος του καὶ ἔσπευσε νὰ τῆς ζητήσῃ συγγνώμην.

***

Τὶ μᾶς κοστίζουν ἡ γυναῖκες

Ἕνας Ἀμερικανός, ὁ καθηγητὴς Β. Λῆβιτ, συγγραφεὺς πολλῶν ἐγχειριδίων περὶ κοινωνιολογίας, δημοσίευσε τελευταῖα σὲ μιὰ μεγάλη Ἀμερικανικὴ ἐπιθεώρηση τ' ἀποτελέσματα μιᾶς εὐρείας μελέτης ποὺ ἔκανε πάνω στὸ φλέγον ζήτημα τῶν γυναικῶν.

Ἀπὸ τὴ μελέτη αὐτή, ποὺ συνοδεύεται μὲ στατιστικοὺς πίνακας, φαίνεται καθαρώτατα πὼς στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀμερική, τὸ πιὸ ἀκριβὸ πρᾶγμα γιὰ ἕναν ἄνδρα, εἶνε ἡ γυναῖκα.

Στὴν Οὐγκάντα, γράφει ὁ καθηγητὴς Λῆβιτ, στοιχίζει σ' ἕναν ἄνδρα, ὅσο καὶ τρεῖς ταῦροι, καὶ στὸ Κουρδιστὰν ὅσο καὶ ἕνα γουρουνάκι. Οἱ Κάφροι ὅταν πέρνουν μιὰ γυναίκα δίνουν στὸν πεθερὸ τους ὀχτὼ ἀγελάδες καὶ οἱ Τάταροι μονάχα λίγο... βούτυρο.

Στὴ Βεγγάλη, μὲ κάμποσα δέρματα ἀγρίων ζώων, μπορεῖ νὰ ἔχῃ κανεὶς ἐφ' ὅρου ζωῆς μιὰ γυναῖκα. Ἂν μάλιστα πᾶμε στὶς Ἀρκτικὲς χῶρες, στοὺς Ἐσκιμώους, θὰ δοῦμε πὼς ἐκεῖ ὁ πατέρας μπορεῖ νὰ πουλήσῃ τὴν κόρη του καὶ ὁ ἄντρας τὴ γυναίκα του μονάχα γιὰ λίγο καπνό !...

Μὲ δυὸ λόγια, στὶς χῶρες τὶς ὀλιγώτερον πολιτισμένες ἡ γυναῖκα εἶνε τὸ φθηνότερο εἶδος.

Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο—δυστυχῶς !—καὶ στὶς χῶρες τὶς λεγόμενες πολιτισμένες ! Ὁ Ἀμερικανὸς καθηγητὴς ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω, ἀποδεικνύει μὲ ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα, ὅτι στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν Ἀμερική, ἡ γυναῖκες ἀπορροφοῦν τὰ 70 ο)ο τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἀνδρός, σὲ τουαλέττες ἢ μέσα διατροφῆς.

Αὐτὸ δείχνει δηλαδὴ ὅτι ὅσο πιὸ πολιτισμένοι, τόσο καὶ πιὸ δυστυχεῖς εἶνε οἱ ἄνθρωποι.

***

Ἀκαδημία ᾄσματος γιὰ τοὺς παπαγάλλους !

Στὰ ἑκατομμύρια τῶν σχολῶν ποὺ ὑπάρχουν σήμερα στὸν κόσμο γιὰ κάθε κλάδο τῆς ἀνθρωπίνου γνώσεως, προσετέθη τελευταίως καὶ μιὰ ἄλλη σχολή, ἡ πρωτοτυπότερη ἀπ' ὅσες ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ ἄνθρωπος. Σὲ μιὰ μικρὴ πόλη στὰ περίχωρα τῆς Νέας Ὑόρκης, βρέθηκε ἕνας εὐφάνταστος καὶ ὑπομονητικὸς συνάμα ἐπιχειρηματίας, ὁ ὁποῖος σκέφθηκε νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἱκανότητα ποὺ ἔχει ὁ παπαγάλλος νὰ μιλάῃ. Μάζεψε λοιπὸν πρὸ καιροῦ χίλιους πεντακόσιους παπαγάλλους... γιὰ νὰ τοὺς μάθῃ νὰ τραγουδοῦν.

Ἤδη ὁ ἐφευρετικὸς Ἀμερικανός, ἀφοῦ κοπίασε ἐπὶ ὀκτὼ μῆνες, κατήρτισε πλέον ἕνα ὁλόκληρο χόρο ἀπὸ παπαγάλλους, ποὺ τραγουδοῦν στὴν ἐντέλεια διάφορες ὄπερες, χωρὶς νὰ φαλτσάρουν καθόλου !

Οἱ ζωόφιλοι ποὺ παρακολούθησαν τὴν πρώτη παπαγαλλοσυναυλία, διατείνονται ὅτι ποτὲ δὲν ἄκουσαν μελῳδικώτερες φωνές !...

ΠΑΡΑΞΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ H. B. GARLING

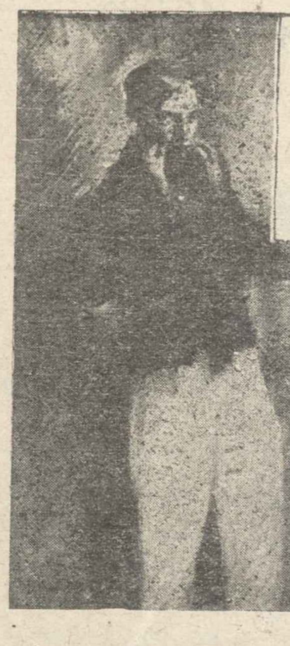

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ παράξενα καὶ τὰ πιὸ μυστηριώδη περιστατικὰ τῆς ζωῆς μου.

Κάποτε—ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε πολλὰ χρόνια—εἶχα πάει στὸ Χάρτφορτσερ, νὰ ἐπισκεφθῶ μιὰ φιλική μου οἰκογένεια, ποὺ εἶχε κεῖ μιὰ ὡραία ἰδιόκτητη ἔπαυλη τὸ «Φλάμστεντ Λότζ» ὅπως τὴν ἔλεγαν καὶ ἡ ὁποία ἀπεῖχε ἀπ' τὸ Λονδῖνο ὡς εἰκοσιπέντε μίλλια.

Ἡ φιλική μου αὐτὴ οἰκογένεια εἶχε προσφερθῆ νά μὲ φιλοξενήση στὴν ἔπαυλή της καὶ πῆγα μὲ τὸ σκοπὸ νὰ μείνω καμμιὰ δεκαριὰ μέρες.

Προτοῦ ὅμως φύγω γιὰ τὸ Χάρτφορτσερ, ἐπῆγα ν' ἀποχαιρετήσω τὸ θεῖο μου Χάρρισσον, ὁ ὁποῖος ἤτανε παπᾶς καὶ ἔμενε σ' ἕνα σπίτι τῆς ὁδοῦ Βάντσβορθ, μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ τὴν πεθερά του. Παιδιὰ δὲν εἶχε ὁ θεῖος μου. Εἶχε ὅμως ἐμένα σὰν παιδί του. Μ' ἀγαποῦσε πάρα πολύ, κι' ἤθελε νὰ πηγαίνω νὰ μὲ βλέπη συχνά.

Ἀφοῦ τὸν ἀποχαιρέτησα, πῆρα τὸ τραῖνο καὶ ὕστερ' ἀπὸ δύο ὧρες βρισκόμουν στὸ «Φλάμστεντ Λότζ» ὅπου οἱ φίλοι μου μὲ ὑποδέχτηκαν ἐγκάρδια. Στὶς πρῶτες ἡμέρες τῆς διαμονῆς μου ἐκεῖ δὲν συνέβη τίποτε ἔκτακτο. Ζούσαμε ἥσυχα, κανονικὰ ὅπως ζοῦν οἱ ἄνθρωποι στὴν ἐξοχή.

Μόνο τὸ μεσημέρι τρώγαμε συνήθως λίγο ἀργά, γιατὶ ὁ φίλος μου ποὺ μὲ φιλοξενοῦσε ἤτανε πολὺ ἀπησχολημένος μὲ τὶς δουλειές του καὶ πάντα ἀργοῦσε νὰ γυρίση.

Τὴν ἡμέρα ποὺ συνέβησαν τὰ παράδοξα πράμματα ποὺ θ' ἀκούσετε, σηκωθήκαμε ἀπ' τὸ τραπέζι στὶς δύο. Ὁ καιρὸς ἤτανε πολὺ ὡραῖος ἐκεῖνο τ' ἀπόγεμμα, καὶ θέλησα μετὰ τὸ φαγητὸ νὰ κάνω ἕνα μικρὸ περίπατο. Ἄφησα λοιπὸν τὸ φίλο μου καὶ τοὺς ἄλλους στὸ σπίτι, καὶ βγῆκα ἔξω. Πέρασα τὸ μεγάλο κῆπο ποὺ ἁπλωνότανε μπροστὰ στὴν κομψὴ βίλλα καὶ ποὺ τὴν ἐχώριζε ἀπ' τὸ δημόσιο δρόμο, ἄνοιξα τὴν βαρειὰ καγκελένια ἐξώπορτα τοῦ κήπου καὶ πῆρα τὸ μεγάλο δημόσιο δρόμο.

Ὁ καιρὸς ἦταν τόσο γλυκός, τόσο εὐχάριστος, ποὺ αἰσθανόμουν ἡδονὴ νὰ περπατῶ κι' ἀπομακρύνθηκα ἀρκετὰ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω. Βάδιζα πάντα στὸ δημόσιο δρόμο... Σὲ λίγο, εἶχα ἀφίσει πίσω μου καὶ τὰ τελευταῖα σπίτια τοῦ Χάρτφορτσερ, καὶ προχωροῦσα στὴν ἐξοχή.

Τραβῶντας ἔτσι ἔφτασα σ' ἕνα ἀνοιχτὸ μέρος, ὅπου ὁ δρόμος γίνοταν ὁλόϊσιος. Ἀπὸ κεῖ, σὲ ἀπόσταση τρακόσιων μέτρων ἀπὸ μένα φαινόταν ἕνα πανδοχεῖο. Καμμιὰ ἑκατοστὴ πάλι μέτρα μπροστά μου, περπατοῦσαν δυὸ χωριάτες.

Καὶ τότε, ξαφνικὰ, ἀπότομα, ἕνα μαῦρο πρᾶμμα ὀρθώθηκε ἄξαφνα μπροστά μου...Ἕνας παράξενος μαῦρος ὄγκος, ψηλὸς καὶ μὲ ἀκαθόριστο σχῆμα, μοὔφραξε τὸ δρόμο σὲ μιὰ ἀπόσταση δυὸ βημάτων. Τὸ τὶ αἰσθάνθηκα αὐτὴ τὴ στιγμὴ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ περιγράψω...Στὴν ἀρχὴ, μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ καταλάβω τί ἦταν αὐτὸ τὸ πρᾶμμα. Ὅσο τὸ κτυποῦσα ὅμως, τὸ μαῦρο αὐτὸ πρᾶμμα ἄρχιζε νὰ διαγράφεται καθαρώτερα μπροστά μου. Εἶδα τότε πὼς ἦταν ἄνθρωπος...Ἕνας ἄνθρωπος ψηλὸς, ντυμένος μαῦρα...Ναί, φοροῦσε μακριὰ μαῦρα ράσα...Ἦταν ἕνας παπᾶς...Θεὲ καὶ Κύριε! Ἦταν ὁ Χάρρισσον, ὁ θεῖος μου ..Μοῦ φάνηκε τότε πὼς ὁ οὐρανὸς σκοτείνιασε ἀπάν' ἀπ' τὸ κεφάλι μου. Συνῆλθα ὅμως γρήγορα καὶ κύτταξα τὸ φάντασμα ποὺ ὀρθωνότανε μπροστά μου...Εἶδα τότε τὸ θεῖο μου νὰ κουνάη τὰ χείλη του, σὰν νὰ ψιθύριζε κάτι. Φωνὴ ὅμως δὲν ἄκουσα νὰ βγῆ ἀπ' τὸ στόμα του.

Ὁ θεῖος μου μὲ κυττοῦσε περίλυπος, καὶ στὰ μάτια του φαινότανε μιὰ ἀνέκφραστη λύπη. Τρομαγμένος ἔκανα μερικὰ βήματα πίσω καὶ στάθηκα. Ἡ ὀπτασία αὐτὴ ἔμεινε μπροστά μου μερικὰ δευτερόλεπτα...Ἔπειτα, σιγὰ—σιγὰ, ἄρχισε νὰ σβύνη. Ἔγινε σὲ λίγο διάφανη, κι' ἔπειτα χάθηκε ἐντελῶς...

Ὅσο γιὰ μένα, ἔμεινα καρφωμένος, ἀκίνητος, στὸν τόπο ποὺ εἶχα σταθεῖ. Καὶ τότε, ὅταν τὸ φάντασμα ποὺ μοὖχε παρουσιαστεῖ χάθηκε πειὰ ἀπὸ μπροστά μου κι' ἔμεινα μόνος στὸν ἔρημο δρόμο, μ' ἔπιασε ἕνας τρόμος ἀπερίγραπτος, ἕνας τρόμος ποὺ ὅσο ἔβλεπα τὸ φάντασμα δὲν τὸν εἶχα αἰσθανθεῖ...

Ἔννοιωσα τὸ αἷμα νὰ παγώνη μέσα στὶς φλέβες μου, τὰ πόδια μου νὰ τρέμουν, τὰ γόνατά μου νὰ λυγίζουν...Ποτέ μου ἄλλοτε δὲν εἶχα αἰσθανθεῖ τέτοιο φόβο...Ἦταν ἕνα πρᾶμμα ἀλλόκοτο...

Σὲ λίγο ὅμως μοῦ πέρασε. Καὶ κίνησα τότε νὰ γυρίσω στὸ σπίτι μὴν ξέροντας τὶ νὰ ὑποθέσω...

Σὲ μιὰ ὥρα, ἤμουν ἐκεῖ. Φαινόμουν ὠχρὸς καὶ ταραγμένος. Οἱ φίλοι μου τὸ πρόσεξαν καὶ μὲ ρώτησαν μήπως εἶχα τίποτα...Τοὺς καθησύχασα, τοὺς εἶπα πὼς ἤμουν θαυμάσια στὴν ὑγεία μου, κι' ὅταν μ' ἐρώτησαν πῶς πῆγε ὁ περίπατός μου, τοὺς εἶπα «ὡραῖα». Ἐθεώρησα καλύτερο νὰ μὴν ἀναφέρω τίποτα γιὰ τὸ παράξενο περιστατικὸ ποὺ μοὖχε συμβεῖ...

Τὸ βράδυ ὅμως, κατὰ τὶς ἕντεκα, συνέβη στὸ σπίτι κάτι ἄλλο, ἐξ ἴσου παράδοξο μὲ κεῖνο ποὺ μοὖχε συμβεῖ τὸ ἀπόγευμα.

Σᾶς εἶπα παραπάνω πὼς τὸ ἐξοχικὸ σπίτι ὅπου μὲ φιλοξενοῦσαν ἤτανε χτισμένο κοντὰ στὸ δημόσιο δρόμο ποὺ περνάει ἀπ' τὸ Χάρτφορτσερ, στὴ μέση ἑνὸς μεγάλου κήπου.

Τὰ γειτονικὰ σπίτια θ' ἀπεῖχαν ἀπ' αὐτὸ ὡς διακόσια μέτρα. Τὸν κῆπο τὸν ἐχώριζε ἀπ' τὰ γύρω χωράφια ἕνας φράχτης ἀπὸ σιδερένια κάγκελα, ὣς δυόμισυ μέτρα ψηλός. Τὴν ὥρα ποὺ βράδυαζε, οἱ φίλοι μου συνήθιζαν νὰ κλείουν τὶς πόρτες. Ἔτσι ἔγινε καὶ κεῖνο τὸ βράδυ. Μέσα στὸν κῆπο, ἕνας ὁλόϊσιος δρομᾶκος, μὲ βοτσαλάκια στρωμένος, ὁδηγοῦσε ἀπ' τὴν ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ ὡς τὴν καγκελένια πόρτα ποὔβγαζε στὸ δρόμο.

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν ἥσυχη. Ἦταν ἀδύνατο νὰ πλησιάση κανεὶς ἀπ' ἔξω τὸ σπίτι χωρὶς ν' ἀκουστῆ.

Ἔπειτα ἤτανε στὸ περιβόλι κι' ὁ σκῦλλος, ἕνα μεγάλο καὶ ἄγριο μπολντώκ. Καὶ μέσ' στὸ σπίτι εἴχαμε καὶ ἕν' ἄλλο σκυλλάκι, ποὺ γαύγιζε μόλις ἄκουγε τὸν παραμικρὸ κρότο.

Ἡ ὥρα ἤτανε περασμένη. Πλησίαζαν μεσάνυχτα. Καθόμαστε ὅλοι στὴν τραπεζαρία καὶ κυττάζαμε μερικὲς παληὲς χαλκογραφίες. Σὲ λίγο θὰ πέφταμε νὰ κοιμηθοῦμε. Οἱ ὑπηρέτριες εἴχανε πέσει πρὸ μισῆς ὥρας...

Ἄξαφνα, χωρὶς νὰ προηγηθῆ κανένας ἄλλος κρότος, οὔτε ὁ παραμικρός, ἀκούστηκαν χτυπήματα στὴν ἐξώπορτα...Χτυπήματα ἄγρια, χτυπήματα δυνατά...

Ξαφνιαστήκαμε, καὶ βρεθήκαμε ἀμέσως ὅλοι ὀρθοί. Ποιός νἆτανε τέτοια ὥρα;

Κυττάζαμε μερικὲς παληὲς χαλκογραφίες

Ἀμέσως σχεδόν, τὰ χτυπήματα ἔπαψαν. Πήγαμε τότε, ἀνοίξαμε τὴν πόρτα, καὶ κυττάξαμε ἔξω στὸν κῆπο. Τίποτα...Δὲν εἴδαμε κανέναν... Δὲν ἀκούσαμε τίποτα...Καί, παράξενο πρᾶμμα, τὸ μπουλντὼκ ποὺ ἤτανε στὸν κῆπο δὲν ἐγαύγισε οὔτε μιὰ φορά. Καὶ τὸ μικρὸ σκυλλάκι ποὺ ἤτανε μέσ' στὸ σπίτι καὶ ποὺ γαύγιζε ἅμα ἄκουγε τὸν παραμικρότερο κρότο, πῆγε καὶ κρύφτηκε κάτ' ἀπ' τὸν καναπέ, οὐρλιάζοντας σιγὰ-σιγὰ καὶ φοβισμένα. Ἕνας φόβος παράξενος μᾶς ἔπιασε ὅλους. Ἐγώ, μπορῶ νὰ καυχηθῶ, φάνηκα ψυχραιμότερος ἀπ' τοὺς ἄλλους. Καὶ μὲ δυσκολία πολλὴ κατώρθωσα νὰ πείσω τοὺς ἄλλους νὰ πᾶν νὰ κοιμηθοῦν.

Ἐκείνη τὴ νύχτα, ὁ ὕπνος ἄργησε πολὺ νὰ μὲ πάρη. Στὸ κρεββάτι μου στριφογύριζα ἀνήσυχα καὶ φανταζόμουνα τὶ τάχα νὰ ἐσήμαιναν τὰ μυστηριώδη αὐτὰ φαινόμενα....

— Μήπως ἄραγε, σκέφτηκα, ἔχουν καμμιὰ σχέση αὐτὰ μὲ τὴ μυστηριώδη ἐμφάνιση τοῦ θείου μου τὸ μεσημέρι;

Ἔμεινα στὴν ἐξοχὴ δυὸ μέρες ἀκόμα. Ἔπειτα πῆρα τὸ τραῖνο καὶ γύρισα στὸ Λονδῖνο. Τὸ πρωΐ, στὴν συνειθισμένη μου ὥρα βρισκόμουνα στὸ γραφεῖο μου. Ἕνας ὑπάλληλος, μόλις μὲ εἶδε, ἦρθε καὶ μοῦ εἶπε:

— Ἕνας κύριος ἦρθε καὶ σᾶς ζήτησε δυὸ φορὲς στὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας σας. Εἶπε πὼς εἶν' ἀνάγκη νὰ σᾶς δῆ, καὶ πὼς θἄρθη πάλι σήμερα.

Σὲ μιὰ ὥρα, ὁ κύριος αὐτὸς εἶχε ἔρθει. Ἦταν ὁ κύριος Τσάντβικ, στενὸς φίλος τοῦ θείου μου τοῦ παπᾶ, οἰκογενειακός μας φίλος. Εἶχε ἔρθει νὰ μοῦ ἀναγγείλη νέα θλιβερά....

— Μία τρομερὰ ἐπιδημία χολέρας, μοῦ εἶπε, θέρισε τοὺς κατοίκους τῆς συνοικίας Βάντσβορθ, ὅπου ἔμενε καὶ ὁ θεῖος σου. Ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν Χάρισσον, δὲν ἔμεινε οὔτε ἕνας. Πρώτη προσεβλήθη ἡ ὑπηρέτρια, τὸ βράδυ τῆς Παρασκευῆς Πέθανε σὲ λίγες ὧρες. Ἡ κυρία Χάρρισσον προσεβλήθη τὸ πρωῒ τοῦ Σαββάτου, καὶ πέθανε κι' αὐτή. Ἡ μητέρα της ἔπαθε κι' αὐτή, καὶ πέθανε τὴν Κυριακὴ τὸ μεσημέρι. Ἀρρώστησε καὶ ἡ μαγείρισσα; ἀλλὰ σώθηκε, ὡς ἐκ θαύματος. Ὁ ἴδιος ὁ Χάρρισσον ἔπεσε τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς. Καταλάβαινε πὼς θὰ πέθαινε, καὶ μᾶς ἔλεγε ὁλοένα πὼς ἤθελε νὰ σὲ δῆ. Θέλαμε νὰ στείλουμε νὰ σὲ φωνάξουμε, μὰ κανεὶς δὲν ἤξερε ποῦ εἶχες πάει. Τώρα, ἂν θέλης νὰ τὸν προφτάσουμε, νὰ πάρουμε ἕνα ἁμάξι καὶ νὰ πᾶμε ἀμέσως....

Φώναξα τότε ἕναν ἁμαξᾶ, καὶ φύγαμε στὴ στιγμή. Μὰ σὰν φτάσαμε, ἦταν ἀργά. Ὁ θεῖος μου δὲ ζοῦσε πειά....

— Πότε μὲ ζητοῦσε ὁ θεῖος μου; ρώτησα τὸν Τσάνβικ.

— Τὴν Δευτέρα τὸ μεσημέρι, μοῦ ἀποκρίθηκε ὁ φίλος μου.

Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ τὸν εἶχα δῆ μπροστά μου, στὸ δημόσιο δρόμο τοῦ Χάρτφορτσερ....

Ὅσο γιὰ τὰ μυστηριώδη χτυπήματα στὴν πόρτα τῆς μοναχικῆς βίλλας τοῦ θείου μου, δὲν ξέρω τὶ ἦταν, ἔχω ὅμως τὴν πεποίθηση πὼς εἴχανε κι' αὐτὰ κάποια σχέση μὲ τὴν ὀπτασία ποὖχα δεῖ τὸ μεσημέρι ἐκεῖνο στὸ δρόμο, καὶ μὲ τὴν τραγωδία ποὺ διεδραματίζετο τὶς ἡμέρες αὐτὲς στὸ σπίτι τοῦ θείου μου, στὸ Λονδῖνο...

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΡΟΖΑΣ

ΤΟΥ ΗΓΗΣΙΠΠΟΥ ΜΟΡΩ

ΜΙΑ φορά κ' ἕναν καιρό, μιὰ μικρὴ κρεολὴ ἀπὸ τὴ Μαρτινίκα, ποὺ λεγότανε Ρόζα, ἀνέβηκε σ' ἕνα καράβι μαζὺ μὲ τὴ γρηὰ θεία της, τὴ μόνη ποὺ εἶχε στὸν κόσμο πεντάρφανη καθὼς ἦταν, γιὰ νὰ πάη στὴ Γαλλία. Πλοίαρχος τοῦ καραβιοῦ ἦταν ἕνας γέρος θαλασσόλυκος ποὺ λεγότανε Χέλλος.

Ὁ γέρω-καπετάνιος ἐσυμπάθησε τὴ χαριτωμένη μικρή. Καθότανε μαζύ της καὶ τῆς διηγόταν πολλὰ ὤμορφα πράγματα ποὺ εἶχε ἰδῆ ἢ ποὺ εἶχε ἀκούσει. Ἡ Ρόζα ἔπαιζε μὲ τὰ σκοινιὰ τοῦ καραβιοῦ, σκαρφάλωνε στὶς ἀνεμόσκαλες κι' ὁ γέρω-Χέλλος τὴν παρακολουθοῦσε ἀπὸ κάτω, ἕτοιμος νὰ τὴν ἁρπάξη μὲ τὰ ροζιασμένα του χέρια, ἂν τύχαινε καὶ στραβοπατοῦσε κάπου κ' ἔπεφτε.

Μιὰ μέρα, ἡ μικρὴ κρεολὴ διηγήθηκε κι' αὐτὴ τὴν ἱστορία της στὸν καπετάνιο. Ἦταν μιὰ ἱστοριούλα, μικρὴ σὰν καὶ τὴν ἴδια, μὰ εἶχε καὶ τὸ μυστικό της. Μιὰ μάγισσα τῆς πατρίδας της, ἐκεῖ κάτω ποὺ καίει ὁ ἥλιος, τῆς εἶχε πῆ κάποτε κάποια λόγια προφητικά.

— Καλή μου μικρή, τῆς εἶχε πῆ ἡ μάγισσα, Ρόζα σὲ λένε καὶ τριαντάφυλλο εἶσαι... Μὰ θὰ γίνης δυστυχισμένη! Ἔπειτα βασίλισσα στὸ θρόνο θ' ἀνέβης κ' ἔπειτα μιὰ ἄγρια φουρτοῦνα θὰ σ' ἁρπάξη καὶ τὰ ὡραῖα σου ματάκια θὰ κλείσουν γιὰ πάντα!

Ὁ γέρω-καπετάνιος, μόλις ἄκουσε τὴν ἱστορία αὐτή, ἐγέλασε καὶ εἶπε στὴ μικρή του φίλη:

— Μὴ φοβᾶσαι, μικρή μου, ἡ μάγισσες λένε ὅ,τι θέλουν. Μὴν τὶς ἀκοῦς. Παῖζε καὶ γέλα ὅπως γελᾶς καὶ μὴ σὲ μέλλει.

***

Ἡ Ρόζα εἶχε τὴν ἡλικία στὴν ὁποία ἡ νέες παίζουν καὶ γελοῦν ξέγνοιαστα. Καὶ δὲν ἔπαψε νὰ παίζη, νὰ γελάη, νὰ χορεύη. Μέρες καὶ βδομάδες ἐπέρασαν καὶ ἡ μικρὴ κρεολὴ ἐξακολουθοῦσε τὰ γέλια καὶ τὴ χαρά. Ὥσπου στὸ τέλος ἐτρύπησαν τὰ παπούτσια της καὶ τὰ δάχτυλά της βγῆκαν ἔξω σὰν ποντικιάκια!...

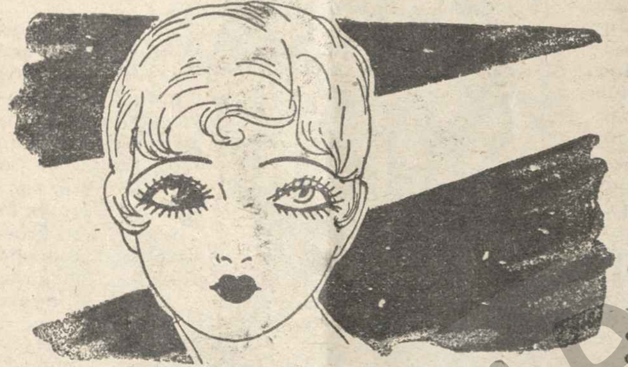

Τί νά κάνη τώρα ἡ μικρὴ Ρόζα. Ἀναγκάσθηκε νὰ καθήση πλάϊ στὴ θεία της, κρύβοντας τὰ πόδια της κάτω ἀπ' τὸ μακρὺ φουστάνι τῆς γρηᾶς. Ἤθελε νὰ τρέξη, νὰ πηδήση, μὰ δὲν τολμοῦσε νὰ κάνη βῆμα. Καὶ στὸ τέλος ἄρχισε νὰ κλαίη λυπημένη.

Ὁ γέρω-καπετάνιος, ποὺ δὲν ἔβλεπε πειὰ τὰ παιχνίδια τῆς μικρῆς, ἐσηκώθη καὶ πῆγε κοντά της. Καὶ σὰν ἔμαθε τὶ συμβαίνει, φώναξε:

— Ἆ! καὶ τί πειράζει τάχα ἂν γυρίζης μὲ τὰ ὡραῖα αὐτὰ ποδαράκια σου γυμνά, μικρή μου Ρόζα;

Μὰ ἡ μικρὴ δὲν ἤθελε νὰ δείξη στὸν κόσμο τὰ ρόδινα κομψὰ πόδια της. Καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ κλαίη. Καὶ ὁ γέρω-καπετάνιος ἦταν στενοχωρημένος καὶ μασσοῦσε τὸν καπνό του κ' ἔξυνε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ σκεφθῆ.

— Ἕνα κομμάτι πετσί... συλλογιζότανε ὁ γέρω-Χέλλος, δίνω μὲ χαρὰ τὴν πίπα μου γιὰ ἕνα κομμάτι πετσί...

Γύριζε λοιπὸν σκυφτὸς καὶ ἄρχισε νὰ ψάχνη παντοῦ γιὰ νὰ βρῆ αὐτὸ ποὺ χρειαζότανε. Κάτι δηλαδὴ ποὺ νὰ μποροῦσε νὰ σκεπάση, ὅπως τὰ παπούτσια, τὰ πόδια τῆς ἀγαπημένης του μικρῆς.

Ἄξαφνα, βαθειά, σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ ἀμπαριοῦ, βρῆκε μιὰ παληὰ στρατιωτικὴ μπότα, τὴν πῆρε χαρούμενος, τὴν ἐμούσκεψε, ἔκοψε, ἔραψε κ' ἔφτιαξε κάτι παράξενα πατούμενα, κάτι παπούτσια ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ πῆ παπούτσια κανείς, μὰ ποὺ ὡστόσο μοιάζαν μὲ παπούτσια.

Ἔτρεξε τότε θριαμβευτικὰ στὴ φίλη του, τὴ Ρόζα. Ἐκείνη ἔβγαλε μιὰ μικρὴ χαρούμενη κραυγή, σὰν εἶδε τὶ τῆς πήγαινε. Φόρεσε ἀμέσως τὰ χοντροπάπουτσα καὶ ξανάρχισε τὸ χορὸ καὶ τὰ πηδήματα...

Ὕστερ' ἀπὸ δυὸ μέρες διέκριναν ξηρά. Ἔπειτα τὸ καράβι μπῆκε στὸ λιμάνι καὶ ὁ γέρω-καπετάνιος ἀποχωρίσθηκε συγκινημένος βαθειά, τὴ μικρή του Ρόζα.

— Ὢ! εἶπε ἐκείνη, θὰ σὲ θυμᾶμαι πάντα, πάντα, ἀγαπημένε γέρω-Χέλλο. Καὶ τὰ παπούτσια ποὺ μοὔδωσες θὰ τὰ κρατήσω γιὰ ἐνθύμιο.

Ὁ καπετάνιος ἐκούνησε θλιβερὰ τὸ κεφάλι του.

— Πᾶς στὸ Παρίσι, μικρή μου Ρόζα, τῆς εἶπε. Εἶνε τόσο τρελλὴ ἐκεῖ ἡ ζωή! Θὰ βρῆς ἄλλους πολλοὺς φίλους καὶ θὰ ξεχάσης τὸ γέρω-Χέλλο...

— Ὢ! ὄχι, ἀποκρίθηκε ἡ μικρὴ καὶ πήδησε στὴ στεριά.

Πάνω ἀπὸ τὸ καράβι ὁ γέρω-καπετάνιος κουνοῦσε ἀκόμα τὸ μαντῆλι του καὶ τὰ μάτια του ἦταν δακρυσμένα...

***

Πέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τότε καὶ ὁ πλοίαρχος ποὺ ἔκανε πάντα μακρυνὰ ταξείδια δὲν ξανᾶδε τὴ Ρόζα. Ὁ Ναπολέων ἦταν αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας καὶ ἡ Ἰωσηφίνα μιὰ ἄτυχη καὶ θλιμένη βασίλισσα. Ἀγαποῦσε πολὺ τὸν ἄνδρα της, τὸν αὐτοκράτορα, μὰ ἐκεῖνος γιὰ τὴν ἀγάπη της δὲν τῆς ἐχάριζε παρὰ πίκρες μονάχα....

Μιὰ μέρα μερικὰ κορίτσια τοῦ λαοῦ ἐπρόκειτο νὰ χορέψουν στὸ παλάτι γιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν αὐτοκράτορα, καὶ παρουσιάσθηκαν στὴ βασίλισσα τὴν Ἰωσηφίνα.

Ἐκείνη ἦταν μέσα στὰ μετάξια καὶ στὴν πολυτέλεια. Τὰ ἁπλοϊκὰ κορίτσια ἐθαύμαζαν θαμπωμένα τὴ βασιλικὴ χλιδή. Καὶ τὸ νεώτερο ἀπ' ὅλα δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ.

— Ἆ! Μεγαλειοτάτη, πόσο εἴσαστε εὐτυχισμένη! τῆς εἶπε.

— Εὐτυχισμένη; ἔκανε ἡ βασίλισσα καὶ γύρισε ἀμέσως τὸ πρόσωπό της.

Στὰ ὡραῖα θλιμένα της μάτια εἶχε λάμψει ἕνα μαργαριταρένιο δάκρυ, σὰν τὴν πρωϊνὴ δροσιά....

Ἔπειτα ὅμως σηκώθηκε.

— Ἐλᾶτε, παιδιά μου, εἶπε. Ἐλᾶτε νὰ διαλέξετε τὰ κουστούμια ποὺ θὰ φορέσετε γιὰ τὸ χορό σας.

Καὶ τὸ εὔθυμο μελισσολόϊ τῶν κοριτσιῶν ἐπέρασε στὴν γκαρδαρόμπα τῆς βασίλισσας. Πόσα ὡραῖα πράγματα δὲν ἦταν ἐκεῖ μέσα! Σάλια ἀπὸ τὴν Ἰσπανία, πέπλα ποὺ φοροῦν ἡ ὀδαλίσκες στὰ χαρέμια τοῦ Σουλτάνου, φουστάνια γιὰ μαντόνες, μετάξια, βελοῦδα. ..

— Πᾶρτε, παιδιά μου, εἶπε ἡ καλὴ βασίλισσα. Πᾶρτε ὅ,τι σᾶς ἀρέσει ἀπὸ δῶ μέσα. Ἕνα μονάχα μὴ μοῦ πάρετε. Εἶνε πολύτιμο, εἶνε ἱερὸ καὶ τὸ κρατῶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

Ἡ περιέργεια ἔλαμψε τότε στὰ μάτια τῶν κοριτσιῶν. Τὶ νἆταν αὐτὸ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ ἀκριβὸ στολίδι, πιὸ ὡραῖο καὶ πιὸ ἀκριβὸ ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔβλεπαν θαμπωμένα μπροστά τους;

— Μποροῦμε νὰ τὸ ἰδοῦμε τοὐλάχιστο, Μεγαλειοτάτη; ἐτόλμησε νὰ πῆ ἡ μικρότερη, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατηθῆ ἀπ τὴν περιέργειά της. Τὶ νἆτανε ἄραγε; Κανένα φουστάνι ποὺ εἶχε ἐπάνω ζωγραφισμένο τὸν ἥλιο μὲ τὸ φεγγάρι; Κανένα αὐγὸ τῆς Ἀραβίας ἀπὸ διαμάντι, μέσα στὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἰδῆ κανεὶς ὅ,τι θελήσει; Κανένα πέπλο μάγισσας ἢ καμμιὰ βεντάγια ἀπὸ τὴν Ἀλάμπρα, τὸ μυθικὸ παλάτι τῆς Ἰσπανίας;

— Ὢ! δεῖξεμάς το, Μεγαλειοτάτη.., ἐφώναξαν ὅλα μαζὺ τὰ κορίτσια τοῦ λαοῦ.

— Πολὺ καλά, εἶπε ἡ βασίλισσα, ἀφοῦ τὸ θέλετε τόσο...

Καὶ ἔψαξε στὸ βάθος μιᾶς ντουλάπας, καὶ δὲν ἔβγαλε ἀπὸ κεῖ οὔτε ἀραβικὰ πέπλα, οὔτε σπανιόλικα σάλια. Παρὰ μονάχα τὰ χοντροκομένα ἐκεῖνα παπούτσια, τὰ γνώριμά μας, ποὺ πρὶν ἀπὸ χρόνια εἶχε δωρήσει στὴ μικρὴ Ρόζα ὁ ἀγαθὸς καπετάνιος...

Γιατὶ ἡ Ἰωσηφίνα, ἡ γυναίκα ἡ ἄτυχη τοῦ Ναπολέοντος, δὲν ἦταν ἄλλη ἀπὸ τὴ μικρὴ κρεολή!....

***

Πέρασε λίγος καιρὸς ἀκόμα κ' ἔξαφνα μιὰ μεγάλη φουρτοῦνα ξέσπασε στὴν Εὐρώπη ὁλόκληρη. Ἡ Ρωσσία ἦταν γεμάτη χιόνια, ὁ βοριᾶς φυσοῦσε παγερός, καὶ οἱ στρατοὶ τοῦ Ναπολέοντος ὑποχωροῦσαν, καὶ τὸ ἄστρο τοῦ αὐτοκράτορος ἔγερνε στὴ δύση του.

Ἡ προφητεία τῆς μάγισσας ἐπαλήθευε:

— Καλή μου μικρή, τῆς εἶχε πεῖ, Ρόζα λέγεσαι καὶ τριαντάφυλλο εἶσαι....Δυστυχισμένη θὰ γίνης...Ἔπειτα βασίλισσα στὸ θρόνο θ' ἀνέβης, κ' ἔπειτα μιὰ φουρτοῦνα καί...Ἔτσι κ' ἔγινε. Τὰ ὡραῖα μάτια τῆς ἄτυχης Ἰωσηφίνας ἔκλεισαν θλιμένα, μέσα στὴ μπόρα, γιὰ πάντα...γιὰ πάντα!...

Ἡγήσιππος Μορῶ

ΤΑ ΚΕΡΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΑΝΔΗΛΑΝΑΦΤΗΣ

— Ἔσβυσες ὅλα τὰ κεριά; ρώτησε ὁ ἐπίτροπος μιᾶς ἐκκλησίας τὸν κανδηλανάφτη, ὅταν βράδυασε.

— Τἄσβυσα, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ κανδηλανάφτης—θαῦμα ἠλιθιότητος—μὰ δὲν θυμᾶμαι καὶ καλά.

— Πήγαινε λοιπὸν νὰ δῆς μήπως ἄφησες κανένα ἀναμμένο.

Τότε ὁ κανδηλανάφτης—θαῦμα ἠλιθιότητος, ἐπαναλαμβάνομεν—μπῆκε στὴν ἐκκλησία καὶ ἄναψε ἕνα κερὶ γιά νὰ δῆ ἂν ὅλα τὰ κεριὰ ἤτανε σβυσμένα!...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΟΙ ΣΥΖΥΓΙΚΕΣ ΑΤΥΧΙΕΣ ΤΗΣ ΗΡΑΣ

Ἡ Ἥρα ἤτανε, ὅπως ξέρουμε, πρωτότοκος κόρη τοῦ Κρόνου καὶ ἀδελφὴ καὶ σύζυγος συνάμα τοῦ Διός, τοῦ βασιλέως τῶν Ὀλυμπίων Θεῶν.

Ὅταν ὁ Ζεὺς ἀποφάσισε νὰ πάρη τὴν ἀδελφή του γυναῖκα, ἐκείνη ἤταν ἀκόμα ἕνα γλυκοπρόσωπο ἄπραγο κοράσι. Ἡ γρηὰ τροφός της, ἡ Μάκρις, τὴ φύλαγε προσεκτικὰ καὶ δὲν τὴν ἄφηνε οὔτε στιγμὴ μοναχή της. Μιὰ μέρα ὅμως, μιὰ παγερὴ χειμωνιάτικη μέρα, ἡ Ἥρα ἔτυχε νὰ βρεθῆ μόνη της σ' ἕναν ἐρημότοπο. Ἔξαφνα, ἕνας φοβισμένος κόκορας πέταξε κι' ἔκατσε στοὺς ὤμους της τουρτουρίζοντας ἀπὸ τὸ κρύο. Ἡ Ἥρα συμπόνεσε τὸ ζῶο καὶ γιὰ νὰ τὸ ζεστάνη τὸ ἔβαλε στὸν κόρφο της. Μὰ ὁ κόκορας ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Ζεύς, ὁ λαμπρὸς μνηστῆρας τῆς κόρης, ὁ ὁποῖος ξαναπῆρε ἀμέσως τὴν πραγματικὴ φυσιογνωμία του κ' εἶπε στὴν κόρη :

— Ὦ Ἥρα, θέλω νὰ γίνης νόμιμη γυναίκα μου ! Ἀκολούθησέ με ἀνοιχτομάτα Θεά, καὶ θὰ σὲ κάνω βασίλισσα, θὰ σὲ καθήσω δίπλα μου, στὸν Ὄλυμπο, σ' ἕνα χρυσὸ θρονί !...

Ἡ κόρη δὲν τοῦ ἔφερε καμμιὰ ἀντίσταση καὶ ὁ Ζεύς, γιὰ νὰ γιορτάση ἐπίσημα τὸ γάμο του, πῆρε τὴ μνηστή του καὶ τὴν πῆγε στὴν κορυφὴ τοῦ Κιθαιρῶνα. Ἡ γῆ τοὺς προσέφερε ἕνα κλινάρι ἀπὸ ἁπαλᾶ χόρτα. Τὰ λουλούδια ἄνοιξαν μπροστά τους. Τὰ δένδρα χαμήλωσαν μὲ ὑποταγὴ τὰ κεφάλια τους στὸ διάβα τοῦ θείου ζεύγους καὶ ἡ νεροπηγὲς σκόρπισαν μιὰ γλυκομύριστη ἀμβροσία. Ὅλοι οἱ θεοὶ κατέβηκαν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο γιὰ νὰ βρεθοῦν σ' αὐτοὺς τοὺς γάμους. Καὶ ὅταν τέλος ἡ Ἥρα πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ συζύγου καὶ κυρίου της τὸν κεραυνό—τὸ σύμβολο τῆς δυνάμεώς του—ἕνα χρυσὸ σύννεφο τοὺς σήκωσε καὶ τοὺς δυὸ καὶ τοὺς πῆγε στὸν Ὄλυμπο.

Στὸ ἔνδοξο ἐκεῖνο βουνό, ἡ Ἥρα μοιράστηκε μαζὺ μὲ τὸ σύζυγό της τὴν ἀνώτατη ἐξουσία τοῦ κόσμου. Οἱ ἄλλοι ἀθάνατοι θεοὶ τὴ σέβοταν καὶ τὴ τιμούσανε σὰν ἀνώτερή τους. Ἡ Ἥρα εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτελῆ μαζὺ μὲ τὸν σύζυγό της τὰ ὕψιστα θεϊκὰ καθήκοντα. Πολλὲς φορές, ξαπολοῦσε τοὺς ἀνέμους ποὺ ἀνατάραζαν τὴ θάλασσα, ἐπέβλεπε στὴ γέννηση τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους κ' ἐξουσίαζε τἄστρα ποὺ λάμπανε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της. Ἀπ' ὅλες τὶς θεὲς ποὺ ἔμεναν στὸν Ὄλυμπο, αὐτὴ ἦταν ἡ ὡραιότερη, αὐτὴ ἀγαπούσανε καὶ ἐλάτρευαν περισσότερο. Ὅταν ἔμπαινε στὸ ἀνάκτορο, ὅλοι οἱ θεοὶ σηκώνονταν καὶ σήκωναν τὸ ποτῆρι τους γιὰ νὰ πιοῦνε στὴν ὑγεία της. Ὅλοι φοβόντανε τὸ θυμό της—γιατὶ ὅταν ταραζότανε πάνω στὸ θρόνο της, ἔτρεμε ὁλόκληρος ὁ Ὄλυμπος ! Μὲ δυὸ λόγια, ὁ μόνος ἀνώτερός της ἦταν ὁ σύζυγός της, ὁ Ζεύς, ὁ ἀνώτατος ἄρχοντας τοῦ κόσμου.

***

Παρ' ὅλ' αὐτά, ἡ Ἥρα δὲν ἤτανε καθόλου εὐτυχισμένη, ὅπως θὰ ὑπέθετε κανείς. Οἱ ποιηταὶ παρουσιάζουν τὸ γάμο της ἄλλοτε σὰν μιὰ χαρὰ ἀδιάκοπη καὶ ἄλλοτε πάλι σὰν ἕνα διαρκῆ καυγᾶ. Ἡ ἀντίθεσις αὐτὴ εἶνε εὐκολονόητη, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν πῶς οἱ ποιηταὶ ἤθελαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, νὰ ἐξηγήσουν τὶς διάφορες μεταβολὲς τῆς ἀτμοσφαίρας. Ποιὸς ἐξουσίαζε τὸν καιρὸ—τὸν ἥλιο καὶ τὴ βροχή, τὴν καλοκαιριὰ καὶ τὰ σύννεφα ; Ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἥρα. Ὅταν λοιπὸν ὁ οὐρανὸς ἤτανε γαλανὸς καὶ ὁ ἥλιος ἔλαμπε χαρωπός, θερμαίνοντας μὲ τὶς ἀχτίδες του τὴν ἀκύμαντη θάλασσα καὶ τὰ ἐρωτοχτυπημένα πουλιὰ—τότε ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἥρα ἤτανε μονιασμένοι καὶ ἀγαπημένοι. Ὅταν ὅμως ὁ οὐρανὸς ἤτανε συννεφιασμένος καὶ ἡ ἀστραπὲς ἔσχιζαν τὸ κατασκότεινο στερέωμα, ὅταν ἡ θάλασσα ἤτανε φουρτουνιασμένη—τότε ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἥρα θὰ μάλωναν, ψηλὰ στὸν Ὄλυμπο.

Τὶς συζυγικὲς αὐτὲς σκηνὲς τὶς προκαλοῦσε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ ζηλοτυπία τῆς Ἥρας. Ὁ Ζεὺς ἐγκατέλειπε πολὺ συχνὰ τὸν Ὄλυμπο καὶ κατέβαινε στὴ γῆ γιὰ νὰ ἐπισκεφθῆ διάφορες νύμφες. Ἡ Ἥρα νομίζοντας τότε πῶς ὁ ἄντρας της τὴν παράτησε γιὰ πάντα, ἐθύμωνε καὶ γινόταν ἔξω φρενῶν ἀπ' τὸ κακό της. Καὶ ὅταν ὁ βασιλικὸς σύζυγός της ξαναγυρνοῦσε στὸν Ὄλυμπο, σ' ἐλεεινὰ καὶ ἀξιοθρήνητα χάλια, ἐκείνη τοῦ ἔκανε, μπρὸς στοὺς ἄλλους θεούς, δριμύτατες παρατηρήσεις. Πολλὲς φορὲς ἡ Ἥρα, ἀπελπισμένη καὶ ἀγανακτισμένη ἀπὸ τὸν ἀδιόρθωτο σύζυγό της, ἔφευγε ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο. Μιὰ μέρα μάλιστα ἔφυγε μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ μὴν ξαναπατήση πειὰ ἐκεῖ τὸ πόδι της. Καὶ πῆγε στὴν Εὔβοια, στὸ νησί στὸ ὁποῖο τὴν εἶχε πρωτοσυναντήσει ὁ Ζεύς. Μὰ ὁ σύζυγός της λυπήθηκε κατάκαρδα γιὰ τὴν ἀναχώρησι τῆς γυναίκας του—τὴν ὁποία ἀγαποῦσε παρ' ὅλες τὶς ἀπιστίες ποὺ τῆς ἔκανε—καὶ δὲν μποροῦσε νὰ βρῆ ἡσυχία στὸ συζυγικὸ δωμάτιό του. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ ξανασυμφιλιωθῆ μὲ τὴν θυμωμένη γυναίκα του καί, γιὰ νὰ κατορθώση αὐτό σοφίστηκε ἕνα ἔξυπνο στρατήγημα, ἕνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἔξυπνα στρατηγήματα, τὰ ὁποῖα μονάχα ἕνας θεὸς τῶν πολυμηχάνων Ἑλλήνων θὰ μποροῦσε νὰ φαντασθῆ.

Σκέφθηκε πὼς τὸ καλύτερο μέσον γιὰ νὰ καταφέρη τὴν Ἥρα νὰ ἐπιβληθῆ στὴ συζυγικὴ στέγη, ἤτανε νὰ τὴν βαρέση ἐκεῖ ποὺ τὴν πονοῦσε, νὰ ἐξάψη δηλαδὴ περισσότερο τὴ ζήλεια της. Κατέβηκε λοιπὸν κι' ἐκεῖνος στ' ἄγρια βουνὰ τῆς Εὔβοιας καὶ κεῖ σκηνοθέτησε τὴν κωμωδία ἑνὸς ψεύτικου γάμου μὲ μιὰ γαλανομάτα θεά. Ὕστερα πῆρε ἕνα ξύλινο ἀνδρείκελλο, τὸ ἔντυσε γυναικεία, τὸ ἔβαλε δίπλα του πάνω σ' ἕνα ἅρμα συρόμενο ἀπὸ μεγάλα σπαθοκέρατα βώδια καὶ ἄρχισε νὰ περιφέρη τὴ δῆθεν καινούργια γυναίκα του σ' ὅλες τὶς πόλεις τῆς Εὐβοίας.

Μόλις ἡ Ἥρα ἔμαθε τὴν καταπληκτικὴ αὐτὴ εἴδησι, ἔτρεξε ἀμέσως νὰ προφτάση τὸ θριαμβευτικὸ ἅρμα. Καὶ μόλις τὸ πλησίασε, χύμησε πάνω στὴν ὑποτιθεμένη ἀντίζηλό της, ἔκανε κουρέλια τὸ νυφικό της φόρεμα, ποδοπάτησε τὸ στέμμα της κ' ἔφτασε μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ τραβήξη τὸν πέπλο ποὺ τῆς σκέπαζε τὸ πρόσωπο. Τότε μονάχα ἀντελήφθη πὼς τόσην ὥρα μαλλιοτραβιότανε μ' ἕνα ἀνδρείκελλο. Κατάλαβε καὶ μόνη της πὼς ἔγεινε καταγέλαστη ἐξ αἰτίας τῆς ζηλοτυπίας της, χαμογέλασε, τὰ ξανάφτιαξε μὲ τὸν Δία κ' ἐπέστρεψαν μαζύ, ἀγκαλιασμένοι, στὸν Ὄλυμπο.

***

Μιὰ ἄλλη φορά, ἦρθε κ' ἡ σειρὰ τῆς Ἥρας νὰ μελαγχολήση μόνη πάνω στὸν Ὄλυμπο. Ὁ Ζεὺς εἶχε κατεβῆ στὸ ὄρος Ἴδη κ' ἔμενε κεῖ, μπλεγμένος δίχως ἄλλο στὰ δίχτυα καμμιᾶς ὡραίας νύμφης τῶν δρυμῶν. Ἡ Ἥρα, γιὰ νὰ ἐπαναφέρη τὸν ἄπιστο σύζυγο κοντά της, σκέφθηκε νὰ κατέβη κι' ἐκείνη στὸ ἴδιο βουνὸ καὶ νὰ μεταμφιεσθῆ στὴν ὡραιότερη βασίλισσα τοῦ κόσμου. Ἀπεσύρθη τότε στὰ ἰδιαίτερα διαμερίσματά της γιὰ νὰ στολιστῆ καὶ νὰ σαγηνεύση τὸν ἄντρα της. Ἔκανε ἕνα λουτρὸ μέσα σὲ μιὰ βρύση μὲ κρυσταλλένια νερὰ κ' ἔτριψε τὸ σῶμα της μ' ἕνα ἄρωμα τόσο δυνατό, ποὺ μοσκοβόλησε ὅλος ὁ κόσμος. Χτένισε τὰ μακριὰ μαλλιά της, τἄπλεξε σὲ γυαλιστερὲς πλεξοῦδες, ποὺ σκέπασαν τοὺς ὤμους της, καὶ ἔβαλε στὸ πρόσωπό της τὰ καλύτερα καὶ πολυτιμότερα φτειασίδια ποὺ εἶχε. Φόρεσε μιὰ γαλάζια ρόμπα, ἔδεσε στὴ μέση της μιὰ χρυσαφένια ζώνη καὶ στολίστηκε μ' ὅλα της τὰ διαμαντικά. Καὶ ὕστερα, ἀφοῦ σκέπασε τὸ κεφάλι της μ' ἕνα ἀνάλαφρο πέπλο κατέβηκε, σὰν ἄστρο λαμπερό, στὸ καταπράσινο ὄρος Ἴδη. Μόλις ὁ Ζεὺς ἀντίκρυσε τὴ σύζυγό του ἔτσι λαμπροστολισμένη, αἰσθάνθηκε ἀμέσως νὰ ξαναγεννιέται μέσα του ἡ πρώτη του ἀγάπη γι' αὐτήν. Λησμόνησε λοιπὸν ἀμέσως τὶς νύμφες τῶν δρυμῶν καὶ ἁρπάζοντας τὴν Ἥρα στὴν ἀγκαλιά του, ἅπλωσε γύρω τους ἕνα χρυσὸ σύννεφο, τὸ ὁποῖο τοὺς μετέφερε στὸν Ὄλυμπο.

Ἡ Ἥρα εἶχε ξανακερδίσει τὴν ἀγάπη τοῦ συζύγου της καὶ βασιλέως τῶν θεῶν, ἐπειδὴ γνώριζε ὅλα τὰ μυστικὰ τῶν γυναικείων πανουργιῶν !...

***

Πιὸ φυσικὸ θὰ ἦταν ἴσως ἂν ζητοῦσε ἡ Ἥρα νὰ πληρώση τὸ σύζυγό της μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα : ἀπιστία δηλαδὴ ἀντὶ ἀπιστίας. Μὰ ὄχι ! ἡ Ἥρα ἦταν ἡ ἐνσάρκωση τῆς συζυγικῆς τιμιότητος καὶ πίστεως. Καὶ ὅταν κάποτε θέλησε κάποιος νὰ τὴν κάνη νὰ παραβῆ τὴ συζυγικὴ πίστη ποὺ ὤφειλε στὸ σύζυγό της, τιμωρήθηκε πολὺ σκληρά.

Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ τὴν περιτριγύριζαν στὸν Ὄλυμπο καὶ τῆς ἐδήλωναν διαρκῶς τὴν ἀπεριόριστη λατρεία τους, ὁ μᾶλλον τολμηρὸς καὶ αὐθάδης ἦταν ὁ Ἰξίων, ὁ ὁποῖος εἶχε βρεθῆ στὸν Ὄλυμπο κατόπιν τοῦ ἑξῆς περιστατικοῦ. Ἐπρόκειτο νὰ παντρευθῆ μὲ μιὰ ὡραία νέα καὶ εἶχε ὑποσχεθῆ στὸν πενθερό του νὰ τοῦ δώση πλούσια δῶρα. Μὰ ὅταν ἔγιναν οἱ γάμοι, ὄχι μονάχα δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσή του, ἀλλ' ἔρριξε τὸ δυστυχῆ γέρο στὴ φωτιὰ καὶ τὸν ἔκαψε ζωντανό ! Γιὰ τὸ τρομερὸ αὐτὸ ἔγκλημά του, οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ θεοὶ τὸν εἶχανε συχαθῆ καὶ ἠρνοῦντο νὰ τὸν συγχωρήσουν. Τότε ὁ Ἰξίων κατέφυγε στὸ Δία, ὁ ὁποῖος τὸν συνεχώρησε. Μὰ ὁ Ἰξίων τοῦ φέρθηκε πολὺ ἀχάριστα, γιατὶ ἐτόλμησε νὰ σηκώση τὰ μάτια του καὶ νὰ κυττάξη ἐρωτικὰ τὴ σύζυγό του, τὴ θεὰ Ἥρα. Ἡ Ἥρα πῆγε τότε καὶ εἶπε στὸ Δία τὶς ἀτιμωτικὲς προτάσεις ποὺ τῆς εἶχε κάνει ὁ Ἰξίων. Ὁ Ζεὺς δὲν πίστεψε στ' αὐτιά του καὶ γιὰ νὰ πεισθῆ, παρουσίασε μπρὸς στὸν λάτρη τῆς γυναίκας του ἕνα σύννεφο μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Ἥρας. Ὁ Ἰξίων δὲν κατάλαβε τίποτα καὶ νομίζοντας πὼς εἶχε μπροστά του τὸ ἀντικείμενο τοῦ ἔρωτός του, ἅπλωσε τὰ χέρια του νὰ ἀγκαλιάση τὴν Ἥρα. Τότε ὁ Ζεὺς ἐπείσθη γιὰ τὴν ἀχαριστία τοῦ Ἰξίωνος καὶ τὸν τιμώρησε πολὺ σκληρά : Τὸν ἔρριξε στὰ τάρταρα τῆς γῆς καὶ τὸν ἔδεσε σὲ μιὰ ρόδα, ἡ ὁποία θὰ γυρνάη ἐπ' ἄπειρον τὸ σῶμα του πάνω ἀπὸ δυνατὲς φλόγες !...

Διασκευὴ **Ν. Ἀδ.**

Η ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΡΩΜΑΝΤΙΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Α΄ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ

Ὁ πατέρας τοῦ Ὄθωνος ὡς Βασιλεὺς καὶ ὡς ἄνθρωπος. Φιλότεχνος ἀλλὰ καὶ βάρβαρος καὶ ἀπότομος. Ἡ παραγγελία μιᾶς τοιχογραφίας. Πῶς τὴν ἔπαθε ὁ Κορνήλιος. Τί πρέπει νὰ ξέρη ἕνας ζωγράφος. Ὁ ἔρως τοῦ Λουδοβίκου πρὸς τὴ Λόλα Μοντές. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ τυχοδιῶκτις. Ἐξευτελισμοί, διασυρμοί, ταπεινώσεις !... Ἡ κατάπληξις τοῦ Κάουλμπαχ κτλ. κτλ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ τῆς Βαυαρίας Λουδοβῖκος Α — ὁ πατέρας τοῦ δικοῦ μας βασιλέως Ὄθωνος—φημιζότανε στὴν ἐποχή του ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ παράξενους καὶ προοδευτικοὺς μονάρχας ποὺ εἶδαν οἱ αἰῶνες. Πράγματι δὲ τὰ σκάνδαλα ποὺ δημιούργησε κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του εἴχανε ἀναστατώσει ὁλόκληρη τὴ Γερμανία καὶ τὴν Εὐρώπη ἀκόμα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Σήμερα θ' ἀναφέρουμε δύο χαρακτηριστικὰ ἀνέκδοτα ἀπὸ τὴ ζωή του, γιὰ νὰ σχηματίσετε μιὰ γνώμη γιὰ τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ προσωπικότητα. Τὸ ἕνα ἀνέκδοτο ἀναφέρεται στὴν ἐποχὴ ποὺ ἤτανε μεγάλος καὶ τρανὸς καὶ τ' ἄλλο σχετίζεται μὲ τὴ δύση τοῦ ἄστρου—καὶ τῆς ἀξιοπρέπειάς του :

Ὁ Λουδοβῖκος ἤτανε μανιώδης φιλότεχνος. Τοῦ ἄρεσε νὰ παραγγέλη σὲ ζωγράφους νὰ τοῦ φτιάνουν διάφορους πίνακες, μὲ τοὺς ὁποίους ἐστόλιζε τ' ἀνάκτορά του καὶ διάφορα μουσεῖα. Τοὺς καλλιτέχνας ὅμως, συνήθιζε νὰ τοὺς πληρώνη μονάχα μέ...βρισιές !

Μιὰ μέρα, ὁ Λουδοβῖκος παρήγγειλε στὸ φημισμένο ζωγράφο Πέτρο Κορνήλιο νὰ τοῦ φτιάξη, γιὰ τὴ Γλυπτοθήκη, ἕνα εἶδος Μουσείου τοῦ Μονάχου, ἕναν ἱκανὸ ἀριθμὸ με ἄλων τοιχογραφιῶν ἐμπνευσμένων ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὁμήρου. Πρέπει τώρα νὰ ἐξάρουμε ἰδιαιτέρως τὸ φιλελληνισμὸ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔπαυε ν' ἀγαπᾶ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὅταν ἀκόμα αὐτοὶ ἔδιωξαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ γυιό του, τὸν Ὄθωνα.

Ὁ Πέτρος Κορνήλιος στρώθηκε ἀμέσως στὴ δουλειὰ κ' ἔφτιαξε πράγματι ἀρκετὲς τεράστιες τοιχογραφίες, θαυμαστῆς ἐμπνεύσεως καὶ μοναδικῆς ἐκτελέσεως, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κυριωτέρων ἐπεισοδίων τῆς Ἰλιάδας. Τὰ μνημειώδη αὐτὰ ἀριστουργήματα στολίζουν μέχρι σήμερον τὴ Γλυπτοθήκη τοῦ Μονάχου.

Ὁ Λουδοβῖκος ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἐργασία αὐτή. Καὶ γιὰ τοῦτο, ὅταν ἔχτισε ἀργότερα στὸ Μόναχο μιὰ ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου, τοῦ προστάτου ἁγίου του, ἀνέθεσε στὸν ἴδιο Πέτρο Κορνήλιο νὰ τοῦ φτιάξη μιὰ τοιχογραφία, τὴν «***Ἐσχάτη Κρίση***», ἡ ὁποία ὅμως ἔπρεπε νὰ ἔχη ὕψος 750 ποδῶν, νὰ εἶνε δηλαδὴ μεγαλείτερη καὶ ἀπὸ τὴν τοιχογραφία τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου στὸ παρεκκλήσιο Σιξτῖνα.

Ὁ Λουδοβῖκος ἤτανε φιλόδοξος. Ἤθελε νὰ μείνη τ' ὄνομά του ἀθάνατο στοὺς αἰῶνες μὲ τὸν τεράστιο αὐτὸ ζωγραφικὸ πίνακα. Δυστυχῶς ὅμως δὲ βρῆκε τὸν κατάλληλο ἄνθρωπο γιὰ νὰ τοῦ ἀναθέση τὸν κολοσσιαῖο αὐτὸν ἆθλο. Ὁ Πέτρος Κορνήλιος ἤτανε ἐξαίρετος γιὰ πίνακας μὲ θέματα ἱστορικῆς ἢ μυθολογικῆς φύσεως, ἀλλὰ τοῦ ἔλειπε ἡ ἀπαιτουμένη θρησκευτικὴ πίστη, ἡ ὁποία τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ὁραματισθῆ σκηνὲς ἀπὸ τὴν τρομερὴ Ἐσχάτη Κρίση.

Ἡ Λόλα Μοντὲς

Μὰ τί μποροῦσε νὰ κάνη ὁ δυστυχής ; Βασιλικὴ ἀπαίτησις ἦταν αὐτή. Κ' ἐπὶ τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια σκαρφαλωμένος πάνω σὲ κάτι τεράστιες σκαλωσιές, ζωγράφιζε, ζωγράφιζε διαρκῶς γιὰ νὰ φέρη σὲ πέρας τὸ τιτάνειο ἔργο ποὺ τοῦ εἶχαν ἀναθέσει.

Ὁ Λουδοβῖκος δὲν πῆγε καθόλου, κατὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ χρονικὸ διάστημα, νὰ παρακολουθήση τὸν ζωγράφο στὴν ἐργασία του, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ δῆ ὅλο τὸ ἔργο τελειωμένο. Κ' ἔτσι μόνον ὅταν ὁ ζωγράφος τὸν εἰδοποίησε πὼς ἔβαλε καὶ τὴν τελευταία πινελιά, πῆγε νὰ θαυμάση τὸ «καμάρι τῆς βασιλείας του», ὅπως τιτλοφοροῦσε προκαταβολικῶς τὸν πίνακα τοῦ Πέτρου Κορνηλίου, ποὺ θὰ ξεπερνοῦσε κι' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς καταπληκτικοὺς ὁραματισμοὺς τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου.

Μόλις ὅμως μπῆκε στὴν ἐκκλησία, μὲ δυνατὸ χτυποκάρδι καὶ ἀντίκρυσε τὴν ἀστεία καὶ ἀνέκφραστη τοιχογραφία τοῦ Πέτρου Κορνηλίου, στάθηκε σὰν ἀποσβολωμένος ἀπὸ τὴν κατάπληξη καὶ τὴν ἀπογοήτευσή του, ἐνῶ ὁ ταλαίπωρος ὁ ζωγράφος παρακολουθοῦσε μὲ ἀγωνία καὶ τὴν παραμικρὴ κίνηση στὴ φυσιογνωμία τοῦ Μαικήνα-Μονάρχου.

Ὁ Λουδοβῖκος, παρ' ὅλον τὸν πολιτισμό του, ἤτανε λιγάκι βάρβαρος κατὰ βάθος. Μόλις λοιπὸν εἶδε πὼς ὁ Πέτρος Κορνήλιος ὑπελήφθη πολὺ τῶν προσδοκιῶν του, γύρισε πρὸς τὸ μέρος του καὶ τοῦ εἶπε ἀπότομα :

— Δὲ μοῦ λές, σὲ παρακαλῶ, ξέρεις τί πρᾶγμα πρέπει νὰ γνωρίζη πρῶτα-πρῶτα ἕνας ζωγράφος ;

— Τί ; ρώτησε τρέμοντας σὰν τὸ ψάρι, ὁ μεγάλος καλλιτέχνης.

— Νὰ ζωγραφίζη, κύριε !...

***

Ὁ Λουδοβῖκος ἤτανε μανιώδης φίλος τοῦ θεάτρου. Μὲ τὰς καλλιτέχνιδας τῆς ἐποχῆς του εἶχε πολλὲς ἐρωτικὲς περιπέτειες. Ἔτσι, κοντὰ στὶς ἄλλες, ἀγάπησε καὶ τὴν περίφημη τυχοδιώκτρια πριμαντόννα Λόλα Μοντές, γιὰ τὴν ὁποία ἔχουμε γράψει καὶ ἄλλοτε.

Ἡ Λόλα Μοντὲς τὰ κατάφερε μέσα σὲ λίγο χρονικὸ διάστημα νὰ ἐξευτελίση τό Λουδοβῖκο στὰ μάτια τοῦ λαοῦ του καὶ νὰ τὸν κάνη ἕνα πραγματικὸ ἠθικὸ ἐρείπιο. Σχετικὰ μὲ τὴν κατάπτωση τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ βασιλέως—ποὺ εἶχε κατὰ βάθος ποιητικὴ καὶ ρωμαντικὴ ψυχὴ—σᾶς ἀναφέρουμε τὸ παρακάτω ἀνέκδοτο :

Ἡ Λόλα Μοντές, τὴν ὁποία ὁ Λουδοβῖκος κρατοῦσε κοντὰ του στό Μόναχο, ἔπληττε τρομερὰ στὴ μικρὴ αὐτὴ πόλη. Ὁ Λουδοβῖκος γιὰ νὰ διασκεδάση τὴν ἀγαπημένη του, τὴν ἔπεισε νὰ ποζάρη στὸν φημισμένο ζωγράφο Γουλιέλμο Κάουλμπαχ, γιὰ νὰ τῆς κάνη τὸ πορτραῖτο. Ἡ Λόλα δέχθηκε καὶ ὁ ζωγράφος ἔλαβε τότε τὴν τιμὴ καὶ τὴν εὐκαιρία νὰ γνωρίση τὴ μοιραία αὐτὴ γυναίκα, τὴν ὁποίαν καταρόντουσαν ὅλοι οἱ Βαυαροὶ ἐπειδὴ ἐξευτέλιζε τὸ βασιλέα τους.

Ζωγραφίζοντας ὁ Κάουλμπαχ τὴν Μοντὲς εἶδε καὶ ἀντελήφθη φρικτὰ πράγματα. Ἡ κοινότατη αὐτὴ πριμαντόννα, τὸ ἀδιάντροπο αὐτὸ γύναιο κοροΐδευε τὸν βασιλέα ἀδιάντροπα ! Γέρος πειὰ ὁ Λουδοβῖκος, ἐξῆντα ἐτῶν καὶ πλέον, στεκότανε μπροστά της σοῦζα, σὰν σκυλλάκι... Ἡ Μοντὲς ἔβριζε τὸ Λουδοβῖκο μπρὸς στὸν κατάπληκτο ζωγράφο, τοῦ μιλοῦσε πρόστυχα κι' ἀπότομα...

Ὅταν μάλιστα ἡ Λόλα τὸ παραξύλωνε μὲ τὶς προστυχιές της, ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας γυρνοῦσε στὸ ζωγράφο Κάουλμπαχ καὶ τοῦ ἔλεγε μὲ παραπονετικὴ φωνή :

— Εἴδατε τὶ ἄσκημα ποὺ ἐκφράζεται γιὰ μένα !... Θεέ μου ! Τὶ νὰ κάνω !

Ὁ Κάουλμπαχ ἔσκυβε μὲ πόνο τὸ κεφάλι, κρατῶντας μὲ κόπο τὰ δάκρυά του, ἐνῶ ὁ Λουδοβῖκος κύτταζε ἱκετευτικὰ τὴ Λόλα Μοντές, τὴ μόνη παρηγοριὰ τῶν γηρατειῶν του...Αὐτὴ ὅμως γελοῦσε ἄγρια καὶ σαρκαστικά, βλέποντας ἕνα τιμημένο στέμμα νὰ κυλιέται μπρὸς στὰ πόδια της !

Μιὰ μέρα, ἡ Λόλα Μοντὲς δὲν ἤθελε πειὰ νὰ ποζάρη στὸ ζωγράφο, ἐπειδὴ βαρέθηκε νὰ κάθεται ὧρες ἀκίνητη. Ὁ Λουδοβῖκος τὴ θερμοπαρακάλεσε νὰ ποζάρη δυὸ - τρεῖς φορὲς ἀκόμα γιὰ νά τελειώση τὸ πορτραῖτο της, τὸ ὁποῖο εἶχε σκοπὸ νὰ κρεμάση στὸ δωμάτιό του. Ἐκείνη ἀρνιόταν νὰ τοῦ κάνη τὸ χατῆρι καὶ τότε ξέσπασε μιὰ μικρὴ—οἰκογενειακὴ ἂς τὴν ποῦμε—σκηνή.

Ὁ Κάουλμπαχ, ἀπὸ λεπτότητα, ἀπεσύρθη πίσω ἀπὸ ἕνα παραβὰν καὶ προσεποιήθη πὼς ἀνακάτωνε κάτι χρώματα.

Μά ἡ περιέργεια ἦταν ἀνωτέρα τῶν δυνάμεών του.

Καὶ ὅταν ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἔβγαλε μὲ τρόπο τὸ κεφάλι του ἔξω ἀπὸ τὸ παραβάν, παραξενεμένος ἀπὸ τὴ βαθειὰ σιωπὴ ποὺ βασίλευε στὸ ἀτελιέ του—εἶδε τὸ Λουδοβῖκο τὸν Α΄, βασιλέα τῆς Βαυαρίας, γονατισμένον μπρὸς στὰ πόδια τῆς Λόλας Μοντές, καὶ τὴν τυχοδιώκτρια νὰ τοῦ χτυπάη ἐλαφρὰ τὴ φαλάκρα του μὲ τὴ βεντάγια της

ΕΝΑΣ ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΠΑΣΤΩΡ

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἐπέστρεψε στὴ Χριστιανία ἀπὸ μίαν περιήγησί του στὸν Βόρειο Πόλο, ὅπου ἔμενε πολὺν καιρὸ κάμνοντας εἰδικὲς τοπογραφικὲς μελέτες, ὁ Σουηδὸς Πάστωρ Ἐνάντερ. Ὁ Ἐνάντερ ἔμεινε στὴ Χριστιανία δυὸ μῆνες γιὰ ν' ἀναπαυθῆ κ' ἑτοιμάζεται τώρα νὰ ξεκινήση γιὰ τὰς ἐρήμους τοῦ Καναδᾶ, ὅπου πρόκειται νὰ συνεχίση τὶς μελέτες του. Ξεύρετε δὲ ποίας ἡλικίας εἶνε ὁ τρομερὸς αὐτὸς ἄνθρωπος ; Μόνον 86 ἐτῶν !

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΩΝΟΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ποιὸς δὲν εἶνε «τύπος», στὸν κόσμον αὐτό ;
Ποιὸς λίγο, ποιὸς πολύ, ὅλοι τύποι εἶνε.

Καὶ ὅταν οἱ τύποι αὐτοί, πηγαίνουν στὸν στρατό, τὸ περίφημο χακί, τοὺς ξελαμπικάρει καθαρώτερα.

Πόσα πρόσωπα περνοῦν, μέσ' ἀπ' τὸ μυαλό μου σὰν σκέφτουμαι τὸ στρατό !

Ἠ τὸν στρατιώτην ποὺ ἔτρωγε τὸ τυρί.

Θυμᾶμαι τὸν ντιστεγκὲ στρατιώτη ποὺ χτενιζότανε μὲ μαντέκες καὶ τριχολαβίδες κάθε ὥρα καὶ στιγμή, σὰν νὰ μὴν ἦταν στὸν Στρατῶνα, ἀλλὰ στὸ Ἀρσάκειο, τὸν στρατιώτη ποὺ πέθαινε, κάθε βράδυ, ἀπὸ ὅλες τοῦ κόσμου τὶς ἀρρώστειες γιὰ ν' ἀποφύγη τὰ γυμνάσια καὶ ἀνασταίνονταν κάθε πρωΐ, γιὰ νὰ καταβροχθίση τοῦ συσσιτίου τὸ τυρί, ποὺ τὸ φύλαγε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, θυμᾶμαι ἕναν κόσμο ὁλόκληρο, μιὰ ὡραία ἐποχὴ περνάει ἀπὸ τὴ φαντασία μου.

Ἀπὸ ποιὸν νὰ πρωταρχίσω καὶ γιὰ ποιὸν νὰ πρωτοπῶ ;

Ἄς ἀρχίσω ἀπὸ τὸν στρατιώτη ποὔτρωγε τὸ τυρί, τὸν μάγκα ἐκεῖνον τῆς Αἰγύπτου, ποὺ κροτάλιζε λίρες στὴν τσέπη του, καὶ παχειὲς κουβέντες στὸ στόμα του !

Ἀπόλαυσις ἦταν, ὁ ἄθλιος, ὅταν μᾶς διηγεῖτο τὴν ψεύτικη ἀρρώστεια του. Εἶχε μάθει καὶ μερικοὺς ὅρους ἐπιστημονικούς, ποὺ ἔκανε τὸν ἐπιλοχία νὰ θαυμάζη.

— Βρὲ τὸν διάολο ! Σὰν καλὸς γιατρὸς τὰ λές ! Καὶ ποῦ τὰ ἔκαθες ἐσὺ μωρὲ αὐτά ;

— Ἀρρώστησε βαρειά, κὺρ ἐπιλοχία, σὰν κ' ἐμένα καὶ ἂν δὲν μάθης νὰ τὰ λὲς καὶ σὺ ἀπ' ἔξω κι' ἀνακατωτά, νὰ ψοφήσουν ὅλοι οἱ γιατροὶ τοῦ κόσμου !

Ὁ ἐπιλοχίας σιωποῦσε καὶ ἐσκέπτετο νὰ βρῆ, πῶς εἶνε δυνατὸν ν' ἀποχτάη κανεὶς τόσες γνώσεις σὰν ἀρρωστάει. Καὶ σὰν ἁπλοϊκὸς ποὔτανε, κατέληγε στὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ γιατροὶ ποὺ ξέρουν τόσα πολλά, θὰ πέρασαν ἀπὸ ὅλες τὶς ἀρρώστειες τοῦ ντουνιᾶ.

Συχνὰ ὁ Αἰγύπτιος μάγκας μᾶς διηγεῖτο τὰ τῆς ἀρρώστειας του, μασσῶντας τὸ ἀπαραίτητο τυρί του.

— Μοῦ εἶχε ρθῆ χθὲς τὴ νύχτα, βρὲ παιδιά, κάτι σάν... συμφόρησις ! Προψὲς πάλι μ' ἔπιασε ἡ καρδιά μου καὶ ἔμεινα ξερός. Διαλείπουσα συγκοπὴ τῆς καρδίας ! Ξέρεις τί θὰ πῆ συγκοπὴ τῆς καρδίας καὶ μάλιστα καὶ διαλείπουσα !... Ἔπειτα ἕνας ὄγκος ἦρθε καὶ στάθηκε στὸ στῆθος μου, σὰν ἕνα μεγάλο κομμάτι ἀπό...

— Τυρί ; τὸν διακόψαμε.

— Τυρί, λέει ! Ἄλλοι πεθαίνουν καὶ ἄλλοι ἀστειεύονται... Τί νὰ σᾶς κάνω ; Ἔπρεπε ν' ἀρρωστήσετε καὶ τότε τὰ λέγαμε. Νὰ πάθετε παγετώδη, σὰν κι' ἐμένα, πυρετό, νὰ παγώση δηλαδὴ τὸ αἷμα σας μέσα στὶς ἀρτηρίες !..

— Ἀρ -**τυρί** - ες, θὲς νὰ πῆς ;

—...Καὶ νὰ αἰσθάνεσαι τόσο κι' ἄλλο τόσο τὰ κεφάλι σου, κεφάλι ποὺ δὲν εἶνε κεφάλι ἀλλά...

— ***Κεφαλοτύρι !***

—... Καὶ νὰ μὴν ἔχης κανέναν ποὺ νὰ σὲ προσέχη καὶ νὰ σὲ ἐπιτηρῆ....

— Νὰ σὲ ἐπι- **τυρί** !.. . θὲς νὰ πῆς.

***

Ἡ ἔξοδος τοῦ Μεσολογγίου...

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ Αἰγύπτιος φαντάρος, ὁ κατ' ἀποκοπὴν «ἐλεύθερος ἰατροῦ» ἄραξε στὴν κουτσαμάρα κ' ἐκεῖ πλέον στάθηκε. Ἐπὶ μιὰ βδομάδα δὲν ἄλλαξε ἀρρώστεια.

— Ἀπὸ τί θ' ἀρρωστήσης αὔριο ; τὸν ρωτούσαμε.

— Ἄφησέ με, καϋμένε ! Μὲ πέθανε τὸ πόδι μου. Δὲν ξέρεις ! Μπορῶ νὰ πάθω κι' ἀγγύλωσι !

Ἡ παράτασις ὅμως αὐτῆς τῆς ἀσθενείας ἄρχισε νὰ στενοχωρῆ τὴν ἐνωμοτία, ἡ ὁποία περνοῦσε τὶς ὧρες της κάθε πρωΐ, μὲ τὶς νέες ἀσθένειες ποὺ ὁ ψευτάρρωστος αὐτὸς ἐφεύρισκε.

— Μὰ δὲν θὰ ξεκολλήσης ἐπὶ τέλους ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια αὐτὴ τοῦ ποδιοῦ ; διαμαρτυρόμεθα.

Τὸ χαβᾶ του ὅμως αὐτός. Ἐξακολουθοῦσε νὰ προσποιῆται πὼς δὲν μποροῦσε νὰ κουνηθῆ ἀπ' τὸν πόνο τοῦ ποδιοῦ του.

Στὸ τέλος ὅμως ἀναγκάσθηκε νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ περπατήση. Μεταφέραμε τὴ χύτρα στὸ διπλανὸ θάλαμο. Πῶς θὰ κλεφτολογοῦσε πλέον τυρί ; Καὶ θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας, ἄλλαξε ἀρρώστεια.

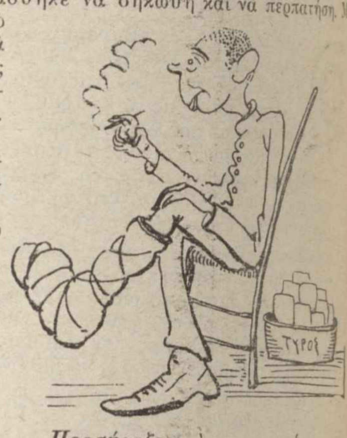

Προσήραξε στὴν κουτσαμάρα...

***

Ἄλλος τύπος στὸ στρατῶνα ἦταν καὶ τὸ «Ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον» !

Ἕνα παιδὶ δηλαδὴ ποὺ ἦταν συνειθισμένο νὰ ἔχη πάντοτε λεπτὰ ὡς πολίτης καὶ ποὺ βρέθηκε ξαφνικὰ στὸ στρατὸ σὲ μιὰ κλασικὴ ἀπενταρία. Στὴν ἀρχὴ στενοχωρέθηκε. Κατόπιν ὅμως μὲ τὴν φιλοσοφία τὰ διόρθωσε ὅλα περίφημα. Κλείστηκε μέσα στὸ μεγάλο οἰκοδόμημα, ποὺ χρησιμοποιούσαμε γιὰ στρατῶνα καὶ δὲν ἔβγαινε διόλου στὴν πόλι.

Κάθε βράδυ, ποὺ τελειῶναν τὰ γυμνάσια καὶ χαρούμενοι οἱ ἄνδρες τρέχανε στὴν πόλι, κάθε βράδυ, ποὺ ἐρημωνῶνταν ὁ στρατῶνας ὁ ἀπέραντος καὶ ἡ μελαγχολία κατέβαινε ἀπὸ ὅλες τὶς γωνιὲς μαζὶ μὲ τὸ σκοτάδι, τὸ «Ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον», ἀνέβαινε σ' ἕνα ψηλὸ παράθυρο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀγνάντευε μὲ σταυρωμένα χέρια, ὅλη τὴν χαρὰ ποὺ ἔφευγε γιὰ τὴν πόλι. Ἐκεῖ ἐνεπνεύσθη νὰ αὐτονομασθῆ «Ἡρωϊκὸν Μεσολόγγιον». Γιατὶ κι' αὐτὸς ἐπολιορκεῖτο στὸ στρατῶνα ἀπ' τὴν ἀπενταρία, ὅπως καὶ ἡ ἡρωϊκὴ πόλις κατὰ τὴν ἐπανάστασιη. Ἔτσι τουλάχιστον αὐτοπαρηγοριόταν μὲ τὸ ἡρωϊκό του ὄνομα !...

— Νὰ παντρευτῶ ἀπόψε !

Μιὰ μέρα ὅμως, ποὺ κάτι χρήματα βρεθῆκαν στὰ χέρια του, τοῦ τἄστειλε ἡ γιαγιά του, τότε... τότε ἔγινε ἡ περίφημος... ***ἔξοδος τοῦ Μεσολογγίου*** πρὸς τὰς Ἀθήνας. Τότε, τὸ ἴδιο βράδυ, ἔγιναν ἐκ μέρους του καὶ τά... *ἔξοδα* ἑνὸς γκιουβετσιοῦ, διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν του.

***

Ἄλλος πάλι τύπος ἦτανε τὸ «Γραμματόσημο», ποὺ ἐπωνομάσθη ἔτσι, γιὰ τὸ προτέρημα ποὺ εἶχε νὰ ***κολλάη*** παντοῦ.

Ἀστεῖος νέος καὶ εὐχάριστος ἀλλά... ἐρωτευμένος. Στὰ γυμνάσια, στὸ συσσίτιο, στὸν ὕπνο καὶ στὸν ξύπνο, ἤσουν ὑποχρεωμένος ν' ἀκοῦς περιπέτειες ἐρωτικὲς καὶ νὰ διαβάζης ἐπιστολές, πιστὰ ἀντιγραμμένες ἀπὸ τὰ παληὰ «ἐρωτικὰ ἐπιστολάρια».

Ἔλεγε τὸν ἔρωτά του σ' ὅλους, ἀλλά... προσοχή ! —ὑπὸ ἐχεμύθειαν—. Κ' ἔτσι ***«ὑπὸ ἐχεμύθειαν»*** τὸ εἶχε μάθει ὅλο σχεδὸν τὸ σύνταγμα ! Μιὰ νύχτα, ἐκεῖ ποὺ σκοτωμένοι ἀπὸ τὴν κούραση τῆς ἡμέρας κοιμόμαστε στὸν σκοτεινὸ τὸν θάλαμο, ὑπὸ περιορισμὸν διατελοῦντες, τὸ «Γραμματόσημο» μὲ ξύπνησε ἀπότομα :

— Ξύπνα, ξύπνα γρήγορα !

— Τί συμβαίνει ; Μὴν ἦρθαν Τοῦρκοι !

— Ὄχι.

— Μὴν ἔπαθε ὁ συτιστὴς Ρομπόκος, τίποτε ;

— Οὔτε !

— Μὴν ἔπεσε ἡ στέγη τοῦ στρατῶνος !

— Ὄχι, σοῦ λέω, βρὲ ἀδερφέ.

— Τότε γιατὶ μ' ἐξύπνησες ;

— Γιατί, ξέρεις ; Τ' ἀποφάσισα...

— Τί ἀποφάσισες ; Νὰ μὲ ξυπνήσης ; Τὸ πέτυχες ! Τί ἄλλο θές ;

— Ὄχι... Ἀποφάσισα νὰ παντρευτῶ.

— Τί νὰ κάνης λέει ;

— Νὰ παντρευτῶ.

— Πότε ; Ἀπόψε ;

— Ἅμα ἀπολυθοῦμε. Τί λὲς ἐσύ ;

— Παντρέψου !

Ὁ θόρυβος ἐξύπνησε τοὺς ἄνδρας...

— Δὲν εἶνε ὅμως ἄσχημο, νὰ σκλαβωθῶ ἀπὸ τώρα ; Τί μὲ συμβουλεύεις σύ ; Νὰ μὴν παντρευτῶ ;

— Μὴν παντρεύεσαι !

— Τί, ἀπὸ τὰ δυὸ νὰ κάνω ; Νὰ παντρευτῶ ἢ νὰ μὴν παντρευτῶ ;

— Ἢ νὰ παντρευτῆς ἢ νὰ μὴν παντρευτῆς.

— Ποιὸ ἀπὸ τὰ δυό ;

— Κάμε τα καὶ τὰ δυὸ καὶ ξεφορτώσου με !

— Μὰ καὶ τὰ δυὸ εἶνε ἀδύνατον νὰ γίνουν.

— Τότε μὴν τὰ κάνεις, ἀλλὰ ἄφησέ με νὰ κοιμηθῶ !

— Μὰ θέλω τὴν γνώμη σου !

— Τὴν γνώμη μου σοῦ τὴν εἶπα : Ἢ νὰ παντρευτῆς ἢ νὰ μὴν παντρευτῆς.

— Μὰ μιλᾶς ἀστειευόμενος, καϋμένε. Ὁ γάμος δὲν εἶνε παιχνίδι. Εἶνε πρᾶμμα σοβαρό.

— Τὸ ξέρω. Τὸ λέει καὶ τὸ τραγοῦδι.

— Λοιπόν, πρέπει νὰ σκεφθῆ κανείς, τί θὰ βγῆ ἄραγε ἀπ' αὐτόν ; Κωμωδία, τραγωδία ἢ δρᾶμα ; Ὁ γαμπρὸς δὲν εἶνε παρὰ ἕνας συγγραφέας δραματικός.

— Νομίζω ὅτι συγγραφέας εἶνε ὁ συμπέθερος.

— Τέλος πάντων. Τὸ κοινὸν εἶνε ἡ κοινωνία Ἢ θὰ τὸν χειροκροτήση ἢ θὰ τὸν μαξηλαρώση τὸν γαμπρό. Τί θὰ γίνη, ἄραγε, γιὰ μένα ;

— Τί θὰ γίνη στὸ μέλλον δὲν γνωρίζω. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως αὐτομαξηλαρώσου ! Πέσε, δηλαδὴ νὰ κοιμηθῆς στὸ μαξηλάρι σου...

— Καὶ τὸ κορίτσι μου τὸ ξέρεις ;

— Ὄχι.

— Εἶνε μάλαμα !...

— Μάλαμα ; Ἐξαργύρωσέ το !

— Ἔχει μιὰ γλυκειὰ φωνή ! Μιλάει τόσο ὡραῖα. Γράφει τόσο ὄμορφα !

— Σὺ ὅμως ὅταν μιλᾶς, γίνεσαι ἄσχημος πολύ. Δὲν ξέρεις πόσο σοῦ πηγαίνει ὅταν κοιμᾶσαι...

— Θέλεις νὰ σοῦ διαβάσω μιὰ ἐπιστολή της ;

— Εὐχαρίστως ἀλλά... ἀπὸ μέσα σου !

— Ἄφησε, καϋμένε τ' ἀστεῖα, ἐγὼ σοῦ μιλάω σοβαρά.

— Θὰ μ' ἀφίσης νὰ κοιμηθῶ ἢ ὄχι ;

— Ὄχι, ἂν δὲν μοῦ πῆς τὴν γνώμη σου !

— Τὴν θέλεις σοβαρῶς ;

— Ναί.

— Νάτηνε λοιπόν ! Νὰ μαξηλαρωθῆς προκαταβολικῶς, νὰ ἡσυχάσης.

Καὶ τοῦ πέταξα ἕνα μαξηλάρι. Ἐκεῖνος μοῦ τὸ ἀνταπέδωσε. Τοῦ τὸ ἐπέστρεψα ἀμέσως. Ὁ θόρυβος ἐξύπνησε τοὺς ἄνδρας.

— Τί συμβαίνει, βρέ, τί συμβαίνει ; Μήπως ἔγινε τυρκαϊά.

— Κάτι χειρότερο παιδιά. Τὸ «Γραμματόσημο» ἔγινε δραματικὸς συγγραφεὺς καὶ παντρεύεται. Μαξηλαρῶστε το !

Ἐπὶ ἕνα τέταρτο ὁ θάλαμος ἀναστατώθηκε ἀπὸ τὰ μαξηλάρια. Τὸ πῦρ μετεδόθη καὶ στὸν διάδρομο, ὁ διπλανὸς θάλαμος πῆρε κι' αὐτὸς φωτιὰ καὶ μέσα στὸ σεληνόφως, δυὸ-τρία μαξηλάρια φτερούγισαν ἀπὸ παράθυρα, σὰν τρομαγμένα μεγάλα κάτασπρα πουλιά.

Ὅταν ὁ πόλεμος κατέπαυσε τὸ «Γραμματόσημο» ἄρχισε νὰ διαμαρτύρεται.

— Ἐγὼ ἤθελα νὰ σᾶς ἐμπιστευθῶ τὸν πόνο τῆς καρδιᾶς μου, καὶ σεῖς μὲ ζαλίσατε μὲ τὶς μαξηλαριές !...

— Δὲν ἔχεις δίκηο νὰ παραπονεῖσαι.

— Μπᾶς καὶ θέλετε νὰ σᾶς πῶ κι' εὐχαριστῶ ;

— Βρέ, δὲν εἶπες ὅτι θὰ παντρευτῆς ;

— Μάλιστα, τὸ εἶπα !

— Ἔ... δὲν ξέρεις ὅτι τὸ μαξηλάρι στὸ γάμο εἶνε ἀπαραίτητο !..

***

Τέτοιοι τύποι περνᾶν ἄπειροι μέσα ἀπὸ τὶς ὠχρὲς σελίδες τοῦ παληοῦ σημειωματαρίου μου.

Ποῦ νὰ εἶνε σήμερα, καὶ τί νὰ γίναν ἄραγε ;

Νὰ ζοῦν, νὰ παντρευθῆκαν, νὰ χειροκροτηθῆκαν ἢ νὰ μαξηλαρωθῆκαν στὴ ζωή ;

Νὰ χαμογελάη τὸ στόμα τους, ὅπως στὴν χρυσῆ ἐκείνη ἐποχή, μέσα στὴ σκοτεινὴ στρατῶνα, ποὺ τὴ φώτιζε ἡ ὄρεξις καὶ ἡ νεανικὴ ζωή μας, ἢ νὰ σταλάζη τῆς πίκρας τὸ φαρμάκι ;

Νὰ γελοῦν ἄραγε, ἀκόμα ζωντανοὶ ἢ νὰ σαρκάζη τὸ πρόσωπό τους γυμνό, λειπόσαρκο κι' ἀποσκελετωμένο ;

Ὅπως κι' ἂν εἶνε ὅμως, σύμφωνα καὶ μὲ τῆς σχετικότητος τὸ νόμο, ἅμα ἀνοίξω τὸ παληό μου σημειωματάριο, τοὺς βλέπω νὰ πηδοῦνε ὅλοι, ὡραῖοι, ζωηροὶ καὶ γελαστοὶ πάντοτε μπροστά μου, μὲ τὸ τσαλακωμένο τους χακὶ καὶ μὲ τὰ ἔξυπνα τὰ μάτια, φαντάσματα παληοῦ καιροῦ, ποὺ ἔρχονται τὸν πόνο τους νὰ ποῦνε...

Σταμ. Σταμ.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

Τὸ Λονδῖνο ἔχει σήμερα χίλιες ἐκκλησίες καὶ τέσσερες χιλιάδες ζυθοπωλεῖα.

— Στὴ Γερμανία, ὑπάρχει μιὰ φιλόφτωχος ἑταιρεία τῆς ὁποίας τὰ μέλη μαζεύουν τ' ἀποτσίγαρα ἀπὸ τὰ καφενεῖα, τὰ ἐκμεταλλεύονται καταλλήλως καὶ μὲ τὰ χρήματα ποὺ εἰσπράττουν, κάνουν διάφορα δῶρα στὰ φτωχόπαιδα κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων.

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΒΑΦΤΙΣΙΑ

— Λοιπόν ! γειτόνισσα ἔμαθες νὰ νέα ;

— Τί εἶνε, ἀγάπη μου ;

— Ἡ κυρὰ Σωτήραινα γέννησε χτὲς τὴ νύχτα.

— Ἄ ! Θεέ μου ! πόσο ἄσχημη τὴν ἔκανε ἡ ἐγκυμοσύνη της.

— Δὲν πιστεύω νὰ εἶνε λιγώτερο ἄσχημη σήμερα.

— Καὶ δὲν μοῦ λές, τί ἔκανε ἀρσενικὸ ἢ θηλυκό ; Εἶχα βάλει στοίχημα μὲ τὸν κὺρ Μιχάλη, ποὺ κάθεται ἀντίκρυ μας, ὅτι θὰ κάνη ἀρσενικό.

— Ἐκέρδισε, ἔκανε ἀγόρι. Ἀλλὰ νὰ μὲ συγχωρέσης ποὺ σὲ ἀφήνω, γιατὶ εἶμαι καλεσμένη στὰ βαφτίσια καὶ δὲν ἔχω ἀκόμη ἑτοιμασθεῖ.

— Ἄκουσε...νὰ μοῦ φέρης κουφέτα καὶ νὰ ρθῆς νὰ μοῦ πῆς ποιοὺς εἶχαν καλέσει, γιατὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ Σωτήραινα ἔχασε τὴν ὡραία ἐκείνη γάτα, τὴν ὁποία νομίζει ὅτι τῆς τὴν ἔκλεψα ἐγώ, δὲν βλεπόμαστε οὔτε καὶ μιλοῦμε.

— Μετὰ χαρᾶς σας. Πῶς ὄχι.

Ἐνῶ ἡ δυὸ καλὲς γειτόνισσες μιλοῦσαν στὸ σπίτι τοῦ κὺρ-Σωτήρη, τοῦ ἐπαρχιώτη φαρμακοποιοῦ, εἶχαν ἀναστατωθεῖ τὰ πάντα.

Ἡ παραμάνα κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της τὸ μωρό, καὶ ἡ λεχώνα ἦταν ξαπλωμένη μὲ ὅσο μποροῦσε μεγαλείτερη χάρι στὸ κρεββάτι της. Ἡ γυναίκα ποὺ εἶχε παρασταθεῖ στὴ γέννα, πηγαίνει, ἔρχεται ψαχουλεύει ὅλες τὶς γωνίες, κάνει μεγάλες φασαρίες γιὰ τιποτένια πράγματα, καὶ μέσα στὴν ἀνεμοζάλη αὐτή, δὲν ξεχνάει νὰ φροντίση καὶ γιὰ τὸ πρόγευμά της, ἐπαναλαμβάνοντας διαρκῶς, ὅτι δὲν ἔχει βάλει τίποτα ἀκόμα στὸ στόμα της καὶ πὼς ἀκόμα εἶνε μὲ τὸν καφέ της.

Ἡ δυὸ ὑπηρέτριες τοῦ σπιτιοῦ εἶνε ἔξω φρενῶν κι' αὐτές, καὶ ὁ μπαμπᾶς τοῦ νεογέννητου μεγαλώνει τὴ γενικὴ ἀταξία τοῦ σπιτιοῦ, τρέχοντας ἀδιάκοπα καὶ φωνάζοντας σ' ὅλους :

— Εἶμαι μπαμπᾶς ! ἀπόχτησα ἀγοράκι, ἔκανα παιδί ! Θὰ γίνη μεγάλος ἄνθρωπος, εἶνε ἀπαράλλακτος....ἐγώ ! Θὰ τὸν κάνω γραμματισμένο, θὰ τὸν κάνω γιατρὸ καὶ ἐθνοφύλακα.

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴ γυναῖκα του τὴν ρωτάει :

— Ἀλήθεια, καϋμένη, πῶς θὰ τὸ βγάλουμε ; Ἀλλὰ νὰ σοῦ πῶ...Θὰ τὸ βγάλουμε πρῶτα Σωτήρη, γιατὶ εἶνε τὸ ὄνομά μου, χωρὶς καμμιὰ ἀντιλογία αὐτό. Ποιὸ ἄλλο ὄνομα θὰ τοῦ δώσουμε ἀκόμα ;

— Μὰ χριστιανέ μου, ξέρεις, ὅτι ὁ νουνὸς δίνει τὸ ὄνομα. Τὸ ὄνομα τὸ δικό του.

— Βέβαια, ἔχεις δίκηο. Καὶ πῶς ὀνομάζεται ὁ νουνός ;

— Ἐδουάρδος, ἀγαπητέ μου.

— Ἄ ! ἀλήθεια....εἶδες κόντεψα νὰ τὸ ξεχάσω...Ἐδουάρδος λοιπόν, ἔ, καλὸ ὄνομα εἶνε. Καὶ ὅμως θὰ προτιμοῦσα κανένα ἄλλο ὄνομα, περισσότερο χτυπητό, περισσότερο...Τέλος πάντων...Θυμᾶμαι ἕνα ὑπέροχο ὄνομα ποὺ ἄκουσα σ' ἕνα μελόδραμα, ποὺ ὑπῆρχαν λησταί....περίμενε, στὴν ἄκρη τῆς γλώσσας μου τρέχει...περίμενε.... Ἄ ναί...Φεροῦσκι...αὐτὸ μ' ἀρέσει !

— Μὰ ἄντρα μου, τὸ ὄνομα Φεροῦσκι εἶνε κοζάκικο, δὲν χτυπάει καλὰ στ' αὐτί.

— Λοιπὸν ἐγὼ σὲ βεβαιώνω ὅτι εἶνε ὄνομα ὡραιότατο, καὶ ὅταν ὁ γυιός μου γίνη φαρμακοποιὸς καὶ γράψη πάνω στὴν πόρτα του : ***Φαρμακεῖο Φεροῦσκι*** ! δὲν θὰ τὸ μετανοήσω καθόλου.

Μιὰ ἅμαξα στάθηκε αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι. Εἶνε ὁ νουνός, ὁ νέος ἔμπορος μὲ τὸ φράκο του, κρατῶντας στὴ μασχάλη του ἕνα πελώριο κουτὶ γεμᾶτο κουφέτα. Ἀνεβαίνει τρεχᾶτος, τοὺς ἀγκαλιάζει ὅλους, προσφέρει δῶρα.

— Ἄ, κύριε Ἐδουάρδε, ἐκάνατε τρέλλες, λέει ἡ κυρὰ-Σωτήραινα, δεχομένη τὰ κουφέτα, ἐνῶ ὁ κύριος Σωτήρης σφίγγει τὸ χέρι τοῦ νουνοῦ καὶ τοῦ λέει :

— Φίλε μου, ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω ὅτι εἴσαστε κουμπάρος μου.

Ὅλοι θαυμάζουνε τὸ παιδὶ καὶ ὁ κύριος Σωτήρης χαμογελάει κάθε φορὰ ποὺ λέει ὅτι τὸ παιδὶ θὰ γίνη ὡραῖο. Τέλος ξεκινᾶνε γιὰ τὴ δημαρχία. Μὰ ἡ ἅμαξα γέμισε πρὶν προφτάση ν' ἀνέβη ὁ κὺρ Σωτήρης, κ' ἔτσι ἀναγκάζεται νὰ τὴν ἀκολουθήση ἀπὸ μακρυὰ πεζός, τρίβοντας τὰ χέρια του καὶ λέγοντας ἀδιακόπως :

— Ἔχουμε βαφτίσια ! ἔχουμε βαφτίσια τοῦ παιδιοῦ μου, τοῦ Σωτηράκου-Φεροῦσκι Ἐδουάρδου !...

Ἀφοῦ τὸ παιδὶ ἐδηλώθηκε στὴ δημαρχία καὶ ἔγιναν ὅλοι οἱ τύποι, γυρίζουνε στὸ σπίτι, ὅπου εἶνε στρωμένο μεγάλο τραπέζι.

Κάθουνται στὸ τραπέζι, πίνουν, γελᾶνε, τραγουδᾶνε, ἀλλὰ μὲ σιγανὴ φωνὴ γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχήσουν τὴν λεχώνα καὶ κατὰ τὸ βράδυ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ κύριος Σωτήρης εἶνε τόσο εὐχαριστημένος ὥστε λέει ὑπερήφανα :

— Ἂν ἤμουνα ἑκατομμυριοῦχος, θἄθελα νὰ μοῦ ἔκανε ἡ γυναίκα μου...ἕνα παιδὶ τὸ μῆνα!...

Πὼλ δὲ Κὸκ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Γιὰ κείνους ποὺ ἐρωτεύουνται μόνον ἀπὸ λόγους ματαιοδοξίας, κάθε γυναίκα τοὺς εἶνε χρήσιμη, ἀλλὰ καμμιὰ δὲν τοὺς εἶνε ἀπαραίτητη.

Στένταλ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΔΑΜΑΛΑ

Τὰ φουσᾶτα Ἀχμὲτ τοῦ Γ' κατεβαίνουν στὴν Ἑλλάδα. «Θρῆνος καὶ αἰχμαλωσία τοῦ Μωρέως». Πόλεμος Ἐνετῶν καὶ Τούρκων. Τὸ λάφυρο ἑνὸς Ἀλγερίνου πειρατοῦ. Τὸ πάθημα ἑνὸς λαιμάργου Δεσπότη. Τί κάνει ὁ φόβος τῆς κρεμάλας. Ὁ χερόμυλος καὶ τ' Ἀραπόπουλο. Ποιὸς ἦταν ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Δαμαλᾶ.

Κατὰ τὴν ἄνοιξι τοῦ 1715 ὁ Σουλτᾶνος τῆς Τουρκίας Ἀχμὲτ ὁ Γ', παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὶς νωπὲς ἀκόμη ἐπιτυχίες του ἐναντίον τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Ρώσσων Πέτρου τοῦ Μεγάλου, βρῆκε μιὰ ἀσήμαντη ἀφορμὴ γιὰ νὰ κηρύξη τὸν πόλεμο ἐναντίον τῆς Ἑνετίας. Σκοπός του ἦταν νὰ ξαναπάρη τὸ Μωριᾶ, ποὺ τὸν εἶχε ἀποσπάσει ἀπὸ τὴν Τουρκικὴ κυριαρχία ὁ περίφημος στρατάρχης Φραγκῖσκος Μοροζίνης, ὁ ἐπωνομασθεὶς ***Πελοποννησιακὸς*** καὶ τὸν ὁποῖον κατεκύρωσε στὴν Ἑνετία ἡ συνθήκη τοῦ Κάρλοβιτς τῷ 1699. Στὸ γνωστὸ ἱστορικὸ ἔπος ποὺ φέρνει τὸν τίτλο «***Θρῆνος καὶ αἰχμαλωσία τοῦ Μωρέως***» καὶ εἶνε τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἡ Πελοπόννησος ἐθεωρεῖτο τότε : «***Ἡ καύχησι τῆς Βενετιᾶς τῆς πιάτσας τὸ στεντάρδο***». Γιὰ τοῦτο, καὶ ὅταν ἡ Ἑνετία «ἡ θαλασσοκράτειρα Νύμφη τοῦ Ἀδρία» ἔχασε τὴν πολύτιμη αὐτὴ κτῆσι της, ἐξασθένησε πολὺ καὶ ἄρχισε νὰ ξεπέφτη. Ὅπως μαρτυρεῖ ὁ ποιητὴς τοῦ «***Θρήνου***» Μάνθος Ἰωάννου, αὐτόπτης μάρτυς τῶν γεγονότων.

«Ἀπ' ὅσα ρένια βρίσκουνται
Ὁ Μωριᾶς εἶνε Βασίλειο
ὡς ὅλα τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ
θαμπώνουν ἀπ' τὸν Ἥλιο !...»

Στρατὸς λοιπὸν ἀπὸ 120 χιλιάδες ἄντρες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους 40.000 Γενίτσαροι, μὲ ἀρχηγὸ τὸν περιβόητο Μεγάλο Βεζύρη Ἀλῆ Δαμάτ Κουμουρτζῆ ξεκινᾶ ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολη προπεμπόμενος ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου. Ὡς στὴ Λάρισσα ὁ στρατὸς αὐτὸς συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἱερὴ σημαία τοῦ Προφήτου ποὺ ἐξεγείρει ἔξαλλο τὸ φανατισμὸ τῶν πιστῶν. Στὶς 14 Ἰουνίου 1715 ὁ στρατὸς αὐτὸς μπαίνει στὴν Ἑνετοκρατουμένη Πελοπόννησο, κυριεύει γοργὰ τὸ φρούριο τῆς Ἀκροκορίνθου καὶ κατεβαίνει ἀσυγκράτητος στὴν πρωτεύουσα τοῦ Βασιλείου τοῦ Μωρέως, στὸ Ναύπλιον.

Τὸ Ναύπλιον ἦταν τότε κατὰ τὸν ποιητὴ τοῦ «Θρήνου» :

«κορῶνα τοῦ Μωρέα
κι' ὅλα τοῦ ὑποτάζονταν
σὰν στὸν Ἀρχιερέα !»

Ὁ Ὀθωμανικὸς στρατὸς φτάνει καὶ στρατοπεδεύει στὴν Τύρινθα, μισὴ ὥρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι. Στὸν ἴδιο καιρό, ἰσχυρὸς Τουρκικὸς στόλος ἀπὸ ἑξῆντα μεγάλα πολεμικὰ πλοῖα κ' ἑκατὸ *γαλέρες* καὶ *γαλιάτσες*, μὲ ναύαρχο τὸν Καπετὰν Πασσᾶ Τζανοὺμ Χότζα τὸν Κορωναῖο, κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντο, μπαίνει στὸν εὐρύχωρο Ἀργολικὸ Κόλπο καὶ ρίχνει ἄγκυρα στὸ Τολό, (τὴν ἀρχαία Ἀσίνη), ὅπου ἦταν τότε ὁ Ναύσταθμος καὶ τὰ ναυπηγεῖα τῶν Ἑνετῶν !...

***

Ἀλγερῖνος πειρατὴς

Ὁ Ὀθωμανὸς στρατηλάτης, ἅμα ἐστρατοπέδευσε κοντὰ στὴν ἀκρόπολι τῆς Τίρυνθος, στέλνει τὸ δραγουμᾶνο του στὸν Ἑνετὸ Διοικητὴ τοῦ Ναυπλίου στρατηγὸ Ἀλέξανδρο Μπόνο καὶ τὸν διατάζει νὰ τοῦ παραδώση ἀμέσως τὰ Ναυπλιακὰ φρούρια, δηλ. τὸ Παλαμῆδι καὶ τὸν Ἴτς-Καλέ :

«Τὸ Δραγουμᾶνο του ἔστειλε στ' Ἀνάπλι μὲ τὴ βία
Στὸ Γκενεράλη μὲ καλὸ νὰ δώση τὰ κλειδία»..

Ἀλλ' οἱ πρόκριτοι τῆς πολιορκουμένης πόλεως συνεβούλευαν τὸ Διοικητὴ νὰ ἀντισταθῆ. Καὶ ὅπως λέει τὸ ποίημα :

«Ὁ Γκενεράλης τ' ἀποκρίθηκε μὲ πᾶσα ἐλευθερία
Πὼς τοῦ Βεζύρη δὲ χρωστῶ νὰ δώσω τὰ κλειδία
Κι' ἂν ἴσως θέλει τὰ κλειδιά, ἂς μοῦ κάνη τὴ χάρι
Στὸ Παλαμῆδι κρέμονται, κι' ἂς ἔρθη νὰ τὰ πάρη».

Ὁ Σερασκέρης θυμωμένος, προσκαλεῖ τὸν Καπετὰν Πασσᾶ νὰ πλεύση ἀμέσως καὶ ν' ἀποκλείση τὸ Ναύπλιον. Κ' ἔτσι στὶς 5 Ἰουλίου 1715 ὁ Ὀθωμανικὸς στόλος φανερώνεται στοὺς ἀπέναντι τοῦ Ναυπλίου Μύλους τῆς Λέρνης. Γιὰ ν' ἀναγκάση τοὺς πολιορκουμένους νὰ παραδοθοῦν μιὰ ὥρ' ἀρχήτερα, ὁ Τοῦρκος ναύαρχος, ἀποκλείει κάθε βοήθεια ποὺ μποροῦσε νὰ τοὺς ἔρθη ἀπὸ θαλάσσης, σχηματίζοντας μὲ τὰ πλοῖα του πυκνὴ ἁλυσσίδα ἀπὸ τὴν παραλία τῆς Λέρνης μέχρι τοῦ ἀπέναντι ἀκρωτηρίου τῆς Καραθώνας. Κι' ὁ ποιητὴς διηγεῖται :

«Τὴν Τρίτη ἀριβάρισε τοῦ Τούρκου ἡ ἁρμάτα
τ' Ἀνάπλι νὰ φοβίσουνε γιὰ νὰ δοθῆ μὲ πάτα.
Ἀπὸ τοὺς Μύλους ἄρχισε νὰ κάνη τὸ κορδόνι,
στὴν Καραθῶνα τὤκλεισε κανεὶς νὰ μὴ γλυτώνη.
Κάτεργα εἰκοσιτέσσερα, καράβια ἑξηνταδύο
γαλιῶτες ἤσανε πολλὲς ποὺ τὤκλεισαν τριγύρω...»

Κατὰ τὴν ναυτικὴ συνήθεια τῆς ἐποχῆς, ὁ Ὀθωμανικὸς Στόλος ἐσυνωδεύετο καὶ ἀπὸ πολλὰ πειρατικὰ πλοῖα, Ἀλγερίνικα, τὰ ὁποῖα ἦταν γεμᾶτα ἀπὸ κουρσάρους ἕτοιμους νὰ σφάξουν καὶ νὰ λεηλατήσουν, μὲ τὴν ἀνοχὴ τῶν Τούρκων.

***

Κοντὰ στὴν εἴσοδο τοῦ Ἀργολικοῦ Κόλπου, στὸν πορθμὸ ποὺ χωρίζει τὴ νῆσο Καλαύρεια (τὸ σημερινὸ Πόρο) ἀπὸ τὴν ἀπέναντι παραλία τῆς ἀρχαίας Τροιζῆνος (τὸ σημερινὸ Δαμαλᾶ), ἕνας Ἀλγερῖνος πειρατὴς πλέοντας μὲ τὸ καράβι του γιὰ ν' ἀνταμώση τὸν Ὀθωμανικὸ Στόλο, διέκρινε μιὰ μικρὴ ψαρόβαρκα, ἡ ὁποία εἴτε γιατὶ τὴν εἶχε σπρώξει ἀντίθετος ἄνεμος, εἴτε γιὰ νὰ ψαρέψη περισσότερα ψάρια, εἶχε ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴν παραλία.

Στὴ βαρκούλα αὐτὴ ἦταν μέσα ψαρεύοντας ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ Δαμαλᾶ. Ὁ καλοφαγᾶς Δεσπότης, μὴ φανταζόμενος τὸν κίνδυνο ποὺ διέτρεχε ἀπὸ τοὺς κουρσάρους, εἶχε πολὺ ξεθαρρευθεῖ. Ὅταν εἶδε μπροστά του τὸ πειρατικό, ἦτανε πειὰ ἀργά. Οἱ κουρσάροι τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔρριξαν στὸ ἀμπάρι καὶ τὸν ἔφεραν σκλάβο στὸν ἀρχιναύαρχο τοῦ Στόλου.

Ὁ Καπετὰν Πασσᾶς ὑπεχρέωσε τὸν αἰχμάλωτο Ἐπίσκοπο νὰ γράψη στοὺς πολιορκουμένους Ναυπλιεῖς συμβουλευτικὲς ἐπιστολές. Τοὺς ἐξώρκιζε νὰ πάψουν νὰ βοηθοῦν τοὺς «ἀλλοδόξους» Ἑνετοὺς καὶ νὰ κάνουν ὅτι μποροῦν γιὰ τὴ γρήγορη παράδοση τῶν φρουρίων. Πρέπει νὰ σημειώσουμε, ὅτι ὁ δυστυχὴς Ἐπίσκοπος στὴν ἀρχὴ δὲν ἠθέλησε νὰ γράψη ἕνα τέτοιο γράμμα, ὅταν ὅμως εἶδε νὰ ἑτοιμάζουν τὸ σχοινὶ γιὰ νὰ τὸν κρεμάσουν στὴν ἀντένα τῆς ναυαρχίδος τὰ γόνατά του ἐλύθηκαν ἀπὸ τὸ φόβο καὶ δέχτηκε νὰ γράψη ὅτι τοῦ ὑπαγόρεψαν.

Ἐν τούτοις, γιὰ νὰ δώση στοὺς ὁμογενεῖς του νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἔγραψε κατόπιν βίας, ἔβαλε κρυφὰ στὴν ἐπιστολή του καὶ τὸ ἀκόλουθο ὑστερόγραφο :

«Ἐπίσκοπος κρεμάμενος
Ἔγραφε κι' ἀπόγραφε».

Ἀλλὰ δὲν ἦταν μόνον ὁ Ἐπίσκοπος πονηρός. Ἦταν καὶ ὁ Καπετὰν Πασσᾶς, ὁ ὁποῖος ἀνεκάλυψε τὸ ὑστερόγραφο, διέταξε νὰ δείρουν μέχρις αἵματος τὸ δυστυχῆ κληρικὸ καὶ τέλος νὰ τὸν παραδώσουν πάλι στὸν Ἀλγερῖνο πειρατή, ὁ ὁποῖος «μποροῦσε νὰ τὸν κάνη ὅ,τι θέλει».

***

Ἔμεινε λοιπὸν στὸ Ἀλγερίνικο καράβι ὁ αἰχμάλωτος Ἐπίσκοπος ὑποχρεωμένος νὰ κάνη τὶς ἐξευτελιστικώτερες ἀγγαρεῖες. Οὔτε τὰ γηρατεῖα του, οὔτε τὸ σχῆμα του, στάθηκαν ἱκανὰ νὰ μαλάξουνε τὶς καρδιὲς τῶν πειρατῶν.

Τέλος ἡ πολιορκία ἐτελείωσε. Τὸ Ἀνάπλι παραδόθη στοὺς Τούρκους, ὁ στόλος ἔφυγε καὶ μαζὺ μὲ αὐτὸν ὁ Ἀλγερῖνος πειρατής, φέρνοντας μαζὺ καὶ τὸν κακότυχο Ἐπίσκοπο. Τὸν ἐπήγαινε ὑπηρέτη στὸ σπίτι του !

Ἡ γυναίκα τοῦ πειρατοῦ, ἅμα τὸν εἶδε γέρο, σκέφτηκε νὰ τοῦ δώση δουλειὲς ἀνάλογες μὲ τὴ σωματική του κατάστασι. Τὸν ἀνάγκασε ν' ἀλέθη σιτάρι μὲ τὸ χερόμυλο καὶ ν' ἀποκοιμίζη κουνῶντας τὸ μωρό της, τὸ πειρατόπουλο !...

Μὲ Ἰώβειο ὑπομονὴ ὁ ταλαίπωρος κληρικὸς ἐκτελοῦσε τὴ διπλῆ αὐτὴ ἐξευτελιστικὴ ἀγγαρεία, μὲ τὸ χέρι ἀλέθοντας καὶ τὸ πόδι κουνῶντας. Καμμιὰ φορὰ ὅμως οἰκτείροντας τὴν τύχη του καὶ τὰ αἴτια ποὺ τὴν ἐπροκάλεσαν, ἐσιγομουρμούριζε τὸ ἀκόλουθο τραγουδάκι !

«Ἰπίσκοπε τοῦ Δαμαλᾶ,
Δίχως νοῦ, δίχως μυαλά,
Τὰ λιανὰ δὲν ἤθελες
Τὰ μεγάλα γύρευες,
Γύρνα τὸ χερόμυλο
Κούνα τ' Ἀραπόπουλο...»

Τὸ τραγουδάκι αὐτὸ διατηρεῖται ἀκόμη στὰ λαϊκὰ στόματα, γιὰ νὰ χαρακτηρίση τὴν πλεονεξία καὶ τ' ἀποτελέσματά της.

Πενῆντα χρόνια ἀργότερα, στὰ 1765, ὁ Ἄγγλος περιηγητὴς Σάντλερ ἐπέρασε ἀπὸ τὸ Δαμαλᾶ καὶ ἄκουσε τοὺς στίχους αὐτοὺς ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς παπᾶ ποὺ τὸν ἐφιλοξένησε.

***

Ἀλλὰ ποιὸς ἦταν ὁ δυστυχισμένος αὐτὸς Ἐπίσκοπος ; Οἱ ἱστορικοὶ ἔχουν ἀνακαλύψει τ' ὄνομά του. Ὁ μακαρίτης Λαμπρινίδης γράφει τ' ἀκόλουθα :

«...Ὁ τοιαῦτα ὑποστὰς ἐν Ἀλγερίῳ Ἐπίσκοπος τοῦ Δαμαλᾶ ἦταν ὁ θεοφιλέστατος Ἰάκωβος ὁ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς τελευταίας ὑπὸ τῶν Τούρκων ἁλώσεως τῆς Πελοποννήσου εὐκλεῶς ἀρχιερατεύων τῆς Ἐπισκοπῆς Δαμαλᾶ καὶ Πεδιάδος, ὅπως κατὰ τὸν Μεσαίωνα ἐκαλεῖτο ἡ ὅμορος τῇ ἀρχαίᾳ Τροιζῆνι Ἐπιδαυρία ἐκ τοῦ Φραγκικοῦ φρουρίου αὐτῆς Πιάδας, τοῦ ἐν ἔτει 1205 ἀνεγερθέντος ὑπὸ τοῦ κατακτήσαντος μέγα μέρος τῆς Πελοποννήσου Μαρκίωνος Μομφεράτου Βονιφατίου. Εἰς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ἀγόμεθα ἐκ συγχρόνων ἐπιγραφῶν διατηρουμένων ἀκόμη καὶ σήμερον ἐπὶ ἀρχαίων χριστιανικῶν ναῶν τῆς Ἐπισκοπῆς Δαμαλῶν καὶ Πεδιάδος, ἐκ τῶν ὁποίων μᾶλλον ἀξία λόγου εἶνε ἡ ἑπομένη :

«Οὐρανὸς πολύφωτος ἡ Ἐκκλησία
ἐνεδείχθη, ἅπαντας φωταγωγοῦσα
τοὺς πιστούς· ἐφ' ᾧ ἑστῶτες κραυγάζομεν
Τοῦτον τὸν οἶκον στερέωσον, Κύριε».

«Ἐν ἔτει αψιγ' (1713) ἀρχιερατεύοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κυρ. Κυρ. Ἰακώβου».

***

Ὁ δυστυχὴς Ἐπίσκοπος δὲν εὐτύχησε ν' ἀπελευθερωθῆ. Ἕνα πρωΐ τὸν εὑρῆκαν νεκρὸ πλάγι στὸ χερόμυλο καὶ τὸν ἔθαψαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι τοῦ Ἀλγερίου.

Ὁ Παλαιὸς

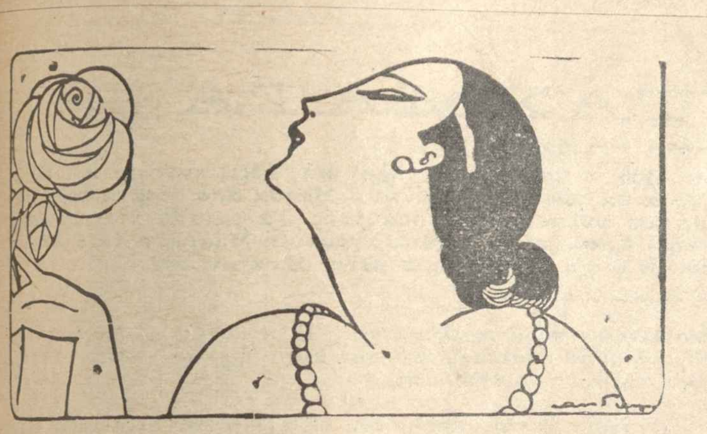

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Δικτάτωρ καὶ... Διδάκτωρ

Στὴ πρώτη Ἐθνοσυνέλευση τοῦ 1910, ὅταν ἐγίνετο ἡ ἱστορικὴ συζήτησις ἂν ἡ Βουλὴ θὰ ἦταν Ἀναθεωρητικὴ ἢ Συντακτική, ὁ Βενιζέλος ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς Ἀναθεωρητικῆς.

Μερικοὶ φίλοι του ὅμως «Συντακτικοὶ» τοῦ παρήγγειλαν ὅτι εἶνε κατὰ τῆς «Ἀναθεωρητικῆς» καὶ ἐπρόβαλαν διάφορα νομικὰ κωλύματα ἐναντίον της.

Ὁ Βενιζέλος στὴν ἀρχὴ δὲν εἶπε τίποτε. Τὸ ἀπόγευμα ὅμως στὴ Βουλή, ἀνέβηκε ἀπάνω στὸ βῆμα καὶ δήλωσε τὰ ἑξῆς, ὀλίγον πρὸ τῆς ψηφοφορίας :

– Καὶ Συντακτικοὶ ἂν γίνετε θὰ σᾶς διαλύσω. Δὲν κυβερνοῦν τὰ ἐπιστημονικὰ δόγματα, ἀλλὰ ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων.

– Εἶσαι δικτάτωρ τὸ λοιπόν ; τοῦ εἶπεν ὁ μακαρίτης Ράλλης.

– Ὄχι δικτάτωρ, ἀλλὰ ***διδάκτωρ***. Σᾶς διδάσκω δηλαδή !... Ἀπήντησεν ὁ Βενιζέλος.

***

Ἡ ἐφημερίδα τοῦ Μερκούρη

Μιὰ φορὰ εἶχε πάει νὰ παρακολουθήση τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς, ὁ τότε Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Σπυρ. Μερκούρης.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Βουλὴ ἀργοῦσε ν' ἀρχίση, γιὰ νὰ περάση τὴν ὥρα του, πῆρε καὶ διάβαζε μιὰ Γαλλικὴ ἐφημερίδα.

Ἀπὸ κάτω τὸν ἔβλεπαν οἱ Ε. Ρέπουλης καὶ Ν. Δημητρακόπουλος, ὑπουργοὶ καὶ οἱ δύο τότε.

– Τί νὰ διαβάζη ἄραγε καὶ εἶνε τόσο ἀφοσιωμένος, ρώτησε ὁ μακαρίτης Ρέπουλης, ὁ ὁποῖος ὡς μύωψ δὲν διέκρινε καλὰ τὸν μακαρίτη τὸ Δημητρακόπουλο.

– Ἐφημερίδα φράγκικη.

– Δηλαδή ;

– ***Μερκοὺρ ντὲ φρὰνς***, ἀπάντησε λογοπαίζων ὁ τότε ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΟΙ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΙ

(Τοῦ Ἱσπανοῦ Σαντιάγκο Ρουσινιὸλ)

Μὲ τὸ γλυκὸ ρυθμὸ τοῦ φυσεροῦ
Ἂς φεύγη τὸ τραγοῦδι μας ξυπνοὺς νὰ μᾶς βαστάει.
Μακρυὰ ἀπὸ μᾶς ἡ τεμπελιὰ
Ἐμπρὸς ἀδέρφια στὴ δουλειά !
Πὶμ πὰμ - πὶμ πάμ !
Δουλειά, παιδιά !
Κ' ὕστερ' ἀνάπαυση γλυκειά...

Ὁ ἴσκιος πῶς εἶν' ὄμορφος ὅταν ὁ ἥλιος καίει !
Καὶ τὸ κρεββάτι τί γλυκὸ σὰν κάνει κρύο !
Καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἡ δουλειὰ μιὰ ξαγορὰ εἶνε λέει
Μπρὸς γιὰ μιὰ τέτοια ξαγορὰ
Πὶμ πὰμ - πὶμ πάμ !
Δουλειά, παιδιά !
Κ' ὕστερ' ἀνάπαυσι γλυκειά.

Ἀδέρφια, ἂς τραγουδήσωμε τὸ θλιβερὸ τραγοῦδι·
κ' ἡ ὥρα φθάνει ποὺ κανεὶς τίποτε πιὰ δὲν κάνει,
Γιὰ στοχασθῆτε τὸ γλυκό, τὸν ἥσυχο τὸν ὕπνο
τὸν ὕπνο τὸν αἰώνιο κάτω ἀπ' τὰ κυπαρίσσια...
Πὶμ πὰμ - πὶμ πάμ !
Δουλειά, παιδιά !
Κ' ὕστερ' ἀνάπαυσι γλυκειά...

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

(Τοῦ Παύλου Βερλαὶν)

Μέσ' στὸ θολὸ ποτάμι ἀπὸ τὴν καταχνιὰ
Ὁ ἴσκιος ἀπ' τὰ δέντρα πεθαίνει σὰν καπνιά,
Ἐνῶ ψηλὰ στ' ἀληθινὰ τὰ κλώνια
Στενάζουν τὰ τρυγόνια.

Πόσες φορὲς διαβάτη στὸ σκοτεινὸ αὐτὸ τόπο
Τὸν ἴδιο ἑαυτό σου χλωμὸ κ' ἐσὺ δὲν εἶδες,
Ἐνῶ θὰ κλαίγαν στὰ ψηλὰ φυλλώματα
θλιμμένες οἱ πνιγμένες σου ἐλπίδες ;...

ΤΗ ΝΥΧΤΑ

(Τοῦ Γερμανοῦ Αὐγούστου Φὸν Πλάτεν)

Πῶς πετάχθηκα ἀπάνω στὴ νυχτιά, στὴ νυχτιὰ
κάτι αἰσθάνθηκα μ' ἔσερνεν ὄξω—
τοὺς δρόμους παράτησα ποὺ ὁ σκοπὸς ἀγρυπνᾶ
καὶ διαβαίνω σιγά,
στὴ νυχτιά,—στὴ νυχτιά,
τὴν πύλη μὲ τὸ γοτθικὸ τὸ τόξο...

Τοῦ μύλου βροντοῦσαν τὰ νερὰ στὰ γκρεμιά,
ἀκουμπῶ στὸ γιοφύρι
καὶ τὰ κύματα κοίταζα κάτω βαθιά,
κυματίζαν σιγὰ
στὴ νυχτιὰ - στὴ νυχτιά,
δίχως ἕνα στὰ πίσω νὰ σύρη...

Γυρνούσανε πλήθια τἀστέρια πολλὰ
σὲ δρόμο ἐναρμόνιο ἀπάνω,
τὸ φεγγάρι φωτοῦσε μαζὺ γαληνά,
σπιθιρίζαν σιγὰ
στὴ νυχτιὰ—στὴ νυχτιά,
μέσ' ἀπ' τὸ διάστημα τὸ πλάνο...

Ἐκοίταξα ἀπάνω στὴ νυχτιὰ στὴ νυχτιά,
ἐκοίταξα κάτω καὶ πάλι...
Ἀλλοί, ὅπως τὶς μέρες σου πέρασες πειά,
τώρα πνίξε σιγὰ
στὴ νυχτιὰ—στὴ νυχτιά,
τὴν μετάνοια στὴν καρδιά σου ποὺ πάλλει !...

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΤΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Οἱ Σλαῦοι καὶ τὰ πνεύματα. Τί εἶνε ἡ ὁμίχλη. Πόθεν προῆλθε ἡ ἑλληνικὴ λέξις «ντούχνισε». Τί πιστεύουν στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Πολωνία γιὰ τὸ α μα τῶν σκοτωμένων. Μάτσα ἀπὸ βότανα ποὺ ἐμπόδιζαν τοὺς βρυκόλακας νὰ βλάψουν. Ὁ Ἀράπης ποὺ φυλάει τοὺς θησαυρούς. Τὰ φαντάσματα τῶν Τούρκων. Ἕνα δοκάρι ποὺ στάζει αἷμα στὸ τζαμὶ τῆς Τραπεζοῦντος. Μιὰ ἀγρυπνία Μπαμπάδων. Ὁ σκοτωμένος Χότζας καὶ τὸ φυλαχτό του. Ἡ ψυχὴ τοῦ Κρεμιὲ μετὰ θάνατον, κτλ.

Συνεχίζομεν σήμερα τὴν περίεργη μελέτη μας περὶ φαντασμάτων.

Οἱ Σλαῦοι πιστεύουν ὅτι ἡ ὁμίχλη ποὺ πέφτει στὴ γῆ, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ ψυχὲς τῶν πεθαμένων, ἡ ὁποῖες ἔρχονται ἀπὸ τὸν κάτω κόσμο, γιὰ νὰ τιμωρήσουν τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὶς ἁμαρτίες των. Γι' αὐτὸ ἡ ὁμίχλη εἶνε βαρειὰ καὶ πνιγηρά. Καὶ γι' αὐτὸ πιέζονται ἡ ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων ὅταν πέφτη ὁμίχλη.

Τὰ πνεύματα, ἡ ψυχὲς δηλαδή, στὶς Σλαυϊκὲς γλῶσσες λέγονται «Ντούχνιτς». Ἴσως ἀπ' τὴ λέξη αὐτὴ νἄγινε, καὶ ἡ δημώδης ἑλληνικὴ λέξις «Ντούχνισε», ὅπως στὴ φρᾶσι: «***Ντούχνισε*** ὁ τόπος!»

Δηλαδὴ ἀντάριασε ὁ τόπος ἢ γέμισε ἀπὸ καπνούς.

***

Στὴν Πολωνία, ὅπως καὶ στὴν Ἑλλάδα πιστεύουν ὅτι τὸ αἷμα τοῦ σκοτωμένου καὶ ἰδίως τοῦ δολοφονημένου, βογγάει καὶ κλαίει ὅλη τὴ νύχτα στὸ μέρος ὅπου χύθηκε. Γιὰ νὰ σωπάση πρέπει νὰ ποτισθῆ τὸ μέρος αὐτὸ μὲ δάκρυα.

Γι' αὐτὸ ἡ γυναῖκες, ἡ συγγενεῖς τοῦ δολοφόνου, σηκώνονται τὴ νύχτα καὶ πηγαίνουν καὶ κλαῖνε ἀπάνω στὸ μέρος ποὔγινε ἡ δολοφονία.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ αἷμα ζωντανεύει «τὶς ***σημαδεμένες νύχτες***»— καὶ σημαδεμένες νύχτες λένε, τὶς νύχτες ποὺ ἔχουνε ὧρες κακές,— πρέπει, ἡ γυναῖκες ποὺ θὰ πᾶν νὰ κλάψουν, νὰ βαστοῦν ἀπάνω τους ἕνα μάτσο ἀπὸ βότανα ἢ νὰ κρατοῦν στὴν τσέπη τους ἕνα κομμάτι ἀπὸ γογγύλι ἐπάνω στὸ ὁποῖο νὰ ἔχουν καρφώσει τρία σποριὰ κριθάρι. Ἔτσι τὸ αἷμα δὲν ζωντανεύει.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ παραδόσεις ποὺ ἀναφέρουν ὅτι πολλὲς φορὲς τὸ αἷμα ἐζωντάνεψε, τυλίχτηκε σὰν κόκκινο φεῖδι ἀπάνω σὲ περαστικοὺς διαβάτες, ποὺ ἄκουσαν τοὺς θρήνους κ' ἔτρεξαν νὰ ἰδοῦνε τί συμβαίνει καὶ τοὺς ἔπνιξε!

Θέλουν δὲ νὰ εἰποῦν ὅτι ἂν πέση ξύδι, ἐπάνω στὸ μέρος ποὺ χύθηκε αἷμα σκοτωμένου, τὴ νύχτα τῶν ψυχῶν (1 Νοεμβρίου), τσιρίζει καὶ καπνίζει, σὰν νὰ ἔπεσε ἀπάνω σὲ ἀναμμένο σίδηρο! Καὶ τὸ τσίρισμα αὐτὸ τὸ ἀποδίδουν στὸ ὅτι, καίονται καὶ πονοῦν ἡ ψυχὲς τῶν πεθαμένων...

***

Καὶ στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει παράδοσις ὅτι οἱ θαμένοι θησαυροί, μὲ τὸν καιρὸ στοιχειώνουν. Κι' ὅτι βγαίνουν τὴν νύχτα καὶ γυρίζουν γύρω στὰ μέρη ὅπου εἶνε θαμένοι. Ἀκόμη δὲ ὅτι τὶς νύχτες, παρουσιάζεται ἕνας Ἀράπης, μὲ ἕνα τσιμποῦκι μακρυό, καὶ φυλάει καὶ βοσκάει τοὺς στοιχειωμένους θησαυρούς.

Τί σχέσι ἔχει τώρα ὁ Ἀράπης μὲ τοὺς στοιχειωμένους θησαυροὺς καὶ γιατὶ τὸν ἔβαλεν ἐκεῖ ἡ φαντασία τοῦ λαοῦ, ἡ λαογραφικὴ ἐπιστήμη ἀκόμα δὲν μᾶς τὸ ἐξήγησε. Ἴσως, γιατὶ ὁ Ἀράπης συμβολίζει τὸ σκότος καὶ τὰ ἐρέβη, μέσα στὰ ὁποῖα κρύβουνται οἱ θησαυροί.

***

Ἄπειρες ἐμφανίσεις δαιμόνων σημειοῦν αι στὴ Γραφὴ καθὼς καὶ στὰ μετέπειτα ἱερὰ βιβλία, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ τῆς Ἁγίας Θηρεσίας...

Ἡ Ἁγία Θηρεσία, ἐνῶ μιὰ ἡμέρα ἦταν γονατιστὴ ἐμπρὸς στὸ προσευχητάριό της, εἶδεν ἄξαφνα νὰ ἐμφανισθῆ ὁ Διάβολος ἐμπρός της, μὲ μιὰ τέτοια μορφὴ ποὺ τῆς προξενοῦσε φρίκη καὶ ἀποτροπιασμό! Ἀφοῦ πῆγε καὶ κάθησε πρὸς τὰ ἀριστερά της, ἄρχισε νὰ τῆς μιλάη μὲ ἕνα μεγάλο καὶ μαῦρο στόμα, ποὺ τὴν ἔκανε νὰ ἀνατριχιάζη, ἐνῶ τὸ σῶμα του ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ μιὰ λάμψι ζωηρή.

Τῆς ἔλεγε ὅτι τοῦ εἶχε ξεφύγει καὶ ὅτι ἤξευρε τὸν τρόπο γιὰ νὰ τὴν ξαναπιάση.

Ὁ φόβος ποὺ ἔπιασε τὴν Ἁγία ἦταν ἀπερίγραπτος. Ἄρχισε νὰ ἐπικαλεῖται τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα καὶ ἔτσι κατώρθωσε νὰ κάμη τὸ Διάβολο νὰ ἐξαφανισθῆ ἀπὸ κοντά της, σὰν καπνός. Ἀλλὰ δὲν πέρασε πολὺ ὥρα καὶ πάλιν παρουσιάστηκε, ἀπαίσιος καὶ φρικτός! Αὐτὸ ἐπανελήφθη πάρα πολλὲς φορές. Ἡ Ἁγία τότε, μὴ ξέροντας τί νὰ κάμη, γιὰ νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸν Σατανᾶ, ἐπῆρε ἁγιασμό, ἐράντισε γύρω της καὶ ἔτσι ἐγλύτωσε.

***

Δὲν ἔχουν φαντάσματα μόνον οἱ Χριστιανοὶ ἀλλὰ καὶ οἱ ἀλλόδοξοι.

Μιὰ παλαιὰ Τουρκικὴ παράδοσις, γιὰ ἕνα τζαμὶ τῆς Τραπεζοῦντος ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

Στὴ σκιὰ ἑνὸς μεγάλου δένδρου, εἶχε κοιμηθεῖ ἕνα μεσημέρι ἕνας γέρος Χότζας.

Στὸ στῆθος του ὁ Χότζας αὐτός, εἶχε ἕνα φυλαχτὸ πολύτιμο, μέσα σὲ μαλαματένια θήκη. Διαβάτες ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ κεῖ, εἶδαν τὴν πολύτιμη θήκη καὶ γιὰ νὰ τὴν πάρουν ἐσκότωσαν τὸν Χότζα καὶ τὸν ἔθαψαν στὴ ρίζα τοῦ μεγάλου δένδρου.

Ἔτσι ὁ Χότζας χάθηκε ἀπ' τὸν κόσμο.

Ἔπειτα ἀπὸ πολὺν καιρόν, ὁ Πασσᾶς τῆς Τραπεζοῦντος θέλησε νὰ φτιάση ἕνα τζαμὶ καὶ ζητοῦσε ξῦλα μεγάλα, γερὰ καὶ στερεά. Κόψανε πολλὰ ἀπὸ τὰ γύρω σύδεντρα μέρη καὶ μαζὺ μὲ τ' ἄλλα καὶ τὸ μεγάλο δένδρο, ποὺ στὴ ρίζα του σκοτώθηκε, ληστεύθηκε καὶ θάφτηκε ὁ Χότζας. Ἀπ' τὸ δένδρο αὐτὸ βγάλαν ἕνα μεγάλο «ντερέκι» (δοκόν), τόσο καλὸ καὶ ἴσιο ποὺ ἀποφάσισαν νὰ τὸ βάλλουνε στὴ μέση, γιὰ στήριγμα τῆς οἰκοδομῆς. Καθὼς τὸ πελεκοῦσαν ὅμως οἱ μαστόροι, τὰ ἐργαλεῖα τους κοκκίνιζαν, σὰν νὰ τὰ βουτούσανε στὸ αἷμα. Καλέσανε τότε τοὺς διαβασμένους γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸ περίεργο γεγονὸς καὶ ὅλοι παραξενεύτηκαν. Κι' ἐπειδὴ δὲν ἤξεραν τί ἐξήγησι νὰ δώσουν, εἴπανε πὼς τὸ κοκκίνισμα ἐκεῖνο προέρχοταν ἀπ' τὸ χυμὸ τοῦ ξύλου.

Τὸ στερεώσανε λοιπὸν στὸ τζαμὶ μὰ αὐτὸ ἐξακολουθοῦσε νὰ σταλάζη αἷμα ἡμέρες καὶ μῆνες, χρόνια καὶ χρόνια. Τὸ δοκάρι πλέον εἶχε ξεραθεῖ, καὶ ὅμως τὸ αἷμα δὲν ἔπαυε νὰ τρέχη, νὰ σταλάζη ἄσωστο, ἀτέλειωτο, ἀστείρευτο...

Ὁ κόσμος εἶχε πειὰ τρομάξει καὶ κανεὶς δὲν ἤξερε τί νὰ πῆ!

Ὅταν ἕνας γέρο-Ντερβίσης, ποὺ ἦρθε ἀπὸ ἕναν μακρυνὸ Τεκὲ καὶ θέλησε νὰ κοιμηθῆ τὴ νύχτα μέσα στὸ τζαμί, εἶπε τὸ πρωῒ πὼς ἄκουσε καὶ βόγγους. Ὅσοι δὲν τὸν πίστευσαν, ἐκλείστηκαν καὶ ἐκεῖνοι νύχτα στὸ τζαμὶ καὶ ἄκουσαν καὶ ἐκεῖνοι βογγητὰ βαθειὰ νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ αἱματοστάλαχτο δοκάρι, σ' ὡρισμένη ὥρα τῆς νυχτιᾶς. Μάλιστα τὸ δοκάρι ἔτριζε τώρα σὰν νὰ ἦταν ἕτοιμο νὰ τσακιστῆ!

Ὅλ' αὐτὰ ἐθεωρήθηκαν ὑπερφυσικὰ καὶ ἀνεξήγητα καὶ μαζεύτηκαν ὅλοι οἱ σοφοὶ καὶ ἅγιοι Μωαμεθανοὶ γιὰ νὰ τὰ ξηγήσουν. Ἐνήστεψαν λοιπὸν σαράντα ἡμερόνυχτα κλεισμένοι μέσα στὸ τζαμί, προσευχόμενοι στὸν Ἀλλάχ, νὰ τοὺς ἐξηγηθῆ τὸ θαῦμα. Τὴν τελευταία νύχτα, ὅλος ὁ κόσμος εἶχε μαζευτεῖ ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ τζαμί, ἀγρυπνῶντας καὶ κάνοντας ὁλονύκτιο «ναμάζι». Τὸ πρωῒ σὰν πῆρε νὰ χαράζη, ἄνοιξεν ἡ πόρτα τοῦ τζαμιοῦ καὶ φάνηκαν οἱ Ἅγιοι Μπαμπάδες, ὠχροί, κομμένοι καὶ λειψανιασμένοι, τόσο ποὺ προκαλοῦσαν τὸ φόβο!

Χωρὶς νὰ ποῦνε τίποτε ἄλλο, ζητῆσαν φτυάρια καὶ τσαπιά, καὶ ὅταν τοὺς τὰ ἔφεραν τραβήξανε αὐτοὶ μπροστὰ ἀμίλητοι καὶ φοβεροὶ καὶ πίσω ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος, δίχως νὰ μιλάη, βουβὸς καὶ τρομαγμένος.

Ἡ πένθιμη αὐτὴ συνοδεία τράβηξε πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἐσκοτώθηκε καὶ ἦτανε θαμένος ὁ γέρο-Χότζας, στὴ ρίζα τοῦ μεγάλου δένδρου, ποὺ κόπηκε γιὰ νὰ γίνη δοκάρι τοῦ τζαμιοῦ. Ἐκεῖ σκάψανε βαθειὰ καὶ βρίκανε τοῦ Χότζα τὸ κορμί, ἄλυωτο καὶ ἀκέριο, ὅπως ἦταν ὅταν κοιμότανε.

Δίπλα του, βρίσκοταν ἕνα κομμένο χέρι, ξηρὸ σὰν ξυλιασμένο, καὶ κράταγε τὸ μαλαματένιο φυλαχτό, ποὺ τοὔχαν κλέψει!

Ἀμέσως οἱ Ἅγιοι Μπαμπάδες, ἐπήρανε τὸ φυλαχτό, καὶ τὸ κρεμάσαν πάλι ἐπάνω στὸ κορμὶ τοῦ Χότζα, ὅπως ἦτανε καὶ πρίν. Κι' ἀμέσως τὸ κορμὶ ἔλυωσε κι' ἔγινε χῶμα κι' ἡ ψυχὴ τοῦ Χότζα ἀναπαύτηκε πειά. Τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ κομμένο χέρι, τὸ χέρι τοῦ δολοφόνου, μαύρισε, στριφογύρισε, καρκάνιασε, σὰν νὰ ψηνότανε ἀπάνω σὲ φωτιά, ἔγινε ἕνα μαῦρο αἱματοβαμμένο κουβάρι καὶ ἔμεινε ἐκεῖ, καταραμένο στὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα!...

Ἐκτὸς τῶν παραδόσεων αὐτῶν οἱ Τοῦρκοι ἔχουν καὶ τὰ «τζίνια» ψυχὲς ἢ δαιμόνια, ποὺ φανερώνονται σὲ μέρη ἔρημα, ἀπάνω σὲ μεγάλους βράχους, τὰ μεσημέρια τοῦ καλοκαιριοῦ.

***

Ὁ Κλέβις Οὔγγ, σὲ μιὰ ἐπιστολὴ ποὺ ἔστειλεν στὸν Φλαμαριών, ἀναφέρει σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

«Στὰ 1871, ἕνεκεν ἑνὸς ἄρθρου ποὺ εἶχα γράψει, εἶχα καταδικασθεῖ σὲ πολυετῆ φυλάκισι. Αἱ ἀρχαὶ μὲ εἶχαν ρίξει στὶς φυλακὲς τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Μασσαλίας. Στὴν ἴδια φυλακὴ ἦταν φυλακισμένος καὶ ὁ Γάστων Κρεμιέ, καταδικασμένος σὲ θάνατο. Τὸν ἀγαποῦσα γιατὶ βρέθηκε νὰ ἔχουμε τὰ ἴδια γοῦστα καὶ τὴν ἴδια ἰδεολογία. Ὁσάκις συναντώμεθα, μιλούσαμε περὶ Θεοῦ καὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Εἴμαστε καὶ οἱ δυὸ σύμφωνοι ὅτι ὑπάρχει ἀθανασία τῆς ψυχῆς. Καὶ μιὰ μέρα ποὺ μερικοὶ φυλακισμένοι ἐκήρυτταν ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεὸς καὶ ἀθανασία τῆς ψυχῆς γύρισε καὶ μοῦ εἶπε:

— Ἄκουσε, καλέ μου φίλε, σοῦ ὑπόσχομαι, ὅταν μὲ τυφεκίσουν, νὰ ἔρθω στὸ κελλί σου καὶ νὰ σοῦ ἀποδείξω τὴν παρουσία μου μὲ ἀναμφισβήτητα σημεῖα.

Τὸ πρωῒ τῆς 30 Νοεμβρίου, ἀναγκάσθηκα νὰ πεταχθῶ, ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου, γιατὶ ἄκουσα κἄτι χτυπήματα ἀπάνω στὸ τραπέζι μου. Ἐγύρισα, μὰ δὲν εἶδα τίποτε.

Θέλησα νὰ ξανακοιμηθῶ, μὰ πάλι οἱ ἴδιοι κρότοι μ' ἐξύπνησαν. Πῆγα στὸ τραπέζι καὶ τὰ χτυπήματα ἐξακολουθοῦσαν καθαρά. Ζήτησα τότε νὰ δῶ τὸν Κρεμιὲ στὴ κάμαρή του, συνοδευόμενος ἀπὸ ἕναν φύλακα, μὰ ἀλλοίμονο. Εἶδα κόκκινες βοῦλες στὴν πόρτα τοῦ δωματίου. Κύτταξα ἀπὸ τὸ παραθυράκι, τὸ κελλὶ ἦταν ἀδειανό.

Τότε ἕνας ἄλλος φύλακας μὲ πλησίασε καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια, μοῦ εἶπε ὅτι μόλις πρὸ ὀλίγης ὥρας τουφέκισαν τὸν καλό μου φίλο, καὶ ὅτι ὁ Κρεμιὲ πέθανε σὰν ἀληθινὸς παλληκαρᾶς!...

Σὲ κανένα ἄλλο δὲν εἶπα τὸ μυστήριο τῶν κρότων αὐτῶν, παρὰ στὸν ἐν φυλακῇ συνάδελφόν μου Φραγκῖσκο Ροστάν, ὁ ὁποῖος μὲ ἐκύτταζε, σὰν νὰ ἤμουνα τρελλός.

Κι' ὅμως δὲν εἶχα παραφρονήσει, δὲν εἶχα πάθη αὐθυποβολή, γιατὶ ὅταν ἄκουσα τοὺς κρότους, δὲν ἤξευρα ὅτι ὁ φίλος μου εἶχε τουφεκισθεῖ.

Καὶ ὁλόκληρα ὅμως πλοῖα, γεμᾶτα ἀπὸ φαντάσματα καὶ σκελετοὺς εἶχαν ἐμφανισθεῖ σὲ πολλοὺς ναυτικούς. Γι' αὐτὸ θὰ γράψουμε προσεχῶς.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

"ΕΓΩ ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΚΑΝΕΝΑΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ!,,

Οἱ ἀναγνῶσται μας, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν μὲ τόσο ἐνδιαφέρον τὸ ἀριστουργηματικὸ μυθιστόρημα τοῦ Δουμᾶ πατρὸς «ὁ Κρεμασμένος», ξέρουν ἀσφαλῶς πολὺ καλὰ τὸν κοντόσταυλο Ἄννα ντὲ Μονμορανσύ. Ὁ περίφημος αὐτὸς εὐγενὴς ἦτανε βιαίου καὶ ἀποτόμου χαρακτῆρος καὶ ἐξαιρετικὰ ὀξύθυμος.

Μιὰ μέρα καθὼς τριγυρνοῦσε στὰ βασιλικὰ Ἀνάκτορα, τὸν πλησίασε ἕνας γελωτοποιὸς τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἔκαμε ἕνα ἀστεῖο, νομίζοντας ὁ δυστυχὴς πὼς θὰ τὸν διασκέδαζε. Μὰ ὁ κοντόσταυλος, ποὺ δὲν σήκωνε τέτοια ἀστεῖα, ἔβγαλε ἀμέσως τὸ σπαθί του καὶ ξάπλωσε τὸ γελωτοποιὸ νεκρό.

Στὴ σκηνὴ αὐτὴ παρευρίσκετο καὶ ἡ περίφημη Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων, ἡ τρομερὴ αὐτὴ γυναῖκα ποὺ ὑπεκίνησε τὰς σφαγὰς κατὰ τῶν διαμαρτυρομένων, τὴν νύκτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, καὶ μητέρα τοῦ Φραγκίσκου Β' ἑνὸς βασιλέως χωρὶς θέληση καὶ ἀτομικότητα.

— Θυμώνετε πολὺ εὔκολα, φίλε μου, εἶπε τότε ἡ Αἰκατερίνη στὸν Μονμορανσύ, χωρὶς νὰ συγκινηθῆ καθόλου ἀπὸ τὸ φόνο τοῦ δυστυχισμένου γελωτοποιοῦ.

— Καλὰ τοῦ ἔκανα τοῦ αὐθάδη καὶ τὸν σκότωσα, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ κοντόσταυλος. Νὰ μάθη ἄλλη φορὰ νὰ μὴν κάνη ἀστεῖα μαζύ μου!... Γιὰ τί μὲ πέρασε; Γιὰ ἕναν ἁπλὸ βασιλέα τῆς Γαλλίας; Μοναχα μὲ τὸ Φραγκῖσκο μπορεῖ ν' ἀστειεύεται!...

ΟΥΣ Ο ΘΕΟΣ...

Ὁ κ. Χ. μπαίνει σ' ἕνα φιλικό του σπίτι τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ οἱ δυὸ σύζυγοι, ἀφοῦ φιλονείκησαν ἀρκετὴ ὥρα μὲ τὰ λόγια, ἔχουν πιαστεῖ πειὰ μὲ τὰ χέρια.

Ὁ κ. Χ. ἀφοῦ ἀπόλαυσε κάμποση ὥρα τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο θέαμα, εἶπε κατόπιν:

— Οὓς ὁ θεὸς συνέζευξε, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω!...

◆ ◆ ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ. ◆ ◆

Ἡ παράδοσις περὶ τοῦ Βεζουβίου

[Στὴ Νεάπολη, τὴν ὄμορφη αὐτὴ χώρα τῆς ἀγάπης, κυκλοφοροῦν ἀκόμα ἕνα σωρὸ παληὲς λησμονημένες παραδόσεις, στρεφόμενες ὅλες γύρω ἀπὸ τὸ αἰώνιο θέμα τοῦ ἔρωτος. Ἀκοῦστε τώρα τὴν παράδοση τοῦ Βεζουβίου.]

Ἦτανε κάποτε ἕνας εὐγενὴς καὶ πλούσιος ἄρχοντας, ποὺ ἀγάπησε τρελλὰ ἕνα κορίτσι, τὸ ὁποῖο ἀνῆκε σὲ μιὰ οἰκογένεια ἐχθρῶν τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ ἄρχοντας αὐτὸς ἦτανε γενναῖος καὶ ἀτρόμητος ἱππότης, θυμώδης σὰν ἀφηνιασμένο ἄλογο, ἕτοιμος νὰ τιμωρήση μὲ τὸ σπαθί του καὶ τὴν παραμικρὴ προσβολὴ ποὺ θὰ τοῦ ἔκαναν. Ὡστόσο, γιὰ ν' ἀποχτήση τὴ γυναῖκα ποὺ ἀγαποῦσε εἶχε γίνει ἥρεμος καὶ ταπεινὸς σὰν ἀρνάκι.

Μὰ ὁ ἔρωτας τῶν δύο νέων, ἀντὶ νὰ κάνη τὶς δυὸ ἐχθρικὲς οἰκογένειες νὰ συμφιλιωθοῦν καὶ νὰ παντρέψουν τὰ παιδιά τους, μὲ τὴν εὐχή τους, ἀπεναντίας τοὺς ἐξαγρίωσε περισσότερο.

Παρ' ὅλες τὶς θερμὲς ἱκεσίες τῶν διαφόρων φίλων, ἡ οἰκογένεια Κάπρι δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο νὰ δώση τὴν κόρη στὸν ἄρχοντα.

Καί, μάλιστα, γιὰ νὰ κάνουν τὴ νέα νὰ ξεχάση τὸν τρελλὸν ἔρωτά της, ἀπεφάσισαν νὰ τὴ βάλλουν σὲ ἕνα καράβι καὶ νὰ τὴν πᾶνε σ' ἄλλη μακρυνὴ χώρα.

Ἐκείνη ὅμως, μὴ μπορῶντας νὰ χωριστῆ ἀπὸ τὸν ἀγαπημένο της, μόλις βρέθηκε μὲ τὸ καράβι ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Νεαπόλεως, γονάτισε στὸ κατάστρωμα, ἔκανε τὸ σταυρό της, εἶπε τὴν προσευχή της κι' ὕστερα ἔπεσε μέσα στὰ κύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πρόβαλε ἀμέσως ἕνα ὄμορφο καταπράσινο νησάκι—τὸ νησάκι Κάπρι.

Μολαταῦτα ὅμως ὁ ἔρωτας δὲν ἔπαψε νὰ βασανίζη τὴν καρδιὰ τοῦ εὐγενοῦς Βεζουβίου—ἔτσι λεγόταν ὁ γενναῖος ἱππότης. Στὰ στήθη του ἔβραζε μεγάλη ὀργὴ γιὰ τὴν ἀπάνθρωπη ἀπόφαση ποὺ εἴχανε λάβη οἱ γονεῖς τῆς ἀγαπημένης του.

Καὶ μόλις ἔμαθε τὸ σκληρὸ ἄγγελμα τοῦ τραγικοῦ πνιγμοῦ τῆς ἀγαπημένης του, ἄρχισε νὰ βγάζη ἀπὸ τὰ στήθη του φλογεροὺς ἀναστεναγμοὺς καὶ νὰ χύνη πύρινα δάκρυα... Τόσο μάλιστα ἦταν τὸ κακό του, τόση ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης, ὥστε μιὰ μέρα ἐκεῖ ποὺ ἀναστέναζε κι' ἀχολογοῦσε ὁ τόπος, μετεβλήθη ἄξαφνα σὲ βουνό, ἕνα ψηλὸ βουνὸ ποὺ τὰ σπλάγχνα του καίγονται πάντοτε ἀπὸ αἰωνία πυρκαϊά!

Καὶ τὸ βουνὸ αὐτὸ στέκει πάντα μπρὸς στὴν ὡραία Κάπρι, χωρὶς νὰ μπορῆ νὰ σμίξη μαζύ της... Βογγάει ἀπὸ ἔρωτα, βγάζει ἀστραπὲς ἀπ' τὰ στήθη του, σκεπάζει μὲ τοὺς καπνοὺς καὶ τὴ λαύρα τοῦ πάθους του τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ, χύνεται σὲ πύρινη λάβα καὶ πυρπολεῖ ὅ,τι κι' ἂν βρῆ μπροστά του!...

***

Μιὰ παληὰ ἀναφορὰ

Εἶνε γνωστὸ στοὺς ἀναγνώστας μας, ὅτι ἄλλοτε μεταξὺ τῶν ἀναφορῶν τῶν διαφόρων ἀστυνόμων, ἀποσπασματαρχῶν καὶ ἄλλων κατωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, βρισκόντουσαν καὶ μερικὲς ποὺ ἦσαν ἀριστουργηματικὲς γιὰ τὸ ὕφος των καὶ τὸν τρόπο τῆς διατυπώσεώς των.

Μιὰ τέτοια ἀναφορὰ ψαρέψαμε τελευταίως μέσα σὲ μερικὰ παλαιὰ ἔγγραφα καὶ σᾶς τὴν παραθέτουμε:

«**Ἐν Κ... 8)βριος 1884**

Ὁ σταθμάρχης Κ. πρὸς τὴν Μοιραρχίαν Α...

Περίληψις: Περὶ τοῦ ἔφιππος χωροφύλακος Κ. Κ.

Ἀναφέρω εὐσεβάστος πρὸς τὴν Σ. Μοιραρχίαν, διαταχθὴς παρ' ἐμοῦ ὅπως παραλάβει τὸν κρατούμενον κληροτὸν τοῦτον ἐνταῦθα Σταθμὸν πρὸς ἀπάντησιν μὲ ἀπήντησε θὰ τὰ β.οῦμε κύριε, ὑπονοματάρχα! Προτιθῶ μάρτυρες δὲ τοὺς ἔφιππους χωροφύλακες Μ. Ν., Κ. Π. καὶ Τ. Π. ὄχι μόνον μοῦ ἀπήντησε, μὲ τρόπον ὥστε δακτυλοηδὸς ἀλλά, καὶ πόσον μᾶλλον δὲν πάω!... Ταῦτα δὲ ἀναφέρω πρὸς τὴν Σὴν Μοιραρχίαν καὶ ἀκόμη ἀποστέλω ἐγκλήστος τοὺς τρεῖς ἔφιππους χωροφύλακες διὰ τὰ περετέρο:

Γ.Σ. ὑπονομ.»

***

Ἰνδικὴ αὐτοτιμωρία

Ἡ θρησκεία τῶν Ἰνδῶν εἶνε ἡ πιὸ ἀπαιτητική, καὶ πιὸ κουραστικὴ ἀπ' ὅλες τὶς θρησκεῖες τοῦ κόσμου. Ὁ Ἰνδὸς ποὺ ὑπέπεσε σ' ἕνα παράπτωμα εἶνε ὑποχρεωμένος, γιὰ νὰ ἐξιλεωθῆ, νὰ ὑποβάλη τὸν ἑαυτό του σὲ τρομερὰ βασανιστήρια, ὁριζόμενα ἀπὸ εἰδικοὺς κανόνες τῆς ἰνδικῆς βίβλου. Πολλὲς φορὲς ὅμως οἱ Ἰνδοὶ ἐπιβάλλουν μόνοι τους στὸν ἑαυτό τους διάφορες τιμωρίες. Ἡ συνηθέστερη ἀπὸ αὐτὲς εἶνε ἡ ἑξῆς:

Ξαπλώνονται καταγῆς ἀνάσκελα, πέρνουν μιὰ χούφτα ὑγρὸ χῶμα, τὸ βάζουν στὸ στόμα τους, φυτεύουν σ' αὐτὸ σιναπόσπορο καὶ ὕστερα μένουν ξαπλωμένοι ἔτσι στὴ δροσιὰ τῆς νύχτας ἢ στὴ ζέστη τῆς μέρας—ἀκίνητοι, χωρὶς νὰ φᾶνε ἢ νὰ πιοῦνε τίποτα—ὥσπου νὰ βλαστήση ὁ σπόρος!

Γιὰ νὰ καταλάβετε ὅμως πόσο τρομερὸ εἶνε τὸ μαρτύριο αὐτό σᾶς λέμε πὼς ἡ βλάστησι τοῦ σπόρου γίνεται μονάχα κατὰ τὴν τετάρτη μέρα!...

ΤΟ ΠΙΟ ΠΑΡΑΔΟΞΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΙΟ

ΤΟΥ κ. Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΤΟ ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τὸ Ἀσβεστοχῶρι μὲ τοὺς ἀσβεστάδες του. Καμμιὰν ἄλλην δουλειὰν δὲν ξέρουν οἱ κάτοικοί του. Καυχῶνται πὼς ὑπῆρξαν οἱ δάσκαλοι τῆς ἀσβεστοποιΐας στὸν κόσμο. Τὰ μπουλούκια τῶν ἀσβεστάδων. Ἡ ἀναχώρησις καὶ ἡ ἐπιστροφή. Τὰ σμπάρα στὸ γύρισμα τοῦ μπουλουκιοῦ. Ἡ δύσκολη τέχνη τοῦ ἀσβεστᾶ.

Ἂν ἐρωτήσετε κανένα γέρο Κονιτσιώτη ποιὸς ἔχτισε τὸν κόσμο, θὰ σᾶς ἀπαντήση χωρὶς νὰ δυσκολευθῇ:

— Ἐμεῖς οἱ Κονιτσιῶτες μαστόροι.

Ἂν ἐρωτήσετε κανέναν Ἀσβεστοχωρίτη πάλι ποιὸς ἔδωσε τὸν ἀσβέστη γιὰ τὸ χτίσιμο τοῦ κόσμου θὰ σᾶς ἀπαντήση καὶ αὐτὸς μὲ πιὸ μεγάλη ἀκόμη βεβαιότητα:

— Οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες!

Εἶνε ἀδύνατον δὲ νὰ πείσετε τὸν Ἀσβεστοχωρίτη ὅτι γίνεται καὶ σ' ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου ἀσβέστης ἢ ὅτι, πρὶν νὰ φανοῦν οἱ Ἀσβεστοχωρίτες στὸν κόσμο, ὑπῆρχαν κι' ἄλλοι ἀσβεστάδες ἀλλοῦ.

— Ἄ, μπᾶ, μπᾶ... θὰ σᾶς πῆ. Ἡ τέχνη τοῦ ἀσβέστη εἶνε ἀποκλειστικὴ δική μας ἐφεύρεση.

Τὸ Ἀσβεστοχῶρι εἶνε ἕνα ὀρεινὸ χωριὸ στὸ βουνὸ Χορτιάτη τῆς Θεσσαλονίκης. Ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη ἀπέχει μόνο ἐννιὰ χιλιόμετρα καὶ ὅπως καὶ τὸ ὄνομά του δείχνει, εἶνε ἕνα χωριὸ ποὺ βγάζει ἀσβέστη. Αὐτὸ εἶνε τὸ ἀποκλειστικό του προϊόν. Ἐπὶ Τουρκίας τὸ χωριὸ ἐλέγετο Κυρέτσκιοϊ. Ὅταν ὅμως τὸ κατέλαβαν οἱ Ἕλληνες μετέφρασαν τὸ τουρκικὸ ὄνομά του καὶ τὸ ἔκαναν Ἀσβεστοχῶρι. Οἱ δὲ «κυρετζῆδες» ὅπως ἐλέγοντο ἐπὶ τουρκοκρατίας μεταφράστηκαν καὶ αὐτοὶ ἑλληνικὰ κι' ἔγιναν «ἀσβεστάδες».

— Τί θὰ ἐγινόμαστε ἂν ἔλειπε ἡ ἀσβεστόπετρα ἀπὸ τὸ χωριό μας; λέγουν οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες. Θὰ ψοφούσαμε ἀπὸ τὴν πεῖνα, μιὰ κι' ἄλλο προϊὸν δὲν βγάζει τὸ χωριό μας. Γι' αὐτὸ ἔστειλεν ὁ Θεὸς τὴν πέτρα ἐδῶ. Ἡ πέτρα εἶνε τὸ μεγαλείτερο δῶρο ποὺ μᾶς ἔστειλε ὁ Θεός.

Εἶνε δὲ ἀδύνατο νὰ πείσετε τοὺς Ἀσβεστοχωρῖτες, τοὺς πιὸ γέρους ἰδίως, ὅτι δὲν ἔστειλεν ὁ Θεὸς τὴν πέτρα σ' αὐτούς, ἀλλὰ ὅτι αὐτοὶ ἐπῆγαν καὶ τὴ βρῆκαν κ' ἐθεμέλιωσαν σιγὰ - σιγὰ γύρω ἀπὸ τὰ νταμάρια τῆς ἀσβεστόπετρας τὸ χωριό τους. Ἡ Θεσσαλονίκη δὲν ἔχει ἀσβεστόπετρα. Ἔχει μιὰ πράσινη πέτρα ἀκατάλληλη γι' ἀσβέστη. Δυὸ ὧρες ὅμως μακρυὰ ἐπάνω στὸ βουνὸ τοῦ Χορτιάτη ὑπάρχουν ὄγκοι ἀτέλειωτοι ἀπὸ ἀσβεστόλιθους. Ἔτσι οἱ τεχνῖτες ποὺ ἤξεραν νὰ κάμουν ἀσβέστη μαζευόντουσαν ἐκεῖ ἀπὸ κάθε τόπο, γιατὶ χρειαζότανε πολὺ ἀσβέστη ἡ Θεσσαλονίκη. Ἔχτιζαν κοντὰ στὰ νταμάρια τὶς καλύβες τους, καὶ ἔτσι σιγὰ - σιγὰ ἐδημιουργήθη τὸ Ἀσβεστοχῶρι ποὺ σήμερα μεγάλωσε κι' ἔγινε κωμόπολις. Καὶ ὅταν πειὰ οἱ κάτοικοι ἔγιναν πιὸ πολλοὶ μὲ τοὺς νέους ἀσβεστάδες ποὺ ἐρχόντουσαν διαρκῶς ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη, ἄρχισαν, κάνοντας τὴν ἴδια τέχνη τοῦ ἀσβεστᾶ, νὰ πηγαίνουν καὶ πάρα πέρα. Στὴν ἀρχὴ πήγαιναν γύρω ἀπ' τὴ Θεσσαλονίκη, κατόπιν στὴν ἄλλη Μακεδονία, μὲ τὰ χρόνια δὲ ἔφτασαν στὴν Βουλγαρία, τὴν Ρουμανία, τὴν Σερβία, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Τουρκία καὶ στὸ τέλος στὴ Γαλλία, Πολλωνία, Ρωσσία, παντοῦ. Ἀσβεστοχωρῖτες ἐπῆγαν ἀκόμα καὶ στὴν Ἀμερικὴ καὶ ἔστησαν κ' ἐκεῖ τὰ καμίνια τους.

— Ἄλλο ἕνα Ἀσβεστοχῶρι γίνεται ἂν μαζευτοῦν ὅλοι οἱ ξενιτευμένοι μας, ἀκοῦς νὰ σοῦ λένε οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες.

Πραγματικῶς ὅπου καὶ νὰ πάη κανεὶς καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸ θὰ βρῇ τοὺς Ἀσβεστοχωρῖτες νὰ ἔχουν καμίνια καὶ νὰ κάνουν ἀσβέστη. Καὶ στὴν Ἀθήνα δὲν εἶνε λίγοι Ἀσβεστοχωρῖτες, ὅπως δὲν εἶνε λίγοι καὶ σ' ὅλες τὶς πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὅσοι πάλι μένουν στὸ χωριό τους, ἄλλη δουλειὰ δὲν κάνουν ἀπὸ τοῦ ἀσβεστᾶ. Ἡ τέχνη πηγαίνει ἀπὸ πατέρα στὸ παιδί. Τὸ παιδὶ πρὶν πάει ἀκόμη στὸ σχολειὸ θὰ περάση ἀπὸ τὸ μάθημα τοῦ καμινιοῦ. Καὶ τὶς διακοπές του πάλι στὸ Ἀσβεστοχῶρι θὰ τὶς περάση ὁ μαθητής. Γι' αὐτὸ δὲν θὰ βρῆτε στὸ Ἀσβεστοχῶρι κανένα ἄνδρα, εἴτε ἐργάτης εἶνε, εἴτε ἔμπορος, εἴτε καφετζῆς, εἴτε ἐπιστήμων, εἴτε παπᾶς, εἴτε χασάπης νὰ μὴν ξέρη μαζὺ καὶ τὴν τέχνη τοῦ ἀσβεστοποιοῦ. Καὶ ἡ γυναῖκες ἀκόμη, μαθαίνουν κι' αὐτὲς τὴν τέχνη τοῦ ἀσβεστᾶ.

— Πρῶτα - πρῶτα, ἔλεγεν ἕνας Ἀσβεστοχωρίτης φοιτητής, εἶμαι ἀσβεστᾶς κ' ὕστερα φοιτητής. Καὶ ὅ,τι νὰ γίνω τὸ καμίνι δὲν μπορῶ νὰ μὴ τὸ νοσταλγῶ.

Οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες προμηθεύουν ὅλο τὸν ἀσβέστη τῆς Θεσσαλονίκης μὲ τὰ ἀσβεστοκάμινα καὶ τὸ μεγάλο ἐργοστάσιο ποὺ ἔχουν στήση στὸ χωριό τους. Δόξα τῷ Θεῷ, ἡ ἀσβεστόπετρα δὲν εἶνε φόβος νὰ λείψη ἀπὸ τὸ Χορτιάτη. Μόνον τὰ δάση τοῦ Χορτιάτη τὰ ἔκαψαν ὅλα οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες στὰ καμίνια τους καὶ τώρα κουβαλοῦν καὶ κάνουν λιγνίτη καὶ πετροκάρβουνο. Τοὺς ἄλλους Ἀσβεστοχωρῖτες θὰ τοὺς συναντήσετε σ' ὅλα τὰ ἀσβεστοκάμινα τοῦ κόσμου. Παλαιότερα οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες ἔφευγαν κατὰ μπουλούκια - μπουλούκια. Ἄδειαζαν τὸ χωριὸ τέλη Ἀπριλίου ἢ ἀρχὰς Μαΐου, ἰδίως ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ ἐγύριζαν μὲ τὴν εἴσοδο τοῦ χειμῶνος, ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Ἐξεκινοῦσαν κατὰ μπουλούκια τουλάχιστον πέντε ἀτόμων, μὲ τὰ ροῦχα τοῦ ὕπνου, μὲ τὰ σύνεργα τῆς δουλειᾶς—φτυάρια, τσεκούρια, κασμάδες, λοστούς, σφυριὰ—καὶ μὲ τὰ ροῦχα τῆς δουλειᾶς. Τὸ μπουλοῦκι εἶχε καὶ τὰ φορτηγά του.

Τὸ ξεκίνημα γινότανε μὲ τραγούδια καὶ βιολιὰ καὶ μὲ τὸ κλάμα τῶν γυναικῶν ποὺ ἔμεναν. Τὸ γύρισμα ἐγίνετο μὲ τουφεκιές. Ὅταν τὸ μπουλοῦκι ποὺ ἐγύριζεν ἀντίκρυζε ἀπὸ τὸ δημόσιο δρόμο τὸ χωριό, ἄρχιζε τὰ σμπάρα. Μπάμ - μπούμ! ἀντηχοῦσαν οἱ κουμπούρες καὶ τὰ περίστροφα. Φωνὲς καὶ κακὸ στὸ χωριὸ ἀπὸ τὶς γυναῖκες στὸ ἄκουσμα τῶν πυροβολισμῶν.

Οἱ ξενιτευμένοι μας! Οἱ ξενιτευμένοι μας!

Τὴν ἴδια ὥρα ἄδειαζε τὸ χωριὸ ἀπὸ τὶς γυναῖκες καὶ τοὺς ἄνδρες ποὺ ἔμεναν. Ἔτρεχαν στὸ δημόσιο δρόμο νὰ ἰδοῦν ποιοὶ ἦσαν ποὺ ἐγύριζαν, νὰ ἀγκαλιάσουν τοὺς δικούς των. Πιὸ γλήγορα ὅμως τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ εἶχαν γυρίσει κι' ὅλας καὶ ἔλεγαν τὰ συχαρήκια στοὺς τυχεροὺς, γιὰ τὸν ἐρχομὸ τῶν δικῶν των. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἢ τὴν ἄλλη ὥρα ἄλλα σμπάρα καὶ ἄλλη ἔξοδος τοῦ χωριοῦ. Ἄλλη ἀγωνία, ἄλλα κλάματα χαρᾶς, ἄλλα συχαρήκια καὶ ἄλλη ἀπογοήτευσις. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ βαστοῦσεν ὥς τὰ Χριστούγεννα σχεδόν, γιατὶ ὥς τὰ Χριστούγεννα ἐγύριζαν οἱ πιὸ μακρυνοὶ ξενιτευμένοι. Σήμερα πειὰ ὅμως οὔτε ἡ ἀναχώρησις, οὔτε ὁ γυρισμὸς γίνονται κανονικά. Φεύγει τὸ τσοῦρμο ὅταν θέλη ἀπὸ τὸ χωριὸ κι' ὅταν θέλη γυρίζει. Καὶ περνοῦν δυὸ καὶ τρία καὶ πέντε χρόνια, χωρὶς νὰ γυρίση ἡ παρέα. Ἡ δουλειὰ τῆς οἰκοδομήσεως εἶνε παντοῦ πολλὴ καὶ ἡ ξενιτειὰ ἔχει τόσα θέλγητρα. Καὶ οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες πολλὲς φορὲς ξεχνοῦν τὸ χωριό τους ποὺ δὲν ἔχει κανένα θέλγητρο γι' αὐτούς, ἔξω ἀπὸ τὴν πέτρα, τὸ «δῶρο τοῦ Θεοῦ». Εἶνε ὅμως καὶ ἄλλοι ποὺ γυρίζουν ὕστερα ἀπὸ μακρυνὸ χωρισμό, ὄχι μόνοι πειά, μὰ μὲ γυναίκα ποὺ τὴν πῆραν στὴν ξενιτειὰ καὶ μὲ παιδιὰ γεννημένα καὶ αὐτὰ στὴν ξενιτειά. Ἔρχονται νὰ φιλήσουν τὸ γέρο πατέρα καὶ τὴν γρηὰ μάννα, νὰ ἰδοῦν τοὺς παληοὺς πατριῶτες, νὰ ἀνάψουν ἕνα κερὶ στὴν ἐκκλησιὰ κι' ὕστερα νὰ φύγουν καὶ πάλι γιὰ τὴ νέα τους πατρίδα, ποὺ ἐδιάλεξαν στὴν ξενιτειά. Ἴσως νὰ μὴ ξαναϊδοῦν τὸ καϋμένο τὸ Ἀσβεστοχῶρι πειά.

Ἡ τέχνη τοῦ ἀσβεστᾶ δὲν εἶνε τόσο εὔκολη ὅσο μπορεῖ νὰ νομίζη κανείς. Γι' αὐτὸ μὲ τὸ δίκηο τους οἱ Ἀσβεστοχωρῖτες πιστεύουν ὅτι ἐδίδαξαν τὴ δουλειὰ σὲ ὅλη τὴ Βαλκανική. Χρειάζεται μεγάλη πεῖρα στὸ χτίσιμο τοῦ καμινιοῦ, στὸ χτίσιμο κυρίως τοῦ θόλου, στὸ στίβαγμα τῆς πέτρας, στὸ ψήσιμο τοῦ ἀσβέστη. Καὶ εἶνε ἀκόμη δουλειὰ βαρειὰ καὶ δύσκολη γιατὶ εἶνε δουλειὰ τοῦ ρουμανιοῦ καὶ τοῦ ὑπαίθρου. Τὸν ἀσβεστᾶ τὸν τρώει ὁ ἥλιος, ὁ ἀέρας, τὸ ἀγιάζι, ἡ βροχή, ἡ μοναξιά, τὸ κρῦο καὶ ἡ φωτιὰ μαζὺ τοῦ καμινιοῦ. Μὰ ὅλα αὐτὰ εἶνε γλυκὰ βάσανα γιὰ τὸν Ἀσβεστοχωρίτη ποὺ τὸ αἷμα τὸ δικό του καὶ τοῦ πατέρα του καὶ τοῦ παποῦ του καὶ τοῦ προπάππου του καὶ ποιὸς ξεύρει πόσων ἀκόμη παπούδων του, εἶνε ψημένο μὲ τὸν πόθο τοῦ καμινιοῦ.

Σὲ κάθε ὁμάδα ἀσβεστάδων θὰ ὑπάρχη ἕνας ἀρχηγὸς ποὺ δουλεύει περισσότερο καὶ μὲ πιὸ μεγάλη τέχνη ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους, μὰ ποὺ μοιράζει μὲ ἰσότητα ἀδελφικὴ τὸ κέρδος τῆς δουλειᾶς. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ καμινιοῦ, ὁ κεχαγιᾶς, ὅπως λέγεται στὴ γλῶσσα τῶν ἀσβεστάδων, θὰ χτίση τὸ θόλο τοῦ καμινιοῦ, θὰ κανονίση τὸ ψήσιμο τῆς πέτρας, θὰ φροντίση γιὰ νὰ ξεκάνη τὸ πρᾶγμα καὶ ὕστερα θὰ μοιράση σὲ ἴσια μερίδια τὸ κέρδος μὲ τοὺς ἄλλους συντρόφους του. Καὶ ὅταν ἐφοδιασθῇ ἕνα χωριὸ ἀπὸ ἀσβέστη, ὁ κεχαγιᾶς θὰ φροντίση γιὰ τὴν τακτοποίησι κάθε ἐκκρεμοῦς δουλειᾶς τοῦ μπουλουκιοῦ. Τὰ πράγματα θὰ φορτωθοῦν στὰ ζῶα—ἢ στὸ αὐτοκίνητο τώρα καὶ στὸ σιδηρόδρομο—καὶ τὸ μπουλοῦκι θὰ πάη σὲ ἄλλον τόπο καὶ σὲ ἄλλο χωριό. Στὰς πόλεις καὶ τὰς κωμοπόλεις τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης θὰ ἰδῆτε μικρὰ μαγαζάκια—εἶδος παράγκες—εἰς τὰ ὁποῖα πωλεῖται σὲ ἄσβυστες πέτρες ὁ ἀσβέστης. Τὰ μαγαζάκια αὐτὰ τὰ κρατοῦν συνήθως γέροι ἀπόμαχοι Ἀσβεστοχωρῖτες, παληοὶ κεχαγιάδες, ποὺ ἡ δουλειὰ τοῦ καμινιοῦ εἶνε δύσκολη πειὰ γι' αὐτούς. Ἀσβέστη πειὰ νὰ κάνουν δὲν μποροῦν, μὰ τοὺς εἶνε ἀδύνατο νὰ ξεχάσουν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀσβεστᾶ.

Κ. Φαλτάϊτς

ΝΑΠΟΛΕΩΝ Γ' ΚΑΙ ΑΜΑΛΙΑ

Η ΟΡΓΗ ΕΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Ἡ συνέχεια ἑνὸς ἐπεισοδίου τῆς Ὀθωνικῆς ἐποχῆς. Γιατὶ ὁ Ναπολέων Γ' κατεδίωκε τὴ Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος. Ὅταν ἕνας ἐστεμμένος θέλει νύφη. Ἡ ἀνηψιὰ τῆς Ἀμαλίας. Ἡ προξενήτρα τοῦ Ναπολέοντος στὰς Ἀθήνας. Μιὰ χαρακτηριστικὴ σκηνή. Ὁ σφετεριστὴς τοῦ Γαλλικοῦ θρόνου καὶ ἡ ἐκδίκησίς του. Τ' ἀποτελέσματα τοῦ ἐπεισοδίου. Ἕνα ποίημα τοῦ Ζαλοκώστα.

ΤΟ περασμένο φῦλλο εἴδαμε τὴν περιπετειώδη περιπλάνησι τῆς πρώτης μας Βασίλισσας ἀνὰ τὰ εὐρωπαϊκὰ ἀνακτοβούλια μὲ τὴν προσπάθεια νὰ σώση τὸν κλονιζόμενο θρόνο τοῦ Ὄθωνος ἀπὸ τὶς ραδιουργίες τῆς διπλωματίας. Καὶ εἴδαμε ἀκόμη πόσο ἐχθρικὲς ἦταν ἡ διαθέσεις τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γαλλίας Ναπολέοντος τοῦ Γ' ἀπέναντι τῆς Ἀμαλίας. Συνεχίζουμε τὴν ἐνδιαφέρουσα αὐτὴ ἱστορία:

Ἀπὸ διηγήσεις ἀνθρώπων τῆς Ὀθωνικῆς ἐποχῆς μαθαίνουμε ὅτι ἡ συμπεριφορὰ αὐτὴ τοῦ Ναπολέοντος εἶχε σπουδαῖες προηγούμενες ἀφορμές, τὶς ἀκόλουθες:

Ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ τὸ πραξικόπημά του, (τοῦ Ἰουνίου 1851) ὁ Ναπολέων διέλυσε τὴν Ἐθνοσυνέλευσι καὶ ἀνεκηρύχθη Αὐτοκράτωρ τῶν Γάλλων, ἡ πρώτη σκέψις του ἦταν νὰ παντρευθῇ μὲ κόρη ἀπὸ καλὴ βασιλικὴ οἰκογένεια. Εἶχε τὴν πεποίθησι ὅτι ἡ Ναπολεόντειος δυναστεία αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ ἐστερεώνετο, καὶ ὅτι οἱ Γάλλοι ἔπειτα ἀπὸ τὶς ἀλλεπάλληλες μεταβολὲς τοῦ πολιτεύματος, θὰ ἐπιθυμοῦσαν πειὰ νὰ στερεώσουν τὴν Αὐτοκρατορία τους μὲ τὴν ἀπόκτησι διαδόχου, ποὺ θὰ τὸν ἤθελαν μάλιστα μιὰ ὥρα ἀρχήτερα.

Κατὰ σύμπτωσι, πριγκήπισσες ἀπὸ βασιλικοὺς οἴκους, σὲ ὥρα γάμου, δὲν ἦταν πολλὲς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφυλλομέτρησε τὸ περίφημο ἡμερολόγιο τῆς Γόθας (ὅπου ἀναγράφονται κάθε χρόνο ἡ γενεαλογίες καὶ βιογραφίες τῶν ἡγεμονικῶν προσώπων) κ' ἐπείσθη ὅτι δὲν τοῦ ἦταν εὔκολο νὰ βρῇ τὴ νύφη ποὺ ἤθελε.

Ἡ βασίλισσα Ἀμαλία

Τέλος, μετὰ πολλὲς σκέψεις, ὁ Ναπολέων ἐζήτησε τὴν πριγκήπισσα Βάζα, τοῦ βασιλεύοντος οἴκου τῆς Σουηδίας. Ἀπὸ τὴν οἰκογένεια αὐτὴ κατήγετο ἐκ μητρὸς ἡ βασίλισσα Ἀμαλία.

Ἡ πριγκήπισσα Βάζα ἦταν ὀρφανὴ ἀπὸ μητέρα, κ' ἔπρεπε νὰ ζητηθῇ ἡ συγκατάθεσις τῶν συγγενῶν της. Μιὰ κυρία τῆς ἀνωτέρας Ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας ἀνέλαβε νὰ τοὺς ἰδῇ καὶ νὰ τοὺς καταφέρῃ· καὶ ἐπειδὴ θὰ ἦταν δύσκολο νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς σὲ συμβούλιο καὶ νὰ δώσουν τὴ συγκατάθεσί τους, ἡ Ἀγγλίδα ἀριστοκράτισσα ἔκαμε περιοδεία σὲ ὅλες τὶς συγγενικὲς αὐλές.

Ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἀμαλίας, δοὺξ τοῦ Ὀλδεμβούργου, δὲν ἔφερε ἀντίρρησι, ἀλλὰ παρέπεμψε τὴν προξενήτρα στὴν ἀδελφή του, ἡ ὁποία καὶ σὰν βασίλισσα ποὺ ἦταν καὶ σὰν μεγαλείτερη ἀδελφή, εἶχε ἐπικρατέστερη γνώμη.

Ἡ Ἀγγλίδα κυρία ἦρθε τότε καὶ στὰς Ἀθήνας, ἔγεινε δεκτὴ στὸ Παλάτι καὶ ὑπέβαλε στὴν Ἀμαλία τὴν πρότασι τοῦ Ναπολέοντος. Ἡ γενικὴ πεποίθησις ἦταν ὅτι ἡ Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος δὲν θὰ ἔφερνε ἀντίρρησι στὸ συνοικέσιο αὐτό, ποὺ θὰ γινότανε μάλιστα δεσμὸς τῆς Ἑλληνικῆς μὲ τὴ Γαλλικὴ δυναστεία. Ἐκτὸς αὐτοῦ ἦταν ἕνα συνοικέσιο ποὺ τὸ ζητοῦσε ὁ Αὐτοκράτωρ ἑνὸς ἔθνους στὸ ὁποῖον εἶχε ὑποχρεώσεις εὐγνωμοσύνης ἡ ἀπελευθερωθεῖσα Ἑλλάς.

Τὸ παράδοξο ὅμως εἶνε ὅτι ἡ Ἀμαλία ὄχι μόνον ἀρνήθηκε, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴ συνηθισμένη της ἀπερισκεψία μίλησε μὲ περιφρόνησι ἐναντίον τοῦ Ναπολέοντος. Στὴν ξένη κυρία εἶπε:

— Κυρία, δὲν δίνω ἐγὼ τὴν ἀνηψιά μου σ' ἕνα σφετεριστὴ θρόνου!

Δυστυχῶς ἡ Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐσταμάτησε στὸ λάθος αὐτό. Ἔκανε καὶ ἄλλη χειρότερη γκάφα. Τὴν πρότασι τοῦ Ναπολέοντος, ἂν καὶ ἐμπιστευτική, τὴν ἀνεκοίνωσε στὶς κυρίες τῆς Αὐλῆς, χωρὶς νὰ παραλείψη καὶ τὴν ἄτοπη ἀπάντησί της. Κι' ἔτσι, ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, ὁλόκληρη ἡ διπλωματία ἐσχολίαζε εἰρωνικῶς τὸ πάθημα τοῦ Ναπολέοντος Γ'. Ἡ παλατιανὴ κακογλωσσιὰ ἔδινε κ' ἔπαιρνε εἰς βάρος τοῦ αὐτοκράτορος ***«ποὺ ἔφαγε τὴ χυλόπηττα!»***

***

Ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ ἔμαθε ὅλα αὐτά, ἀγανάκτησε, καὶ εἶπε:

— Θὰ μοῦ τὸ πληρώση ἀκριβά!

Καὶ ἀμέσως, σχεδὸν ἀποτόμως, ἡ πολιτικὴ τῆς Γαλλίας ἄλλαξε, ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δαιμόνιος ἐκεῖνος Κωλέττης δὲν ὑπῆρχε πειὰ γιὰ νὰ κατορθώση μὲ τὴ φιλογαλλική του πολιτικὴ καὶ μὲ τὴ ***φινέτσα*** του νὰ ἐξευμενίση τὸν Ναπολέοντα. Οὔτε τὴ Γαλλικὴ Πρεσβεία τῶν Ἀθηνῶν διηύθυνε τώρα ὁ Τουβενέλ, ὁ γνωστὸς φιλέλλην, συνδεθεὶς ἄλλοτε στενὰ μὲ τὴν Ἑλλάδα, στὸν καιρὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀποκλεισμοῦ. Πρέσβυς ἦταν τώρα ὁ Ρουάν, ἄνθρωπος ψυχρὸς καὶ πειθαρχικὸς στὶς διαταγὲς ποὺ ἐλάμβανε ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Γρήγορα, τὄνα ἐπάνω στ' ἄλλο, ἦρθαν τ' ἀποτελέσματα τῆς δυσμενείας τῆς Γαλλίας. Ἡ κατοχὴ τοῦ 1854 ἐστοίχησε στὴ μικρὴ Ἑλλάδα μεγάλες ἠθικὲς καὶ ὑλικὲς ζημίες. Ἡ ἀντιπάθεια τοῦ Ναπολέοντος κατὰ τῆς Ἀμαλίας καὶ συνεπῶς κατὰ τῆς Ἑλλάδος μετεδόθη σὲ ὅλη τὴ Γαλλία. Ὁ Γαλλικὸς τύπος ἐδημοσίευε ἄρθρα δυσμενέστατα ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἀκόμη καὶ ὁλόκληρα βιβλία ἐκυκλοφόρησαν παριστάνοντα τὴ χώρα μας ὡς ***«φωλεὰ ληστῶν καὶ κακούργων!»***...

***

Αὐτὴ λοιπὸν ἦταν ἡ αἰτία τῆς ἐκδικητικῆς μανίας τοῦ Ναπολέοντος.

Συντριμμένη ἀπὸ τὴ θλίψι της ἡ Ἀμαλία καὶ μὲ τὴ συναίσθηση τῆς ἀποτυχίας, ἀνεχώρησε ἀπὸ τὴ Στουτγάρδη καὶ πῆγε στὸ Ὀλδεμβοῦργο, γιὰ νὰ ζητήση ἀναψυχὴ καὶ ἡσυχία στὸ Παλάτι τοῦ ἀδελφοῦ της δουκὸς Πέτρου καὶ τῆς γυναίκας του δούκισας Ἐλισσάβετ.

Ἐκεῖ ἔμεινε ἔξη βδομάδες, κατὰ τὶς ὁποῖες τὴν περιποιήθηκαν πολύ, καὶ ἀνέκτησε τὸ ἠθικό της. Στὸ μεταξὺ ἔγραφε στὸν Ὄθωνα, ἀναλυτικώτατα γράμματα. Τοῦ ἐξέθετε τὰ ἐπεισόδια τῆς Στουτγάρδης καὶ τοῦ ζητοῦσε τὴ γνώμη του. Ὁ Ὄθων μὲ ὅλη τὴν ἀγάπη ποὺ ἔτρεφε στὴν Ἀμαλία, στὴν περίστασι αὐτὴ δὲν τὴν ἐδικαίωσε. Μιὰ ἐπιστολή του πρὸς τὴν Ἀμαλία ἦταν γραμμένη σὲ τέτοιο ὕφος, ὥστε οἱ ἀκόλουθοι τῆς βασίλισσας στὸ Ὀλδεμβοῦργο τὴν εἶδαν νὰ σωριάζεται μὲ λυγμοὺς ἐπάνω σ' ἕνα καναπέ...

***

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ναπολέοντος πρὸς τὴν Ἀμαλία, στὴ συγκέντρωση τῆς Στουτγάρδης ἔγινε, φυσικά, τὸ θέμα τῶν κοινῶν ὁμιλιῶν. Ὅλοι οἱ ἐστεμμένοι ἐσχολίαζαν τὴν ἐξαιρετικὴ καὶ ἐπιδεικτικὴ περιφρόνησί του στὴ Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι καὶ ἡ Ἀμαλία, στὴν ἡγεμονικὴ ἐκείνη συνάθροισι, παρουσιάστηκε σἂν φοβισμένη. Ἡ τόλμη καὶ ἡ ἀποφασιστικότης ποὺ τὴν ἐχαρακτήριζαν στ' Ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν, τὴν εἶχαν ἐντελῶς ἐγκαταλείψει στὴ Στουτγάρδη. Ὁ Νικόλαος Λιδωρίκης, (ἀδελφὸς τῆς δεσποινίδος ἐπὶ τῶν τιμῶν) ποὺ εἶχε τρέξει στὴ Στουτγάρδη γιὰ νὰ συναντήση τὴν ἀδελφή του, πρὸ πάντων ὅμως γιὰ νὰ προσφέρη τὶς ὑπηρεσίες του στὴ Βασίλισσα, ἐπροσπάθησε μὲ κάθε τρόπο νὰ μὴ γείνουν γνωστὰ στὰς Ἀθήνας τὰ γεγονότα τῆς Στουτγάρδης. Καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ ἦταν δύσκολο, γιατὶ ἐπρόκειτο περὶ ἐπεισοδίων καθαρὰ παλατιανῶν, τὰ ὁποῖα ὁπωσδήποτε θὰ μποροῦσαν νὰ κρατηθοῦν μυστικά.

Λίγες ὅμως βδομάδες ἀργότερα, μιὰ Παρισινὴ ἐφημερὶς ἐδημοσίευσε ὅλα τὰ καθέκαστα. Καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι ἐπῆρε τὶς πληροφορίες της ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, ἀπὸ τὸ συνταγματάρχη Καλλέργη, τὸ φανατικὸ ἐχθρὸ τῆς Ὀθωνικῆς δυναστείας, ὁ ὁποῖος εἶχε φιλικοὺς δεσμοὺς μὲ τὴν Γαλλικὴ ἐφημερίδα.

***

Τὸ βράδυ τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1857 ἐγύρισε ἀπὸ τὸ ταξεῖδι της ἡ Βασίλισσα. Ὁ Ὄθων ἔτρεξε στὸν Πειραιᾶ νὰ τὴν προϋπαντήση, κ' ἐβγῆκε μὲ τὴ βάρκα λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι, γιὰ νὰ τὴν ὑποδεχθῇ. Τὸ βασιλικὸ ζεῦγος ἔμεινε κλεισμένο μιὰ ὥρα μέσα στὴν καμπίνα τοῦ βαποριοῦ, καὶ ὅταν βγῆκαν, φαίνονταν καὶ οἱ δύο στενοχωρημένοι. Ὁ Ὄθων χαμογελοῦσε, προσπαθῶντας νὰ κρύψη τὴ λύπη του γιὰ τὴν ἀποτυχία τῆς Ἀμαλίας στὸ πολιτικό της ταξεῖδι. Ἡ Ἀμαλία ὅταν βρέθηκε πάλι στὴν Ἑλλάδα, ὅπου δὲν ἐπερίμενε ταπεινώσεις, ἀνέκτησε γρήγορα τὴν αἰσιοδοξία της, καὶ οἱ ὑπαρχηγοὶ ποὺ τὴν ὑποδέχτηκαν στὴν ἀποβάθρα, τὴν ἄκουσαν νὰ ἐρωτᾶ μὲ τὸ συνηθισμένο ἐνδιαφέρον της γιὰ τὶς διάφορες ὑποθέσεις τοῦ Κράτους.

Καὶ διηγοῦνται ὅτι ἕνας ὑπουργός, Πελοποννήσιος, ποὺ διακρινόταν γιὰ τὴν ἐξυπνάδα του, εἶπε στοὺς συναδέλφους του, μισοκλείνοντας τὸ ἕνα μάτι του, γιὰ νὰ δικαιολογήση τὴν ἰδιαίτερη συνομιλία τῶν βασιλέων στὴν καμπίνα.

— Αὐτὰ τὰ ταξειδάκια χρειάζονται στοὺς βασιλεῖς μας. Ἡ ἀπουσία τοὺς κάνει πειὸ ὁρμητικούς...

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ ἐφίλησαν μὲ εὐλάβεια τὸ χέρι τῆς Βασίλισσας ἦταν καὶ ὁ συνταγματάρχης Τουρέ, Γάλλος, ἰδιαιτέρως προσκεκολλημένος στὴν ὑπηρεσία τῶν βασιλέων. Ἡ συμπεριφορά του αὐτὴ δίνει τὴ βεβαιότητα ὅτι ὑπῆρχαν καὶ Γάλλοι ποὺ δὲν ἐπικροτοῦσαν τὴ διαγωγὴ τοῦ Αὐτοκράτορός των.

Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ ὥς τὰς Ἀθήνας πυκνὸ πλῆθος λαοῦ ἐχαιρέτησε μὲ ζητωκραυγὲς τὴ Βασίλισσα. Τὸ βράδυ, στὴν πρωτεύουσα, ἔγεινε φωταψία τῶν δημοσίων καταστημάτων, ἐκάησαν πυροτεχνήματα καὶ ὁ λαὸς ὥς τὰ μεσάνυχτα ἐπανηγύριζε τὴν ἐπιστροφὴ τῆς Ἀμαλίας. Ὁ Γ. Ζαλοκώστας, ποιητὴς καὶ «ἐπικαταλυματίας τῆς «Χωροφυλακῆς» ἐδημο-

ΕΥΘΥΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ο ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Οἱ Φασουλῆδες στὴν ἀρχαία Αἴγυπτο. Ἀνδρείκελα καλύτερα ἀπὸ τὰ σημερινά. Μιὰ τραγικὴ παράστασις. Οἱ καθημαγμένοι Φασουλῆδες !... Τί γράφει ὁ Ξενοφῶν γιὰ τούς Φασουλῆδες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Τὰ «νινιὰ» τῶν Βυζαντινῶν. Ὁ Φασουλῆς στὴν ἐποχὴ τῆς Ἀναγεννήσεως. Ποιὸς εἶνε ὁ πατέρας τῶν Πιερόττων καὶ τῶν Ἀρλεκίνων ; Ὁ Βολταῖρος, ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ, ἡ Γεωργία Σάνδη καὶ οἱ Φασουλῆδες. Ὁ Καραγκιόζης καὶ ἡ ἱστορία του. Ὁ Φασουλῆς καὶ ὁ Περικλέτος τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Κονιτσιώτης καὶ ὁ Πασχάλης του. Ἐξέλιξις τοῦ Φασουλῆ σέ... ἐφημερίδα τοῦ Σουρῆ.

ΟΙ Φασουλῆδες ποὺ διασκέδαζαν ἄλλοτε τοὺς πατέρες μας, ἔχουν τὴν ἀρχή τους, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Αἰγυπτίων.

Ὁ Ἡρόδοτος μιλεῖ στὸ ἔργο του, γιὰ ἀνδρείκελα ποὺ διασκέδαζαν τοὺς Αἰγυπτίους στὶς μεγάλες ἑορτὲς καὶ ἰδίως στὶς ἑορτὲς τοῦ Βάκχου. Τέτοια ἀνδρείκελα ἀνευρέθησαν ἐσχάτως στὰ ὑπόγεια τῆς ἀρχαίας Μέμφιδος καὶ τῶν Θηβῶν. Τὸ περίεργο δὲ εἶνε ὅτι τὰ πανάρχαια αὐτά Αἰγυπτιακὰ ἀνδρείκελα στὸ κεφάλι, τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, ἔχουν κλειδώσεις, ὅπως ἡ κοῦκλες τῶν σημερινῶν παιδιῶν. Μποροῦσαν, δηλαδὴ, νὰ κάνουν διάφορες κινήσεις, μὲ σύρματα, ὅπως γίνεται ἀκριβῶς καὶ σήμερα.

***

Στὸν τάφο μάλιστα μιᾶς Βακχίδος, ὁ ἀρχαιολόγος Γκαγιέ, βρῆκε κοντὰ σὲ μιὰ μούμια, τῆς ὁποίας τὸ κίτρινο μεταξωτὸ φόρεμα σωζότανε ἀκόμα, δύο ἀνδρείκελα ἀπὸ ἐλεφαντοκόκκαλο, τοποθετημένα μέσα σὲ κοκκάλινο κουτί τὸ ὁποῖο ἦταν ἔτσι κατασκευασμένο, ὥστε ἅμα ἄνοιγε, σχημάτιζε ὁλόκληρη τὴν αὐλαία, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ κάτοχος τῶν ἀνδρεικέλων ἔπαιζε τὶς κοῦκλες του.

***

Τραγικὴ εἶνε ἡ ἱστορία ἑνὸς παίκτου ἀρχαίων φασουλήδων, ποὺ βρέθηκε γραμμένη ἐπάνω στὸν τάφο ἑνὸς παναρχαίου Αἰγυπτίου.

Κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν, ὁ Αἰγύπτιος καραγκιοζοπαίκης, ἐσατύρισε κάποιο ἰσχυρὸ πρόσωπο τῆς ἐποχῆς του καὶ τόσο, φαίνεται, καυστικά, ὥστε τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον !

Ὁ δυστυχὴς καραγκιοζοπαίκτης ὁδηγούμενος στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως, παρεκάλεσε τοὺς φίλους καὶ τοὺς συγγενεῖς του νὰ κάψουν τὰ φορέματα τῶν ἀνδρεικέλων του, καὶ νὰ τοὺς φτιάσουν καινούργια, ἀπὸ τὸν χιτῶνα τὸν ὁποῖο φοροῦσε κατὰ τὴν ἐκτέλεσι, καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἐβάφετο μὲ τὸ αἷμα του. Ἔτσι δὲ ντυμένα ζήτησε νὰ βάλουν τ' ἀνδρείκελά του, δίπλα του στὸν τάφο, γιὰ νὰ παριστάνη μ' αὐτά, ἐνώπιον τῶν θεῶν, στοὺς ὁποίους θὰ παρουσιάζετο μετὰ τὴν ἀποκεφάλισί του !...

***

Καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπίσης εἶχαν τοὺς φασουλῆδες των, τοὺς ὁποίους ἔλεγαν ἀνδρείκελα.

Ὁ Ξενοφῶν, στὸ περίφημο συμπόσιο τοῦ Καλλίου, διηγεῖται ὅτι κάποιος Συρακούσιος, ἐφαίδρυνε τοὺς συμποσιάζοντας μὲ τὶς ἄψυχες κοῦκλες του. Καὶ στὴν ἑβραϊκὴ ὅμως ἱστορία ἀναφέρονται τέτοιοι φασουλῆδες.

Ἡ Βασίλισσα τοῦ Σαββᾶ, μεταξὺ τῶν ἄλλων δώρων ποὺ ἐπρόσφερε στὸν Σολομῶντα, ἦσαν καὶ ἀνδρείκελα ἀπὸ ἄπεφθον χρυσόν.

***

Ὁ Τύραννος τῶν Συρακουσίων Διονύσιος, ὅταν ἠρωτήθη τὶ ἔπρεπε νὰ κάμουν ἕναν ἐχθρό του, τὸν ὁποῖον κρατοῦσε στὴ φυλακή, χωρὶς νὰ λαμβάνεται μιὰ ἀπόφασις γιὰ αὐτόν, πῆρε ἕνα ἀνδρείκελο καὶ τοῦ ἀπέσπασε τὸ κεφάλι.

Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ ὁδηγηθέντες οἱ τῆς ὑπηρεσίας του, κατῆλθον στὶς φυλακὲς καὶ ἀποκεφάλισαν τὸν κρατούμενον !

Ἐπίσης καὶ οἱ Βυζαντινοὶ εἶχαν τὶς κοῦκλες των, τὶς ὁποῖες ὠνόμαζαν «νινιά».

***

Κατὰ τὸν μεσαίωνα οἱ φασουλῆδες χάνονται σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου, ἐξαιρουμένης τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἕνας τρελλὸς ἡγεμῶν τῆς Γαλλίας, διήρχετο τὶς ἡμέρες του παίζοντας «πλαγγόνας» κλεισμένος μέσα σὲ μιὰ αἴθουσα τοῦ ἀνακτόρου του.

Ἡ «πλαγγόνες» ἐκεῖνες, ὅπως ἀναφέρουσι οἱ χρονογράφοι τῆς ἐποχῆς, εἶχαν ὅλες τὶς κινήσεις ζωντανοῦ ἀνθρώπου. Φαίνεται ὅτι θὰ ἦσαν νευρόσπαστα μὲ κλειδώσεις.

***

Κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν ὅμως, στὰ 1500 περίπου, ἡ Ἰταλία ὑπῆρξε, δύναται κανεὶς νὰ εἰπῇ, τὸ λίκνον τῶν φασουλήδων !

Ἡ Σικελία καὶ ἡ Βενετία ἐτελειοποίησαν τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς διασκεδάσεως, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποκτήσει μεγάλην δημοτικότητα. Στὴν Ἰταλία ὁ φασουλῆς, ὀνομάσθηκε «Πολιπινέλλος» καὶ ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ φασουλῆ ἐξεπήδησαν καὶ ἐζωντάνεψαν ὅλοι οἱ εὔθυμοι τύποι τῶν χορῶν τῆς Ἀποκρηᾶς, οἱ Πιερόττοι, οἱ Ἀρλεκῖνοι, ἡ Κολομπίνες, οἱ γέρω-Γοῦστοι, οἱ ὁποῖοι ἐνέπνευσαν εἰς συγγραφεῖς καὶ ζωγράφους ἔργα μεγάλα καὶ ἀθάνατα.

***

Ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν ὁ Πολιπινέλλος, πέρασε ὡς Πολιπινὲλ στὴ Γαλλία, ὅπου ἔγινεν θέατρο εἰδικῶς γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά.

Τόσον δὲ κατέκτησε τὸ θέατρο τοῦτο τὴν Εὐρώπη ποὺ καὶ μεγάλοι συγγραφεῖς, ὅπως ὁ Βολταῖρος, ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ, ὁ Λαμαρτῖνος, δὲν ντρεπόντουσαν νὰ παρακολουθοῦν παραστάσεις ἀνδρεικέλων, ἡ δὲ Γεωργία Σάνδη, διετήρει στὸ σπίτι της καὶ θέατρον ἀνδρεικέλων, στὸ ὁποῖο ἐπαίζοντο τὰ ἔργα της.

***

Στὴν Κίνα οἱ φασουλῆδες ἦσαν γνωστοὶ πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, ἐλέγοντο «Καν-Τσῆ» (χαροποιὸ ζιζάνιο) καὶ ἔτερπαν γενεὲς καὶ γενεὲς Κινέζων ἐπὶ χιλιάδες χρόνια.

Καὶ στὴν Περσία ὅμως διασκεδάζουν πολὺ μὲ τὸν «Κέτσελ-Πελιβάν», τὸν «φαλακρὸ Καραγκιόζη», ὅπως λένε ἐκεῖ τὸν φασουλῆ.

Στὴν Τουρκία ὁ φασουλῆς χάνει τὸ σῶμα του, τὰ ροῦχα του, τὴν ὕπαρξί του, μεταμορφούμενος εἰς σκιάν. Γίνεται Καραγκιόζης.

Ὁ μακαρίτης καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Λάμπρος, εἶχε γράψει ὁλόκληρη πραγματεία γιὰ τὸν Καραγκιόζη αὐτόν, ὁ ὁποῖος φαίνεται πὼς ἦταν πρόσωπο ὑπαρκτό, γιατὶ καὶ ὁ τάφος του ὑπάρχει καὶ δεικνύεται κοντὰ στὴ Προῦσσα, ἂν δὲν ἀπατώμεθα.

Καραγκιόζης σημαίνει «Μαυρομάτης», ἀπὸ τὸ «Καρὸ-γκιὸζ» (μαῦρα μάτια), ἦταν δὲ ἀστεῖος ἐργατικός, μὴ ἀφίνοντας μὲ τὰ λόγια του, τοὺς κτίστας τοῦ παλατιοῦ ἑνὸς Πασσᾶ, νὰ ἐργασθοῦν ἀπὸ τὸ γέλιο.

Ὁ Πασσᾶς ἐθύμωσε γιὰ τὸ χασομέρι αὐτὸ καὶ διέταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν !...

***

Στὴν Ἑλλάδα ξέρουμε καὶ τόν Φασουλῆ καὶ τόν Καραγκιόζη.

Ὁ Φασουλῆς !...

Ὁ Φασουλῆς ὅμως ἦταν ἀρχαιότερος καὶ ἑλληνοπρεπέστερος, γιατὶ ἐνεφανίζετο μὲ φέσι. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως ὁ Καραγκιόζης τὸν ὑπεσκέλησε καὶ αὐτόν.

Τελευταῖος Φασουλοπαίκτης εἶχεν ἀπομείνει στὸν τόπο μας, ὁ ἀθάνατος Κονιτσιώτης, ὁ ὁποῖος καὶ μετωνόμασε τόν Φασουλῆ σέ Πασχάλη.

***

Πόθεν τὸ ὄνομα Φασουλῆς, δὲν ἔχει ἐξακριβωθῆ ἀκόμη.

Ἀπὸ τὰ παραμύθια τὰ ἑλληνικά, στὰ ὁποῖα παίζει κάποιον ρόλον τὸ φασοῦλι ; Ἄγνωστον !

Στοὺς δύο ἥρωας τοῦ Φασουλοθεάτρου, ὁ μακαρίτης ὁ Σουρῆς ἐστήριξε τόν «Ρωμηὸ» του, στὸν ὁποῖο, ὅλα τὰ γεγονότα τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ κόσμου ὁλόκληρου, πολλὲς φορές, τὰ ἔπερναν οἱ δύο αὐτοὶ ἥρωες καὶ τὰ συζητοῦσαν καὶ τὰ ἔκριναν καὶ τὰ σατύριζαν καὶ τὰ ἐκουρέλιαζαν :

Φασουλῆς καί Περικλέττος
ὁ καθ' ἕνας νέτος-σκέτος !...

Ὁ Ρούλιας

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΨΥΧΟΠΑΘΕΙΕΣ

Ὁ διάσημος ἰατρὸς Πέτρος ντ' Ἀπόνο ἔννοιωθε τέτοια ἀποστροφὴ πρὸς τὸ τυρί, ὥστε καὶ μόνη ἡ μυρωδιά του τοῦ προκαλοῦσε λιποθυμία !...

σίευσε στὸν «Ἀπόμαχο» ἕνα μακρὺ πεζὸ ποίημα ποὺ ἄρχιζε ἔτσι :

«Δὲν εἴχομεν πρὸ μικροῦ πατρίδα· δὲν εἴχομεν σημαίας, δὲν εἴχομεν θρόνον. Σημαιοφόροι σήμερον τῆς Ἑλλάδος βασιλευομένης, πανηγυρίζομεν ἐλεύθεροι ἑσπέραν μειδιῶσαν καὶ φιλανθῆ !

«Κύμβαλα χαρᾶς ἀλαλάξατε ! Δῶρα τοῦ Προμηθέως ἀναβαίνετε πρὸς τοὺς οὐρανούς, καὶ ῥηγνύμενα εἰς ἀστέρας, διαφωτίσατε τὸν δρόμον τῆς Βασιλίσσης.

Παρθένοι τῆς Ἀττικῆς, στρώσατε ἄνθη εἰς τὴν διάβασίν της.

Καὶ Ὑμᾶς ἐπικαλοῦμαι, ὦ θυγατέρες τῆς Μνημοσύνης, ἀναμνήσεις πικραὶ τῆς παρελθούσης δουλείας καὶ ἀβεβαιότητος. Ρεύσατε καὶ ὑμεῖς ἀναμιγνυόμεναι εἰς τὰς ὥρας τῆς παρούσης τερπωλῆς καὶ ἀποτελέσατε τὴν ἀγαλλίασιν γλυκυτέραν !...»

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΤΖΕΪΜΣ ΣΜΙΘ

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εὐτυχῶς χάρις στὶς προσπάθειες τοῦ καθηγητοῦ, ἡ Ντόλλυ, δὲν ἄργησε νὰ συνέρθῃ. Στέναξε, ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ μᾶς κύτταξε τρομαγμένη.

— Εἶσαι καλύτερα, παιδί μου ; τὴν ρώτησε ὁ καθηγητής.

Ἡ Ντόλλυ κούνησε τὸ κεφάλι της, μὴ μπορῶντας νὰ μιλήσῃ. Ἡ ἐξάντλησίς της φαινόταν μεγάλη. Ὁ Οὐΐλλιαμ ἀνησυχοῦσε. Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ γύρισε καὶ μοῦ εἶπε σιγά :

— Ἡ θέσις μας εἶνε πολὺ δύσκολη, Τζώρτζ. Δὲν ξέρουμε τὴν ἔξοδο, δὲν ξέρουμε πῶς θὰ βγοῦμε ἀπὸ δῶ μέσα, δὲν ξέρουμε ἐπὶ πόσες ὧρες θὰ περπατοῦμε καὶ θὰ πλανώμεθα στὶς κατακόμβες αὐτές. Τί θὰ κάνουμε ;... Πῶς μποροῦμε νὰ σέρνουμε μαζύ μας τὸ φτωχὸ αὐτὸ κορίτσι ;

Ἡ Ντόλλυ τὸν ἄκουσε. Καὶ μὲ σβυσμένη φωνή, μὲ φωνὴ ποὺ μόλις ἀκουγόταν τοῦ εἶπε :

— Μὴ φροντίζετε πειὰ γιὰ μένα, κ. καθηγητά... Ἀφῆστε με ἐδῶ. Φροντῖστε νὰ βγῆτε σεῖς ἀπὸ τὰ ὑπόγεια αὐτά... Κι' ἂν πεθάνω... Τί σημαίνει ;... Γιατὶ νὰ σᾶς κρατῶ ἐδῶ σιμά μου ;... Ἀφῆστε με νὰ πεθάνω !,..

Ὁ καθηγητὴς ἀνετινάχθη :

— Τί εἴπατε μίς !... Νὰ σᾶς ἀφήσουμε νὰ πεθάνετε μέσα σ' αὐτὲς τὶς φρικτὲς κατακόμβες !... Μᾶς πέρνετε γιὰ τόσο ἀνάνδρους ;... Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ... Θὰ βγοῦμε μαζὺ ἀπὸ δῶ μέσα... Θὰ σᾶς παραδώσω στὰ χέρια τῆς μητέρας σας καὶ τότε μόνον θὰ ἡσυχάσω...

Ἔξαφνα ἀκούστηκε ἕνας μακρυνὸς θόρυβος, ποὺ ἀντηχοῦσε παράξενα μέσα στὶς ἔρημες στοὲς τῆς κατακόμβης. Ἡ Ντόλλυ τὸν ἄκουσε καὶ τρόμαξε. Θέλησε νὰ σηκωθῆ, μὰ δὲν μπόρεσε, ἐξ αἰτίας τῆς ἐξαντλήσεώς της.

— Μὴν ἀνησυχῆς, παιδί μου, τῆς εἶπεν ὁ καθηγητής. Ἐνόσῳ εἶσαι μαζύ μας δὲν θὰ τολμήσῃ κανεὶς νὰ σ' ἐγγίσῃ, ἐκτὸς ἂν περάσῃ ἐπάνω ἀπὸ τὰ πτώματά μας !...

Συγχρόνως ὁ Οὐΐλλιαμ ξαπλώθηκε μπρούμυτα στὸ δάπεδο τῆς στοᾶς καὶ στήριξε τὸ αὐτί του στὶς πλάκες. Ἀφουγκράστηκε λίγα δευτερόλεπτα κι' ἔπειτα σηκώθηκε καὶ μᾶς εἶπε :

— Δὲν εἶνε τίποτε τὸ σοβαρό. Κάποιοι ἐμπῆκαν στὶς κατακόμβες. Ἀπὸ τὰ βήματά τους ὑπολογίζω πὼς θὰ εἶνε πέντε ὡς ἓξ ἄνδρες. Βρίσκουνται πολὺ μακρυὰ ἀπὸ δῶ. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς πρόκειται περὶ κακοποιῶν, οἱ ὁποῖοι τρυπώνουν τὴν ἡμέρα ἐδῶ μέσα καὶ ξαναβγαίνουν μόλις πέσει τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας.

— Ἂν ἔρθουν πρὸς τὸ μέρος μας ! ψιθύρισε ἔντρομη ἡ Ντόλλυ.

— Δὲν θἄρθουν, κόρη μου, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ καθηγητής. Ἡ φωληά τους εἶνε, φαίνεται, στὴν ἀπέναντι πλευρὰ τῆς κατακόμβης. Νά, ἄκουσε... ἀκοῦς ;... Τὰ βήματα σταμάτησαν...

Πράγματι στὶς κατακόμβες εἶχεν ἁπλωθῆ πάλι νεκρικὴ ἡσυχία.

— Καὶ τώρα, ἐμπρός, ἂς φεύγουμε, φώναξε ὁ καθηγητής. Ἡ ὧρες εἶνε πολύτιμες. Ἂς μὴ χάνουμε τὸν καιρό μας...

Φρικώδεις καὶ ἀλλόκοτες ἐμφανίσεις τὸν ἀναστάτωναν..

Ἡ Ντόλλυ προσπάθησε καὶ πάλι νὰ σηκωθῆ, μὰ δέν μπόρεσε. Ἡ κατάπτωσις τῶν δυνάμεών της ἦταν μεγάλη...

— Τὶ κάνετε ἐκεῖ ; τῆς φώναξε, μαλώνοντάς την, μὲ πατρικὴ τρυφερότητα, ὁ καθηγητής.

— Δὲν θὰ μὲ πάρετε μαζύ σας ; ρώτησε δειλὰ ἡ νέα.

— Δὲν θὰ σᾶς πάρουμε μαζύ μας ! Τί λόγια εἶνε αὐτά, καλό μου παιδί ; Θὰ σᾶς πάρουμε κι' ἀμέσως μάλιστα. Ἰδού...

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, μ' ὅλα του τὰ γηρατειά, ταχὺς καὶ γρήγορος, ὁ Οὐΐλλιαμ, ἔσκυψε καὶ σήκωσε τὴν Ντόλλυ στὰ χέρια του.

Ἡ νέα διαμαρτυρήθηκε, κοκκινίζοντας ἀπό ντροπή :

— Ὢ ! κύριε καθηγητά... Κύριε καθηγητά, δὲν τὸ θέλω αὐτό, ὄχι, ὄχι δὲν πρέπει, ἀρνοῦμαι νὰ σᾶς ἀκολουθήσω κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο. Προτιμῶ νὰ μείνω ἐδῶ, προτιμῶ νὰ πεθάνω μέσα στοὺς ὑγροὺς καὶ ἀνήλιους αὐτοὺς τάφους !..

Μὰ ὁ καθηγητὴς δὲν τῆς ἔδωσε καμμιὰ ἀπάντησι.

— Τζώρτζ, μοῦ φώναξε, ρῖξε τὸ ἐπανωφόρι μου πάνω στὴ δεσποινίδα κ' ἐμπρός... ἐμπρὸς γρήγορα !...

Ἡ Ντόλλυ κατάλαβε πὼς θὰ ἦταν μάταία κάθε της ἄρνησις, κι' ἄφέθη, νὰ τὴν μεταφέρῃ ὁ καθηγητὴς στὶς ἀγκάλες του, σᾶν μικρό παιδί. Ἦταν ἄλλωστε τόσο ἐξαντλημένη !...

Προχωρούσαμε τώρα βιαστικά, ἀνυπομονῶντας νὰ βγοῦμε στὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ὁ καθηγητὴς μὲ ἀκολουθοῦσε κρατῶντας τὸ πολύτιμο φορτίο του. Ἤμουν κατάπληκτος μὲ τὴν ἀντοχή του, ἔπειτα ἀπὸ τόσες περιπέτειες καὶ τόσους κόπους ποὔχαμε περάσει. Μιλοῦσε μάλιστα μὲ τὴν νέα. Τῆς ζήτησε νὰ τοῦ πῇ ἂν συνέβη τίποτε τὸ παράδοξο σπίτι της, πρὸ τῆς νυκτὸς τῆς ἀπαγωγῆς της ἀπ' τοὺς κακούργους ἐκείνους κ' ἡ Ντόλλυ τοῦ διηγεῖτο ἐνδιαφέροντα γεγονότα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἔδειχναν καθαρὰ τὴν ἀνάμιξι τοῦ Στῆβενς σ' ὅλη αὐτὴ τήν ἱστορία :

— Ναί...βέβαια..ἄκουγα τὴν νύχτα κρότους...κρότους παράξενους καὶ ἀνεξήγητους. Φτεροκοπήματα ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο...κἄτι σἄν κλάψιμο μέσα στὸ σκοτάδι σἄν ἔπεφτε ἡ νύχτα...Σπίτι μας μένει κ' ἕνας γέρος θεῖος μου, τὸν ὁποῖο ἐφέραμε πέρισυ ἀπὸ τὴν ἐπαρχία, γιὰ νὰ μὴν εἶνε μόνος του ἐκεῖ κάτω, ὕστερα ἀπ' τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του... Μιὰ νύχτα τὸν ἀκούσαμε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ ζητάῃ βοήθεια. Τρέξαμε στὴ κάμαρή του καὶ τὸν βρήκαμε ἀνάστατο. Ἦταν χλωμός, κι' ἀνακατωμένα τὰ μακρυά του μαλλιά, μὲ γουρλωμένα τὰ μάτια....Στὴν ἀρχὴ δὲν μποροῦσε νὰ μᾶς μιλήσῃ. Εἶχε δεθῆ ἡ γλῶσσα του ἀπ' τὸ φόβο, ἐτραύλιζε. Τοῦ ἐδώσαμε νὰ πιῆ κάτι κι' ἔτσι συνῆλθε λίγο. Μᾶς διηγήθηκε τότε πὼς τὶς τελευταῖες νύχτες, φρικώδεις κι' ἀλλόκοτες ἐμφανίσεις τὸν ἀναστάτωναν. Ἔβλεπε μπρός του, μέσα στὸ σκοτάδι μάτια ἄγρια νὰ σπιθοβολοῦν, ἄκουγε μουγκρητά, κρότους ἀπὸ συρόμενες ἁλυσσίδες. Τὴν τελευταία νύχτα εἶχε δῆ ἕνα ἀλλόκοτο καὶ μυστηριῶδες ὂν νὰ τὸν πλησιάζῃ. Ἦταν διπλωμένο σ' ἕνα σάβανο, κρατοῦσε μιὰ δάδα ἀναμένη στὸ χέρι, ἦταν ἁλυσσοδεμένο καὶ τὸ ἀκολουθοῦσε ἕνα τεράστιο φεῖδι !...Καθησυχάσαμε τὸ θεῖο καὶ γυρίσαμε στὰ δωμάτιά μας. Νομίζαμε πὼς ὅλα ὅσα μᾶς διηγήθη, τἄχε δεῖ στὸ ὄνειρό του... Ἦταν ἀδύνατο νὰ πιστέψωμε σὲ τέτοια πράγματα...Μὰ νὰ ποὺ ὅλα βγαίνουν ἀληθινά !...Ἔτσι δὲν εἶνε, κ. καθηγητά ; Δὲν συμβαίνει κάτι τὸ παράδοξο, κάτι τὸ ὑπερφυσικό ; Μὴ μοῦ τὸ κρύβετε... Ἀρχίζω νὰ καταλαβαίνω πολλά...

Ὁ καθηγητὴς χαμογέλασε.

— Μὴ σὲ πλανᾷ ἡ φαντασία σου, μίς, τῆς εἶπε. Δὲν συμβαίνει τίποτε τὸ ὑπερφυσικό, ὅπως λές. Ὅλα ὅσα συμβαίνουν εἶνε ἁπλᾶ καὶ φυσικά...

— Ἄ, ὄχι, δά....Μὴ μοῦ τὸ κρύβετε.... Καταλαβαίνω...καταλαβαίνω πολλά...

— Ἔστω, εἶπεν ὁ καθηγητής, ὁμολογῶ ὅτι ὑπάρχει καὶ κάποιο μυστήριο σ' ὅλα αὐτά. Αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει νὰ σᾶς κάνῃ νὰ φοβόσαστε. Πρέπει νὰ εἶσθε ἀτάραχη, νἄχετε ἐμπιστοσύνη σὲ μᾶς.

Προχωροῦσα φωτίζοντας τὴ στοὰ ἐμπρός μου, μὲ τὸν ἠλεκτρικό μου φανὸ κι' ἔχοντας τὴν προσοχή μου στὴν συνδιάλεξι τοῦ Οὐΐλλιαμ καὶ τῆς Ντόλλυ. Ἔξαφνα σκόνταψα καὶ παρ' ὀλίγο νὰ πέσω. Ὑπέθεσα πὼς ἐπρόκειτο περὶ λάκου. Ὅταν ὅμως κύτταξα καλύτερα, εἶδα ὅτι εἶχα σωθῆ, ἐντελῶς τυχαίως, ἀπὸ βέβαιο θάνατο...

Ἐμπρός μου ἔχασκε σκοτεινὸ καὶ ἀπαίσιο τὸ στόμιο μιᾶς καταπακτῆς ! Πῶς δὲν ἐκατρακύλισα μέσα σ' αὐτή, εἶνε θαῦμα !

— Τὶ τρέχει, Τζώρτζ ; μοῦ φώναξε ὁ καθηγητὴς πλησιάζοντας.

— Θεέ μου !...Θεέ μου ! Τὶ εἶνε πάλι, ἐτραύλισε καὶ ἡ Ντόλλυ.

Ἔδειξα στὸν καθηγητὴ τὴν καταπακτή.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΕΞΙΛΕΩΣΙΣ ΕΝΟΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥ

ΤΟΥ BINET VALMER

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κυρία, γιατὶ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μὲ δεχθῆτε ἐπὶ τέλους !...

— Μὴ μὲ λέτε κυρία ! Νὰ μὲ λέτε Ρενέ, ὅπως μὲ λέγατε ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια... Ὄχι, μὴ μοῦ δίνετε τὸ χέρι. Δὲν θέλω τὴ χειραψία σας. Μὴ νομίζετε πὼς ἐξέχασα τὸ παρελθόν. Δὲν ξέχασα τίποτε καὶ ἂν δέχθηκα νὰ συναντηθοῦμε, τὸ ἔκανα μόνο καὶ μόνο γιὰ νά σᾶς βγάλω τὴν ἰδέα ὅτι μπορεῖ νὰ ἀνανεωθοῦν ἡ σχέσεις μας καὶ γιὰ νά πάψετε πειὰ νὰ ἐπιδιώκετε νὰ μὲ προσεγγίσετε. Και ἂν τὸ ἔκανα, τὸ ἔκανα γιατὶ εἶδα πὼς ἀπ' τὴν περασμένη ἄνοιξι, ἀλλάξατε στάσι ἀπέναντὶ μου. Ἐνῶ ὡς τότε μ' ἀποφεύγατε, ἄξαφνα ἀπὸ τὴν ἄνοιξη, ἀρχίσατε νὰ μὲ παρακολουθῆτε μὲ μιὰ ἐπιμονὴ ποὺ μ' ἐκνευρίζει. Ὁσάκις τύχῃ νὰ βρεθοῦμε στὴν ἴδια κοσμικὴ συγκέντρωσι, τὰ βλέμματὰ σας καρφώνονται ἀπάνω μου ἐπίμονα. Ἐφθάσατε ἀκόμη μέχρι τοῦ σημείου νὰ μοῦ γράψτε κατ' ἐπανάληψιν, μολονότι εἴδατε πὼς δὲν σᾶς ἀπαντοῦσα. Τέλος ἀρχίσατε νὰ μὲ καλῆτε καὶ στὸ τηλέφωνο. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ ἤρθατε καὶ στὴν πόρτα μου. Τὸ κορύφωμα ἦταν ἡ διαγωγὴ σας στὴν ἑσπερίδα τῆς κυρίας Νταρμπῶ, ὅπου εἴχατε τὸ θράσος, μόλις εἴδατε πὼς εἶχα ἀποτραβηχθῆ σ' ἕνα σαλονάκι γιὰ νὰ ξεκουρασθῶ, νἄρθῆτε νὰ μοῦ μιλήσετε. Τὸ κυνηγητὸ αὐτὸ μὲ πειράζει ὑπερβολικά. Ἄλλοτε, πρὸ δύο, πρὸ πέντε, πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν θὰ μὲ ἄφηνε ἀσυγκίνητη, γιατὶ τότε, εἶχα δύναμι ν' ἀντισταθῶ. Ἀλλὰ τώρα εἶμαι γρηὰ καὶ τὰ γηρατειὰ μὲ ἐξασθένησαν. Τὸ κυνηγητό σας μὲ ἐκνευρίζει. Ἐδέχθηκα νὰ σᾶς συναντήσω μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σᾶς τὸ πῶ αὐτό. Ὅτι κι' ἂν κάνετε δὲ θὰ μπορέσετε νὰ μὲ κάνετε νὰ ξεχάσω τὴ στάσι καὶ τὰ λόγια σας πρὸ εἴκοσι ἐτῶν. Μὴ νομίσετε ὅτι μὲ ξεγέλασε ἡ φήμη τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου ποὺ κατορθώσατε νὰ δημιουργῆστε στὸν κόσμο. Μέσ' στὴν ψυχή μου παραμένετε πάντοτε ὁ ἄνθρωπος ὁ ἱκανὸς καὶ γιὰ ἐγκλήματα ἀκόμα, ὅπως εἴσαστε ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια. Ἡ σημερινὲς ὡραῖες πράξεις σας εἶνε ὑποκριτικές. Δὲν ἀκολουθήσατε στὴν συμβουλή μου, ὅταν σᾶς συνέστησα ν' αὐτοκτονῆστε καὶ ἐπροτιμήσατε νὰ ζῆστε. Ἐζήσατε λοιπόν, ξεγελάσατε ὅλον τὸν κόσμο καὶ τὸν κάματε νά σᾶς νομίζῃ τίμιο, ἐνάρετο καὶ φιλάνθρωπο. Τὸν ξεγελάσατε, ὅπως εἴχατε ξεγελάσει καὶ μένα ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια. Ἐγὼ ὡστόσο θὰ μποροῦσα μὲ μιὰ λέξι μου νὰ σᾶς συντρίψω καὶ νὰ καταστρέψω ὅλη τὴ φήμη σας, ποὺ μὲ τόσες δυσκολίες ἀποκτήσατε...

— Ρενέ, αὐτὰ ποὺ μοῦ λέτε, δὲν εἶνε ἡ ἀλήθεια.

— Ἂν προσπαθῆστε νὰ δικαιολογηθῆτε, σᾶς διώχνω ἀμέσως ! Δὲν θὰ ὑποχωρήσω οὔτε πρὸ τοῦ σκανδάλου ἀκόμη.

— Ρενέ, δὲν ξέρετε τὴν ἀλήθεια.

— Ἡ ἀλήθεια !...Πφ !...Ξέρω πὼς εἴσαστε ὁ πιὸσεβάσμιος γέρος μέσα στό Παρίσι, ὁ τραπεζίτης ποὺ σᾶς ἐμπιστεύονται κολοσσιαῖα ποσὰ χωρὶς νὰ σᾶς ζητοῦν οὔτε ἀπόδειξι. Εἴσαστε πρώτυπο ἀνθρώπου ! Σεῖς ! Καὶ ὁ ἄνδρας μου σᾶς θαυμάζει ἐκστατικός. Στὴν Γερουσία εἴσαστε ὁ μέγας ἄνθρωπος ποὺ ὅταν μιλάει τὸν σέβονται καὶ ἡ Δεξιὰ καὶ ἡ Ἀριστερὰ πτέρυξ. Εἴσαστε ὁ ἄνθρωπος ποὺ δίνετε κολοσσιαῖα ἐπιδόματα σὲ πολυάριθμα νοσοκομεῖα καὶ ἄσυλα καὶ ὅλη ἡ Εὐρώπη ξέρει ὅτι ὁ θάνατός σας θὰ εἶνε μιὰ μεγάλη εὐτυχία γιὰ τὸν κόσμο, γιατὶ ἀφήνετε ὅλη τὴν περιουσία σας στοὺς φτωχούς. Ἐγώ, κάθε φορὰ ποὺ τὰ μάθαινα ὅλ' αὐτὰ χαμογελοῦσα μὲ πίκρα, γιατί, ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια ἐγώ, ἡ ἴδια σᾶς εἶχα συστήσει νὰ πεθάνετε, ἐπειδὴ ὁ θάνατός σας τότε θὰ ἔκανε εὐτυχισμένους πολλοὺς ἀνθρώπους... Ἔννοια σας ὅμως, ἐγὼ δὲν λησμόνησα τὸ παρελθόν. Βλέπετε μάλιστα ὅτι σᾶς δέχθηκα σ' αὐτὸ τὸ ἴδιο σαλονάκι, ὅπου ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια...

Σ' αὐτὴ τὴ γωνία ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια...

— Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ μὲ δεχθῆτε σ' αὐτὸ τὸ σαλονάκι.

— Ἔχετε τὸν ἴδιο κυνισμό, τὴν ἴδια ἔκφρασι ὅπως τότε. Εἴσαστε πάντοτε ὁ κλέφτης, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔκλεψε τὰ κοσμήματα τῆς γυναικὸς ποὺ ἀγαποῦσε καὶ ἡ ὁποία τὸν ἐλάτρευε. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ προσπαθοῦσε νὰ στρέψῃ τὶς ὑπόνοιες γιὰ τὴν κλοπὴ ἐπάνω στοὺς πιστοὺς καὶ τιμίους ὑπηρέτες μου. Τὶ κάθεσθε λοιπόν ; Γιατὶ δὲν φεύγετε ;

— Πέστε τα ! Πέστε τα ὅλα ! Ἂν δὲν τὰ λέγατε ἐσεῖς θα τὰ ἔλεγα ἐγώ. Ἦρθα ἐδῶ ἀκριβῶς γιὰ νὰ θυμηθῶ τὶ ἤμουν ἄλλοτε...

— Τὶ κυνισμός ! Ἔτσι καὶ τότε. Σᾶς ἀγαποῦσα καὶ σᾶς ἐκτιμοῦσα, γιατὶ εἴσαστε ἐργατικός. Ἤμουν ὁ σύντροφός σας, σχεδὸν ὁ συνέταιρός σας. Ἐσκόπευα νὰ ἐγκαταλείψω τὰ πάντα γιὰ νὰ φύγω μαζύ σας. Ἐραδιουργοῦσα γιὰ χάρι σας καὶ μεταχειριζόμουν χίλια δυὸ τεχνάσματα γιὰ νὰ σᾶς ἀνοίξω τὶς πόρτες τῶν μεγάλων τραπεζιτῶν καὶ νὰ τοὺς κάνω προστάτες σας. Κατώρθωσα νὰ σᾶς εἰσαγάγω στὸν κύκλο τοῦ συζύγου μου γιὰ ν' ἀποκτήσετε ἐκεῖ σχέσεις καὶ πελάτες ποὺ θὰ σᾶς ἔκαναν μεγάλον...

— Ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀλήθεια... Ἦταν μοιραῖο ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε. Ἡ δουλειά μου στὸ χρηματιστήριο μὲ παρέσυρε στὴ χαρτοπαιξία...

— Αὐτὰ μοῦ τὰ εἴπατε καὶ πρὸ εἴκοσι ἐτῶν. Τὸ ὅτι παίζετε χαρτιὰ θὰ μποροῦσε ἐπὶ τέλους κανεὶς νὰ σᾶς τὸ συγχωρήσῃ. Τὸ ὅτι χάσατε περισσότερα ἀπ' ὅσα μπορούσατε νὰ πληρώσετε εἶνε σφάλμα. Ἂν μοῦ τὸ λέγατε ὅμως ἐμένα θὰ σᾶς εὕρισκα χρήματα γιὰ νὰ πληρῶστε. Ἀλλὰ σεῖς μὲ κλέψατε...Τὴν ὥρα ποὺ ἔβγαινα ἀπ' τὴν ἀγκαλιά σας γιὰ νὰ ντυθῶ, μοῦ κλέψατε δυὸ ἀπ' τὰ δαχτυλίδια μου. Καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ ἀφίσατε νὰ κατηγορηθῇ ὡς δράστης τῆς κλοπῆς ὁ μαῖτρ ντ' ὀτέλ μου. Καὶ δὲν εἴχατε τὸ θάρρος τοὐλάχιστον ν' αὐτοκτονῆστε γιὰ νὰ ἐξιλεωθῆτε, ὅπως σᾶς συνεβούλευσα. Δεχθήκατε μάλιστα νὰ μοῦ γράψτε κι' ἐκεῖνο τὸ γράμμα στὸ ὁποῖο ὁμολογούσατε τὴν κλοπή σας κι' ὑποσχόσαστε νὰ διορθωθῆτε καὶ νὰ γίνετε πρώτυπο καλοῦ ἀνθρώπου. Μήπως ἤρθατε γιὰ νὰ μοῦ ζητῆστε τὸ γράμμα ;

— Κάθε ἄλλο. Θὰ ἤθελα μάλιστα νὰ τὸ ξαναδιαβάσουμε μαζύ.

— Δὲν τὄχω. Τὸ κατέστρεψα ἀπὸ τότε. Μπορεῖτε νὰ εἴσαστε ἥσυχος.

— Κρῖμα ! Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ καταστρέψτε. Σᾶς εἶπα, πὼς ἦρθα γιὰ νὰ θυμηθῶ τὶ ἤμουν τότε : Στὸ γράμμα ἐκεῖνο ὑποσχόμουν νὰ γίνω ἐντελῶς ἄλλος ἄνθρωπος, νὰ μὴν προσπαθήσω νὰ σᾶς κατακτήσω πάλι. Σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ προσπάθησα νὰ κρατήσω τὴν ὑπόσχεσί μου ἐκείνη. Θυμώσαστε ὅταν σᾶς ἔστειλα πίσω τὰ δῶρα σας, τὰ γράμματά σας καὶ τὶς φωτογραφίες σας, εἶχα τὴν ἀδυναμία νὰ κρατήσω μιὰ φωτογραφία σας. Ἔβαλα ἕναν χρυσοχόο καὶ μοῦ ἔφτειαξε μιὰ κορνίζα ἐπίτηδες ποὺ σκέπαζε ἐντελῶς τὴν φωτογραφία γιὰ νὰ μὴν τὴν βλέπῃ κανείς. Μέσα σ' αὐτὴ τὴ κορνίζα ἔκλεισα τὴ φωτογραφία, τὴν ἐκλείδωσα καὶ πέταξα τὸ κλειδὶ στὴ θάλασσα. Ὑποσχέθηκα στὸν ἑαυτό μου νὰ μὴν ἀνοίξω τὴν κορνίζα καὶ νὰ μὴν ἀντικρύσω τὴ φωτογραφία σας μὲ τὴν γλυκειὰ ἔκφρασι καὶ τὴν βαθειὰ ἀφιέρωσι, παρὰ μόνο ὅταν θὰ κρατοῦσα τὸν λόγο μου καὶ θὰ διορθωνόμουν, ὅταν θὰ γινόμουν ἄλλος ἄνθρωπος. Αἴ, λοιπόν, τὴν περασμένη ἄνοιξη πῆγα καὶ παρήγγειλα νέο κλειδὶ καὶ ἄνοιξα τὴ φωτογραφία, γιατὶ εἶχα κρατήσει τὸν λόγο μου, εἶχα γίνει ἄξιος νὰ τὴν ἀντικρύσω. Ἐπάλαιψα εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια γιὰ νὰ γίνω ἄξιος, ἐπάλαιψα σιγὰ-σιγά, μὲ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονή. Ξέρετε καλὰ ὅτι τὴν σημερινὴ κολοσσιαία περιουσία μου δὲν τὴν ἔκανα ἀπότομα, ὅπως πολλοὶ ἄλλοι. Τὴν ἔκανα σιγὰ-σιγά, ἐνῶ συγχρόνως διέπλαττα τὴν ψυχή μου καὶ γινόμουν ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔπρεπε νὰ γίνω. Σᾶς ὁρκίζομαι ὅτι ἡ φήμη ποὺ ἔχω σήμερα δὲν εἶνε οὔτε πλαστὴ οὔτε ψεύτικια. Θυμᾶσθε τότε, ἔφυγα ἀμέσως γιὰ τὴν Μαδαγασκάρη καὶ ἐκεῖ μὲ τὰ πρῶτα λεφτὰ ποὺ ἔπιασα, σᾶς ἔστειλα τὶς δέκα χιλιάδες φράγκα ποὺ σᾶς χρεωστοῦσα. Ξαναγύρισα στὴ Γαλλία γιὰ νὰ ἐκθέσω τὸν ἑαυτό μου στοὺς πειρασμοὺς καὶ νὰ ἰδῶ ἂν θὰ εἶχα τὴν δύναμι ν' ἀντισταθῶ σ' αὐτούς. Χρόνια ὁλόκληρα κατώρθωσα ν' ἀντισταθῶ στοὺς πειρασμούς. Εἶχα μεταμορφωθῆ. Τότε μόνο ἄνοιξα τὴ φωτογραφία καὶ προσέφερα τὴν λατρεία μου καὶ τὴν ἀφοσίωσί μου στὴν γυναίκα ποὺ μὲ εἶχε διαπλάσει, στὴν γυναίκα ποὺ ἀπὸ ἄνανδρο, μ' ἔκανε ἕναν ἄνδρα σταθερό, ποὺ ἀπὸ κλέφτη μ' ἔκανε τίμιον, καὶ ἀπὸ ἀνήθικο μ' ἔκανε ἠθικό. Ἐξέτασα καλὰ τὴν συνείδησί μου καὶ τὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς μου. Ἀναμέτρησα ὅλες τὶς πράξεις μου. Εἶχα στὸ ἐνεργητικό μου εἴκοσι χρόνια τιμιότητος. Βλέπετε, Ρενέ, ὅτι δὲν μιλάω γιὰ ἐξιλέωσι καὶ γιὰ ἐξαγνισμό. Πιστεύω ὅτι ποτὲ δὲν ἐξαγνίζεται κανένας. Τὰ σφάλματα δὲν ξεπλένονται, οὔτε σβύνουν. Πιστεύω μόνον ὅτι μπορεῖ κανεὶς νὰ ξαναδημιουργηθῇ, νὰ γίνῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸ θέλησα ν' ἀντικρύσω ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ περασμένο ἐκεῖνο σφᾶλμα τῆς νεότητός μου, γιὰ νὰ πάρω τὴν ἀνταμοιβὴ μιᾶς ὑπομονητικῆς προσπαθείας. Σ' αὐτὴ τὴ γωνιὰ ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια καθόταν ὁ ἐγκληματίας νέος. Σ' αὐτὴ τὴν ἴδια γωνιὰ βρίσκεται σήμερα ὁ τίμιος γέρος, ὁ μεταμορφωμένος ἄνθρωπος. Ἔχετε μπροστά σας καὶ τοὺς δύο ἀνθρώπους. Ὁ νέος δὲν ἦταν ἱκανὸς παρὰ μόνο γιὰ νὰ κάνῃ τὸ κακό. Ὁ γέρος δὲν ἀγαπάει παρὰ μόνο τὸ καλό. Ὁ νέος κατέστρεφε. Ὁ γέρος δημιουργῇ. Ἀνάμεσα στοὺς δυὸ βρίσκεται ἡ ἀγάπη σας, Ρενέ....Μὴν εἰρωνεύεσθε τὴν φήμη μου. Ἐτράβηξα ἀπ' τὴν δυστυχία καὶ τὴν ἀθλιότητα χιλιάδες ἀνθρώπους. Ἀπέκτησα τὸ δικαίωμα νὰ μὲ σέβωνται οἱ συνάνθρωποί μου. Βλέπετε, Ρενέ, ὅτι ἡ ζωή σας ἦταν ὡραία καὶ γόνιμη. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἔργα μου, ὅλες ἡ ἀγαθοεργίες καὶ ἡ καλωσύνες μου εἶνε δικό σας ἔργο. Ναί, ξέρω, χάσαμε τόσα χρόνια, τὰ χρόνια τῆς νεότητός μας. Ἀλλὰ ὅταν φθάσῃ κανεὶς στὴν ἡλικία μας, καταλαβαίνει ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς ἑνὸς ἀνθρώπου εἶνε μακρύτερα καὶ διαρκέστερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα χρόνια μαζύ...Λοιπόν, Ρενέ, ἦρθα γιὰ νὰ σᾶς φέρω αὐτὴ τὴν ὀπτασία ποὺ θὰ μείνῃ γιὰ πάντα μπροστά σας, ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ γωνίτσα. Ἐγὼ φεύγω... Πηγαίνω νὰ ξαναβρῶ τὴ φωτογραφία μου καὶ σᾶς ἀφίνω τὴν ὀπτασία τῶν δύο ἀνθρώπων. Χαίρετε !...

Finet Valmer

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Γ. Τσουριδάκον. Τὸ τετράστιχό σας ὄχι καλό. Γράφετε :

Ἀπόψε τὸ φεγγάρι βρέχει
στοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀγκα-
[λιὰκτλ.

Τὸ ὁποῖον...μὴ γράφετε στίχους πλέον. Προτιμῆστε τὸν πεζὸν λόγον. **Σπ. Λάμψαν,** Ἐνταῦθα. Δὲν εἶνε διήγημα τὸ «Πάθημα τοῦ Προληπτικοῦ», ἀλλὰ ἀνεκδοτάκι, χωρὶς ἐνδιαφέρον. **Χαρ. Σταματόπουλον,** Κρέσταινα. Τὸ ποίημα ὄχι δημοσιεύσιμο. Ἕνα ποὺ δὲν εἶνε καλό, δὲν δημοσιεύεται ὅσα κι' ἂν πληρώσῃ κανείς. Τὸ μυθιστόρημα ἀπεστάλη. Ὁ «Καπετὰν Φάντασμα» εἶνε ἔργο τοῦ Φεβάλ. Καὶ ὁ «Ἐξάδελφος τοῦ Διαβόλου» τοῦ Γκοντράν Μπορύς. Ἄλλο δηλαδὴ τὸ ἕνα καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο. **Εὐθυμ. Παινέσην,** Ἐνταῦθα. Εὐχαριστοῦμεν, τὰ ἔχουμε αὐτά. **Κ. Οἰκονόμου,** Μακρυὰ-Ράχη. Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Μᾶς γράφετε ἐπὶ πλέον :»

«Εἰς τὸ ὄπισθεν φύλλο σᾶς στέλλω ἕνα ποίημά μου, ὥριμον καρπὸ μιᾶς συγκίνησής μου, καὶ σᾶς παρακαλῶ θερμῶς ὅπως τὸ δημοσιεύσητε, ἐὰν τὸ κρίνετε κατάλληλον πρὸς δημοσίευσιν».

Τὸ ποίημα ὅμως αὐτὸ δὲν εἶνε ἐπιτυχές. Ἰδοὺ π.χ. τὸ β´ τετράστιχο, ποὺ μιλᾶτε γιὰ τὴν καρδιά σας :

Σἂν κοιμητῆρι ἀπέραντο στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἅδη
Μὲ μνήματα σἂν κύματα πνιγμένα στὸ σκοτάδι.

Δὲν νομίζετε καὶ σεῖς πὼς εἶνε πολὺ μπερδεμένο ; Γι' αὐτὸ διαβᾶστε ποίησιν. Εἶνε τὸ καλύτερο ποὔχετε νὰ κάμετε πρὸς τὸ παρόν. **Π. Λεκατσᾶν,** Ἰθάκην. Τὸ ποίημά σας «Ἁμαρτωλὲς στὴν Κόλασι», ὄχι ἀπολύτως καλό. Δὲν γράφετε ὅμως ἄσχημα. Ἐργασθῆτε, μελετᾶτε καὶ θὰ ἐπιτύχετε ἀναμφιβόλως. **Τάκην Ρογκότην,** Θεσ)νίκην. Τὸ ποίημά σας ὄχι καλὸ δυστυχῶς. Διαβάστε Ἕλληνας ποιητάς. Γιὰ τὰ εὐγενικά σας λόγια, θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. **Θ. Λαμπρόπουλον,** Πάτρας. Μᾶς γράφετε :

«Ἂν καὶ ἀπὸ μικρὸς ἐπλήγην ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ υἱοῦ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ ἀφοῦ μοῦ χάρισε ὀλίγας ἡμέρας ἢ ἑβδομάδας ἐρωτικῆς μέθης ἢ ἐρωτικῆς παραφροσύνης, ἀμέσως ὁ ἄθλιος μοῦ ἔρριψε τὰ δηλητηριώδη βέλη του μὲ ἕναν ἄγριο τρόπον. Ἀγάπησα τρελλά, παράφορα ἕναν ἐπίγειο ἄγγελο, μιὰ μικρὴ κουκλίτσα καὶ ἐνῶ περνοῦσα ὧρες εὐτυχισμένες, ἔρχεται ἄξαφνα ἡ μοῖρα καὶ μὲ τὸ κοφτερό της δρεπάνι μοῦ ἔκοψε τὸ νῆμα τοῦ ἔρωτός μου, τοῦ πρώτου καὶ ἁγνοῦ ἔρωτός μου, ὁ ὁποῖος, φεῦ ! εἶχε τόσο σκληρὸ τέλος, καὶ μἄφησε μονάχο στὴ μαύρη νύχτα τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς μοναξιᾶς !! Ἀπατημένος ἀπὸ τὸν ἔρωτα, ἀπελπισμένος ἀπὸ τὴν ἄστατη μοῖρα, ζήτησα νἄβρω τὴ λήθη παντοῦ. Καὶ τὴν εὗρον Σὲ Σένα. Ὅλος μου ὁ ἔρως ποὺ εἶχα γιὰ τὴν πρώτη καὶ στερνή μου ἀγάπη, μετεβλήθη σὲ μιὰ λατρεία γιὰ Σένα. Διότι στὶς σελίδες σου βρίσκω τὴν παρηγοριὰν τὴν ὁποίαν ἐπεζήτησα παντοῦ. Ἐν τῇ αὐγῇ καὶ ἐν τῇ δύσει, εἰς τὰ ἄνθη καὶ εἰς τοὺς ἀστέρας, εἰς τὴν ἀκύμαντον θάλασσαν, εἰς τὴν ἠρεμοῦσαν φύσιν...

Ἀποφεύγω τὸν κόσμο, τοὺς ἐφημέρους καὶ ἀπατηλοὺς ἔρωτας, καὶ ἀφοῦ κλείνομαι στὴν κάμαρά μου βρίσκω τὴν ἀνακούφισιν καὶ τὴν παρηγοριὰ Σὲ Σένα. Μόνον Σὲ Σένα Ἀγαπητό μου Μπουκέτο !! Καὶ ὅσο ζῶ, σὺ θὰ εἶσαι ἡ παρηγοριά μου καὶ ἡ ζωή μου, οὐδέποτε θὰ χωριστῶ ἀπὸ σένα καὶ οὔτε θὰ ἔχῃ κανεὶς τὴ δύναμι νὰ μὲ χωρίσῃ ἀπὸ Σένα παρὰ μόνον ὁ θάνατος !...»

Μ' ἄλλους λόγους δηλαδή, τὸ «Μπουκέτο» ἀντικατέστησε στὴν καρδιά σας Ἐκείνην ! Τὸ γεγονὸς μᾶς συγκινεῖ σφόδρα. Τὸ ποίημά σας...ἀντιμιλιταριστικόν. Δημοσιεύουμε μερικὰ τετράστιχα πρὸς ἱκανοποίησιν ὑμῶν καὶ πάσης φανταρίας.

Εἶχα καρδιὰ γαρύφαλλο
μὲ ἄνθη στολισμένη
Κι' ἀφ' ὅτου ἦρθα στὸ στρατὸ
μαράθηκε ἡ καϋμένη.

Ὅταν ἐπῆγα στὸ στρατὸ
κι' ἐφόρεσα τὸ στέμμα
ἄρχισε ἡ καρδοῦλα μου
νὰ στάζῃ μαῦρο αἷμα

Ὅταν ἐκατατάχτηκα
καὶ φόρεσα κορῶνα
μοῦ κόψαν τὰ μαλλάκια μου
κοιμᾶμαι στὴ στρατῶνα

Ἡ ψεῖρα βγῆκε στὸ γιακᾶ
Καὶ ἔκανε ἀσκήσεις
Κι' ἐκεῖ ἐπάνω ἔμαθε
Μεταβολὲς καὶ κλίσεις !...

Γ. Πράσινον, Ἀραβίκαν. Πολὺ-πολὺ καλὰ τὰ λέτε. Δυστυχῶς ὅμως δὲν σκέπτουνται ὅλοι ἔτσι. Κι' αὐτὸ γιατὶ νομίζουν ἑαυτοὺς ποετάστρους. Μὴν ἀνησυχῆτε ὅμως Ἡ σελὶς τοῦ Κὰρτ-Ποστὰλ οὐδέποτε θὰ λείψῃ. Θὰ ζῇ πάντα καὶ θὰ βασιλεύῃ. **Μ. Κ.,** Ἐνταῦθα. Γιὰ τὴν «Φροσύνη» δραχμὰς 25. Ἂν συμφωνῆτε φέρτε την στὸ γραφεῖο 7-9 μ.μ. **Μικροῦλαν,** Τρίπολιν. Ρωτῆστε καλύτερα τὸν φαρμακοποιό σας. Θὰ σᾶς διευκολύνῃ καλύτερα ἀπὸ ἡμᾶς. **Γ. Ποτήρην,** Ἐνταῦθα. Πόσες φορὲς θὰ σᾶς τὸ ποῦμε ; Ἀπαντᾶμε σ' ὅλους. Οὐδεὶς μένει χωρὶς ἀπάντησι. Οὐδεὶς ρίπτεται στὸν κάλαθο ἀδιάβαστος. **Πετρ. Πάλιογλου,** Μυτιλήνην. Εὐχαριστοῦμεν. Τὰ ἔχουμε αὐτά. **Β. Καλύβαν.** Τὸ ποιηματάκι σας ὄχι ἐπιτυχές. Διαβᾶστε ποιητάς. Θὰ γράψετε πιὸ καλὰ πράγματα στὸ μέλλον. **Ν. Παράβολον,** Πειραιᾶ. Θὰ δημοσιεύσουμε εἰκόνα τοῦ Χάμσον μόλις μᾶς ἔρθῃ ἀπ' τὸ Παρίσι. Περίεργο ὅμως...Δὲν ἔχετε δῆ εἰκόνα του ; Ἐδημοσιεύθησαν ἀρκετὲς ὡς τώρα. **Μιχαήλ.** Τὸ ποίημά σας ὄχι ἐπιτυχές. **Ν. Γ. Οἰκονομίδην,** Πάτρας. Μᾶς γράφετε :

«Ὡς θερμὸς συνδρομητὴς τοῦ Μπουκέτου, σᾶς στέλνω καὶ ἐγὼ ἕνα διηγηματάκι, τὸ ὁποῖον μετὰ πολλῶν σκέψεων κατώρθωσα νὰ γράψω μὲ τὴν μικράν μου ἀντίληψιν τήν ὁποίαν ἔχω ἀλλὰ πιστεύω κἄπως τέλος πάντων νὰ τὸ ἔχω ἐπιτύχῃ καὶ διὰ τοῦτο ζητῶ μετὰ μεγάλης παρακλήσεως ὅπως τὸ δημοσιεύσητε εἰς τὸ ἀγαπητό μου Μπουκετάκι, τὸ ὁποῖον ποτὲ μέχρι σήμερον δὲν ἔχω ἀφήσῃ. Σᾶς γράφω καὶ ἕνα ποιηματάκι τὸ ὁποῖον συμφωνεῖ μὲ τὸ διήγημα ἀλλὰ ὅταν δὲν σᾶς ἀρέσει νὰ τὸ σχίσετε καὶ νὰ δημοσιεύσητε μόνον τὸ διήγημα τὸ ὁποῖον θὰ μοὶ ἦτο μιὰ μεγάλη χαρά. Καὶ ὅταν δὲν προσβληθῶ εἰς αὐτὸ τὸ διήγημα θὰ γράψω καὶ ἄλλο...

Σᾶς παρακαλῶ ἐὰν ἔχῃ καμιὰ λέξι λάθος νὰ τὴν διορθώσητε».

Τὸ διήγημά σας πολὺ σπαρακτικόν. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὴν ἀρχήν. Ἡ συνέχεια στὸ προσεχές.

ΠΙΣΩ ΣΤΗ ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

Ὁ ἥλιος ἀρχίζει νὰ σχίζῃ τὶ χριζόχρωμη αὐλαία καὶ οἱ πρῶτες του ἀχτῖνες νὰ χτυποῦν πάνω στὶς πανύψηλες κορυφὲς τοῦ πύργου τοῦ κ. Γκόρκυ πλουσίου Ἄγγλου, ὅστις ἐκάθητο μετὰ τῆς θυγατρός του εἰς τὸ περίβολον, παρατηροῦντες τὰ διάφορα δένδρα, καὶ πτηνὰ τὰ ὁποῖα ἔθετον τὴν κεφαλὴν των ἐντὸς τῶν πτερύγων των.

Ἔφθασε τὸ ἀπόγευμα μόλις ὁ ἥλιος ἄρχισε νὰ δύῃ πίσω στὰ ὑψηλὰ ὄρη τοῦ Λυών.

Ἀφοῦ ἐκάθησαν ἀρκετὴν ὥρα ὁμιλοῦντες.

Ἡ Ἰβώνη ἡ κόρη τοῦ Γκόρκυ στρίψας τὸ βλέμμα πρὸς τὸν πατέρα της, ἠρώτησε αὐτόν.

Πατέρα, ὁ Ἐρρῖκος ἤργισε μήπως τοῦ ἔτυχε τίποτε ;

Μὴ σκέπτεσαι παιδί μου τέτοια πράγματα, κάτι δουλειὰ θὰ ἔχῃ, καὶ λέγων μερικὰς ἐνθαρυτικάς λέξεις ἐσιώπησεν.

Ἀλλ' ἐκείνη ἔπεσεν εἰς σκέψεις, οἵτινες τὴν ἀνησύχουν γιὰ τὸν ἀγαπημένον της.

Δὲν ἐπέρασαν πολλὰ λεπτὰ ὅπου ἐκτύπησε ἡ θύρα τοῦ περιβολιοῦ.

Ὁ ὑπηρέτης ἔτρεξε νὰ ἀνοίξῃ, ἦτο ὁ Ἐρρῖκος.

Ὁ ἀγαπημένος σύντροφος τῆς Ἰβώνης ποὺ ἠσθάνοντο τὴν αὐτὴν χαρὰν καὶ οἱ δύο καὶ ἥνωνον τὰ ὄνειρά των εἰς ἕνα καὶ τὸ αὐτό.

Ὁ ὑπηρέτης εἰδοποίησεν ἀμέσως τὴν Ἰβώνη καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ μὲ χίλια δυὸ φιλιὰ ἠρώτα διατὶ ἤργησε.

(Συνέχεια στὸ προσεχές)

ΤΑ
ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ
STARR
MASTERTONE
ΕΙΝΑΙ
ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς ΤΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ.
ΠΩΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΜΗΝΙΑΙΩΝ ΔΟΣΕΩΝ
ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ
ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ
ΑΘΗΝΑΙ : Στοὰ Ἀρσακείου 12. Τηλ. νέον : 8 - 31
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ : Ὁδὸς Φίλωνος 48. Τηλ νέον : 10 - 26

Παρελήφθη πλουσιωτάτη συλλογή Ἀγγλικῶν χειμερινῶν καὶ demi - saison ὑφασμάτων. Μεγάλη ποικιλία σχεδίων καὶ χρωματισμῶν. = = =

ΠΩΛΗΣΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗ & ΧΟΝΔΡΙΚΗ

ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΚΑΣΜΗΡΙΩ

ΔΗΜ. ΚΑΙ ΠΑΝ. Ι. ΚΑΠΡΑΛΛΟΣ

ΓΩΝΙΑ ΟΔΩΝ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ & ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ (πρώην Τράπεζα Παύλου) **ΑΘΗΝΑΙ**

Ἀριθ. τηλ. 13—27 Νέο

ΠΟΝΟΙ ΤΗΣ ΡΑΧΕΩΣ

Ὁποιαδήποτε ἐὰν εἶναι ἡ αἰτία ἡ ὁσονδήποτε ἰσχυρὸς ὁ πόνος τὸ Σλόανς Λίνιμεντ θὰ τὸν ἀνακουφίσῃ. Τὸ Σλόανς διαλύει τὴν ἐπώδυνον συμφόρησιν θερμαίνει καὶ τονώνει τὸ αἷμα καὶ ὁ πόνος ἐξαφανίζεται.

ΤΟ ΣΛΟΑΝΣ ΠΑΥΕΙ ΤΟΝ ΠΟΝΟΝ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ : Μὰ εἶδες πόσο ἀγαπημένα ζοῦν ὁ Μανωλάκης καὶ ἡ Νίτσα ;

Ο ΣΥΖΥΓΟΣ . Ναὶ μὰ ξεύρεις τὸ γιατί ; Γιατὶ ἡ Νίτσα εἶνε πολὺ ἔξυπνη γυναῖκα καὶ δὲν ζητᾶ κάθε λίγο καὶ καινούργια φορέματα, ἀλλὰ βάφει μόνη της τὰ παληὰ της μὲ τὰς θαυμασίας Γερμανικὰς Βαφὰς ὑφασμάτων "ARTI,, καὶ τὰ κάνη καινούργια.

Η ΣΥΖΥΓΟΣ : "Α ! γι' αὐτὸ μᾶς παρουσιάζεται ἡ Νίτσα κάθε λίγο καὶ μὲ καινούργιο φόρεμα. Ἀμ' τὸ τα τρέξε πάρε μου κ' ἐμένα 2 πακετάκια βαφῆς "ARTI,, μποῦ ντὲ ρόζ." Ἔχω δῆ τὰ πωλοῦν στὰ ἐμπορικὰ καὶ τὰ Φαρμακεῖο τῆς γειτονιᾶς μας

ΒΕΡΝΙΚΙ ΟΝΥΧΩΝ "RITTA,,

Ἀνώτερον ὅλων. Πωλεῖται παντοῦ Ἀποκλ. χονδρ. πώλησις Μυροπωλεῖον Ε. ΦΛΕΡΙΑΝΟΥ, Στοὰ Ἑρμείου 6.

ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ - ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

MASSAGE - ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

Δρ ΙΑΤΡΟΣ ΛΙΑ ΦΑΡΜΑΚΙΔΟΥ

Τ. βοηθὸς τῶν καθηγητῶν Grashey ἐν Μονάχῳ Belot ἐν Παρισ. Γωνία ὁδ. Θεμιστοκλ. καὶ Γραβιᾶς 13 (παρὰ τὴν Ὁμόνοιαν) Διὰ νεωτάτων μεθόδων θεραπεύει : Γυναικολογικὰς παθήσεις, παχυσαρκίαν, ἀναιμίαν, ἀδενοπάθειαν, νευραλγίαν ρευματισμούς, Τριχόπτωσιν καὶ ὑπερτρίχωσιν, Ἀκμὴν (μπιμπίκια), ρυτίδας, οὐλάς, σπίλους (ἐληές), κ.λ.π.

ΤΑ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΑ ΚΟΥΣΤΟΥΜΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Ράβονται εἰς τὸ ἐμπορορραφεῖον

"ΑΝΔΡΙΚΗ ΜΟΔΑ,,

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Α. ΣΑΡΑΝΤΙΔΟΥ

Γερμανοῦ καὶ Πατρῶν 3β (Παρὰ τὸ Ὑπουργ. Ναυτικῶν)

Ο ΑΝΘΟΠΩΛΗΣ ΣΑΣ

Α. ΤΣΟΥΤΣΟΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 18

ΣΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΕΙ

ΠΛΕΚΤΑ ΕΠΙΠΛΑ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ

ΔΡΑΧ 1000 - 5000

ὡς καὶ αὐτὰς τοῖς μετρητοῖς

ΣΑΛΟΝΙΑ ΑΠΟ ΔΡΑΧ 1600

ΩΡΑΙΟΤΗΣ - ΥΓΕΙΑ

Τὰ σπυριὰ τοῦ προσώπου ἐκζέματα, καλόγεροι καὶ ὅλα τὰ δερματικὰ ἐξανθήματα θεραπεύονται ριζικῶς μὲ δίσκια

ΦΟΥΡΟΝΚΟΥΛΟΖΙΝΗΣ

Ἀντιπροσ. Α. Χρονόπουλος Γαμβέττα 3—Ἀθῆναι

ARTS MODERNES

ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Μὲ ὀλίγα μαθήματα καὶ ἐλαχίστην δαπάνην μανθάνετε τὴν διακόσμησιν σὲ πετσί, μέταλλο, κρύσταλλο, ξύλο, ὕφασμα, Μπατίκ. Κάθε μῆνα νέα Μοντέλα τοῦ ΑΡΤΙΖΑΝ ΠΡΑΤΙΚ ΡΕΣ Πλατ. Κολοκοτρώνη 3 Τηλ. Ν. 5-01

ΕΜ. ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ & ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

Ἐν Παρισίοις καὶ Λυῶνι

Ἐπὶ τριετίαν εἰδικῶς ἐκπαιδευθείς.

Δέχεται ἐν τῷ ἰατρείῳ του 9 -11 καὶ 3—6, Σόλωνος 103

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚ

Γ. ΒΕΝΙΕΡΗ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΡΙΣΙ

Μαύτασιη 3 (Πλησ. Πλ.

8 1 μ. μ. 5-8

καὶ ἐπὶ συνεντεύξ

Τηλ. 30 48

Ο ΜΑΙΕΥΤΗΡ - ΓΥΝΑΙΚΟ

Α. Π. ΚΑΛΦΟ

τ. ἐπὶ πενταετίαν ἰατρ Μαιευτικῆς καὶ Γυναικ Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστ θ. ἐπὶ Παρισίοις σπου Δέχεται 3 6 μ.μ. ἐν τῷ του. 4 Ὁδὸς Α

ΗΡΑΚΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠ

Ἰατρὸς

Διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστ Παρισίων. Γ. Βοηθὸς Σ καὶ Γυναικολογικῆς Κλινικῆς λίᾳ. Γυναικολογικὰ - Αἰσθ χειρήσεις. Ὁδὸς Ἀριστο

Δέχεται 2-6 μ. μ.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΔΩΡΕΑ

ΓΕΩΡΓ Ι. ΚΥΒΕΛ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΠΑ

Σπαθογιάννη 8

(πάροδος Μάρκου Μ

ΓΑΡΓΑΡΕΤΑ

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ Ν

συνιστῶμεν τὴν τελεία φθαλμολογικὴν Κλινικ

ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡ

Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμ τῷ Πανεπιστημ

27 Μενάνδρου 27-Ἀθῆναι

ΤΑ ΝΕΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑ

"GAUFRÉ,,

τὰ ὁποῖα ἐνεφανίσθησαν στὰς Ἱπποδρομίας τῶν Ἀθηνῶν

ΣΤΟΥ ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ

Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας 12 καὶ Περικλέους 35

ΚΑΡΔΙΑΚΙΔΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ Πατησίων 5

Ἐφαρμόζει ὅλα τὰ συστήματα τῆς φωτογραφικῆς τέχνης Βραβεῖα Παρισίων - Ρώμης

ΒΑΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ARTI

ΝΕΟΝ ΩΔΕΙΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ ΕΥΡΙΔΙΚΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Ἱδρυθὲν πρὸ τετραετίας παρὰ καθηγητῶν διδαξάντων ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰς ὅλα τὰ ἐν Ἀθήναις Ὠδεῖα, εἰργάσθη τόσον ἐπιτυχῶς κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη αὐτοῦ, ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς μέγα ἀριθμὸν μαθητῶν εἰς τόσον μικρὸν διάστημα, κατόπιν συμβληθὲν μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ὠδείου, ἐπὶ ἄλλην μίαν διετίαν παρέσχεν οὐχὶ ὀλίγους μαθητάς, ἀναπτυχθέντας διὰ τὸν πλήρη καταρτισμὸν των εἴς τε τὰ θεωρητικὰ καὶ ὀργανικὰ μαθήματα. Λήξαντος ἐφέτος τοῦ ἄνω συνεταιρισμοῦ του, θὰ λειτουργήσῃ αὖθις ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἐπιτυχῆ καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν, καὶ μὲ τὰς αὐτὰς λαϊκὰς τιμάς, μὲ τὰς ὁποίας διεπαιδεύσε τοὺς μαθητὰς του κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη..

Ἐν αὐτῷ θὰ διδαχθῶσι πιάνο, βιολί, φωνητική, δραματική, ὅλα τὰ λοιπὰ ἔγχορδα ὄργανα καὶ ὅλα τὰ πνευστά, παρ' εἰδικοῦ καθηγητοῦ, κλαρίνο, τρομπόνι, κορνέ κ.λ.π.

Καταρτισμὸς τέλειος εἰς τὸ SOLFÈGE καὶ τὴν θεωρίαν τῆς μουσικῆς.

Τὰ μαθήματα θὰ γίνωνται καθ' ἑκάστην πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὴν ὁδὸν Παρθενῶνος 20, συνοικία Μακρυγιάννη, παρὰ τῇ πλατείᾳ Βεΐκου, ἔνθα τὸ Ἐκπαιδευτήριον Παπαϊωάννου, μέχρι ἀποπερατώσεως τοῦ νέου αὐτοῦ ἱδρύματος. Παραχωρεῖται καὶ μελέτη πιάνου.

ΤΙΜΑΙ ΛΑΪΚΑΙ ὅπως πάντοτε, καὶ ἑσπερινὰ μαθήματα διὰ τὰς ἐργαζομένας ὑπαλληλικὰς τάξεις.

Πληροφορίαι καὶ ἐγγραφαὶ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Διευθύνσεως, Ὁδὸς Καλλιθέας 30, παρὰ τῇ **Πλατείᾳ Βεΐκου**.

ΔΙΑ ΚΟΥΖΙΝΕΣ, ΘΕΡΜΑΣΤΡΕΣ, ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ, ΤΖΑΚΙΑ, ΠΛΥΝΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΘΗΤΕ ΜΠΡΙΚΕΤΑΚΙΑ ΑΤΛΑΝΤΟΣ

ΘΑ ΕΧΗΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ :

Ἀπέναντι τοῦ ἀνθρακίτου, κατ' ἐλάχιστον 40 ο)ο
» » ξυλανθρακος » » 60 ο)ο
» » καυσοξύλων » » 50 ο)ο
» » κώκ » » 20 ο)ο

ΠΑΡΑΔΙΔΟΝΤΑΙ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

Χονδρικῶς πρὸς δρ. 975 τὸν τόννον
Λιανικῶς » » 1 50 τὴν ὀκᾶν
(Εἰς σάκκους 20 ὀκ. ἐσφραγισμένους)

ΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ :

ΙΡΙΑ ΑΤΛΑΣ, ὁδὸς Γαμβέττα 14.
ΤΣΟΥΛΗΣ καὶ ΔΑΚΟΣ, ὁδὸς Βίκτωρος Οὐγκὼ 59.
ΑΡΟΥΤΣΟΣ καὶ ΚΑΡΓΑΔΟΣ, ὁδὸς Κηφισσίας 109.
ΕΞ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΣ, ὁδὸς Κωνσταντζόγλου 8 (Κλωναρίδου).
ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ὁδὸς Ἀλεξανδρείας 29 (Π. Ἁγ. Κωνσταντίνου).
ΓΙΟΛΔΑΣΗΣ, ὁδὸς Λέκκα 16.
ΡΟΜΝΗΜΩΝ καὶ ΚΑΜΠΑΛΟΥΡΗΣ, Θησέως 65 (Στ. Χαροκ.)
ΑΝΤ. ΠΟΡΙΩΤΗΣ, ὁδὸς Ἡρακλειδῶν 52.
ΓΑΛΑΚΑΤΟΣ, ὁδὸς Μάρνη 20.
ΜΑΝΙΑΔΑΚΗΣ, Ἐπταχήσου καὶ Κεφαλληνίας.
ΑΝΑΡΗΣ καὶ ΓΙΑΝΝΑΡΗΣ, ὁδὸς Διον. Ἀρεοπαγίτου 20
ΤΡΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ὁδὸς Ἀχαρνῶν 125.
ΚΑΡΑΒΟΛΟΣ, Λεωφ. Μαιάνδρου Συν. Βύρωνος—Κοσαvᾶ.
ΑΣΕΛΑΣ καὶ ΤΑΠΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Συν. Ν. Φιλαδ. τετ. 13. Δ. 6.
ΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Συνοικισμὸς Παυλίδου (Γηροκομεῖον)
ΡΗΓΟΣ ΛΕΒΕΝΙΗΣ, Σιδηροπωλεῖον σταθμὸς Δαυρίου.

ΥΔΡΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ

ε καλλίτερος συντροφος ς κυρίας. Μὴ ἐμπεριέχουσα βλαβερὸν στοιχεῖον, κάμει ἑῖνε δέρμα, μεταχειριζομένη τῆς κρέμας **ΡΟΔΑΛΙΝΗΣ** εἰς αὐτὸ ἐλαστικότητα καὶ ρότητα. Ὑπάρχει εἰς ὅλους χρωματισμούς

Ι. ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ

Χειροῦργος ὀδοντοϊατρὸς ΠΑΡΙΣΙΩΝ. Ἐπὶ τετραετίαν εἰς Παρισίους σπουδάσας. Ὀλιγοήμερος καὶ ἀνώδυνος θεραπεία παθήσεων στόματος καὶ ὀδόντων. Οὐλήτιδας, δυσοσμίαν καὶ Ρυορhée ταχέως. Χαλκοκονδύλη 44.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΩΡΑΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΕΙΡΩΝ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

Ι. & Α. Γεωργιάδης

5 ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 5

ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

προκαλεῖ συχνὰ ἐνοχλητικὸν κεφαλόπονον. Ἀπαλλαχθῆτε ἀπὸ αὐτὸν παίρνοντες τὰ γνωστὰ

ΔΙΣΚΙΑ ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ

Ἐπίσης καὶ εἰς πόνους ὀδόντων, ὤτων, γρίππην, ρευματισμούς, νευραλγίας καὶ πυρετὸν ἐξασκοῦν τὰ δισκία Ἀσπιρίνης τὴν ἀσφαλῆ καὶ καταπραϋντικήν των ἐνέργειαν.

BAYER

Ζητεῖτε πάντοτε τὴν γνησίαν συσκευασίαν Bayer μὲ τὴν κυανόλευκον ταινίαν.

ΚΟΝΤΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΡ ΜΠΡΟΝΖ

εἰς μεγίστην συλλογὴν ἀπὸ 60 δραχμὰς καὶ ἄνω εἰς ὅλα τὰ μεγέθη.

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

Βελουτὲ διάφορα, Μοκέτ ἀνεξίτηλα καὶ συμπλὴ, Βελουὲ ντούμπλ-φὰς καὶ σκίτα, Ζοὺγ, Κρετόν, Σατέν, Παραπετάσματα ἐταμὴ χρυζετισμέ, Μαξιλαράκια, ὑφάσματα καλυμμάτων, Στορ φιλὲ, Μπριζ-μπιζ, Τάπητες διαδρόμων βελουτέ, φάθε: διὰ σκάλ, φίλες κοκὸ δωματίων καὶ διαδρόμων κ.τ.λ. Μουσαμάδες ἐπίπλων καὶ πατωμάτων (LINOLEUM) καὶ φελλοτάπητες.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΛΑΤΗΡΙΩΝ

ἅπαντα τὰ εἴδη ὑλικῶν ταπετσαρίας

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΣΙΦΑΛΑΚΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΑΡΙΘ. 55 γ'δ'

ΜΕ-ΚΟ ΡΩΣΣΙΚΗ ΚΟΛΩΝΙΑ

Εὐχαριστεῖ - ἀρωματίζει - ἐνθουσιάζει

Πωλεῖται παντοῦ

«ΠΑΝ» - Ἀντιπροσωπεία—Κλυτίου 4

Ζητοῦνται Ἀντιπρόσωποι εἰς τὰς ἐπαρχίας

ΦΕΤΕ ΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ ΣΑΣ ΜΟΝΑΙ ΣΑΣ ΜΕ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑΣ ΒΑΦΑΣ ΑRΤΙ